

VOORLOPIGE VERSIE

NIET CITEREN ZONDER BRONVERMELDING
De definitieve versie bevat ook het tweetalige
beknopt verslag. De bijlagen zijn in een aparte
brochure opgenomen.

VERSION PROVISOIRE

NE PAS CITER SANS MENTIONNER LA SOURCE
La version définitive comprend aussi le compte rendu
analytique bilingue. Les annexes sont reprises dans
une brochure séparée.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG**COMPTE RENDU INTÉGRAL**

Plenumvergadering

Séance plénière

Donderdag

20-11-2025

Namiddag

Jeudi

20-11-2025

Après-midi

*De teksten werden nog niet door de sprekers nagezien. Zij
kunnen hun correcties schriftelijk
meedelen vóór*

25-11-2025, om 16 uur

aan de Dienst Integraal Verslag.

e-mail: CRIV@dekamer.be

*Les textes n'ont pas encore été révisés par les orateurs.
Ceux-ci peuvent communiquer leurs corrections par écrit
avant le*

25-11-2025, à 16 heures

au Service du Compte rendu intégral.

e-mail: CRIV@lachambre.be

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
PS	Parti Socialiste
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Les Engagés	Les Engagés
Vooruit	Vooruit
cd&v	Christen-Democratisch en Vlaams
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de lutttes originales – Groen
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant – Onafhankelijk

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 56 0000/000	Parlementair stuk van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 56 0000/000	Document parlementaire de la 56 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral
CRABV	Beknopt Verslag	CRABV	Compte Rendu Analytique
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleukerig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/549 81 60	Tél. : 02/549 81 60
www.dekamer.be	www.lachambre.be
e-mail : publicaties@dekamer.be	e-mail : publications@lachambre.be

INHOUD

SOMMAIRE

Agenda

1

Ordre du jour

1

MONDELINGE VRAGEN

1

QUESTIONS ORALES

1

Samengevoegde vragen van

1

Questions jointes de

1

- Sandro Di Nunzio aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het van de Koning gekregen uitstel van 50 dagen en het wantrouwen binnen de regering" (56001151P)

1

- Sandro Di Nunzio à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le délai de 50 jours accordé par le Roi et la méfiance au sein du gouvernement" (56001151P)

1

- Paul Magnette aan Bart De Wever (eerste minister) over "De begroting" (56001172P)

1

- Paul Magnette à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le budget" (56001172P)

1

- Sofie Merckx aan Bart De Wever (eerste minister) over "De begroting" (56001176P)

1

- Sofie Merckx à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le budget" (56001176P)

1

- Wouter Vermeersch aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het uitstel van de begroting 2026" (56001174P)

1

- Wouter Vermeersch à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le report du budget 2026" (56001174P)

1

- Dieter Vanbesien aan Bart De Wever (eerste minister) over "De begrotingsonderhandelingen" (56001175P)

1

- Dieter Vanbesien à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les négociations budgétaires" (56001175P)

1

Sprekers: Sandro Di Nunzio, Paul Magnette, Sofie Merckx, voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, **Wouter Vermeersch, Dieter Vanbesien, Bart De Wever**, eerste minister

Orateurs: Sandro Di Nunzio, Paul Magnette, Sofie Merckx, présidente du groupe PVDA-PTB, **Wouter Vermeersch, Dieter Vanbesien, Bart De Wever**, premier ministre

Samengevoegde vragen van

5

Questions jointes de

5

- François De Smet aan Bart De Wever (eerste minister) over "De bevroren Russische tegoeden en de vredesonderhandelingen over Oekraïne tussen de VS en Rusland" (56001152P)

5

- François De Smet à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les avoirs russes gelés et les négociations des États-Unis avec la Russie pour la paix en Ukraine" (56001152P)

5

- Axel Weydts aan Bart De Wever (eerste minister) over "De Europese plannen voor een confiscatie van Russische tegoeden en de Belgische positie" (56001177P)

5

- Axel Weydts à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les projets européens de confiscation d'avoirs russes et la position belge" (56001177P)

5

Sprekers: François De Smet, Axel Weydts, Bart De Wever, eerste minister, **Vincent Van Quickenborne**

Orateurs: François De Smet, Axel Weydts, Bart De Wever, premier ministre, **Vincent Van Quickenborne**

Vraag van Irina De Knop aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het wantrouwen van de regering in de burgers" (56001154P)

7

Question de Irina De Knop à Bart De Wever (premier ministre) sur "La méfiance du gouvernement à l'égard des citoyens" (56001154P)

7

Sprekers: Irina De Knop, Bart De Wever, eerste minister

Orateurs: Irina De Knop, Bart De Wever, premier ministre

Persoonlijk feit

8

Fait personnel

8

Sprekers: Vincent Van Quickenborne, Bart De Wever, eerste minister

Orateurs: Vincent Van Quickenborne, Bart De Wever, premier ministre

Samengevoegde vragen van

9

Questions jointes de

9

- Jeroen Van Lysebettens aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De rol van de RIZIV-inspectiediensten en de ziekenfondsen in het voorkomen van sociale fraude" (56001155P)

9

- Jeroen Van Lysebettens à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Le rôle des services d'inspection INAMI et des mutualités dans la prévention de la fraude sociale" (56001155P)

9

- Kathleen Depoorter aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV" (56001159P)

9

- Kathleen Depoorter à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI" (56001159P)

9

- Nawal Farih aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met

9

- Nawal Farih à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la

9

Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV en de sociale fraude" (56001164P)

- Julie Taton aan Frank Vandebroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "Het plafond op verstrekkingen van thuisverpleegkundigen en de vrijwaring van het vrij beroep" (56001165P)

- Jean-Marie Dedecker aan Frank Vandebroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV" (56001167P)

- Kurt Moons aan Frank Vandebroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV" (56001170P)

- Jan Bertels aan Frank Vandebroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV" (56001171P)

Sprekers: Jeroen Van Lysebettens, Kathleen Depoorter, Nawal Farih, voorzitter van de cd&v-fractie, **Julie Taton, Jean-Marie Dedecker, Kurt Moons, Jan Bertels, Frank Vandebroucke**, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding

Persoonlijk feit

Sprekers: Dominiek Snelpe, Frank Vandebroucke, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding

Vraag van Carmen Ramlot aan Frank Vandebroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "Het beperken van smaakjes in vapes en de strijd tegen het tabaksgebruik" (56001162P)

Sprekers: Carmen Ramlot, Frank Vandebroucke, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding

Samengevoegde vragen van

- Ludivine Dedonder aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De pensioenen van het onderwijzend personeel in het kader van de pensioenhervorming" (56001153P)

- Kim De Witte aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De pensioenhervorming" (56001158P)

- Sarah Schlitz aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "Het pensioen van het onderwijzend personeel" (56001166P)

- Ellen Samyn aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De verdrag

contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI et la fraude sociale" (56001164P)

- Julie Taton à Frank Vandebroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Le plafonnement des prestations des infirmiers à domicile et le respect du statut libéral" (56001165P)

- Jean-Marie Dedecker à Frank Vandebroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI" (56001167P)

- Kurt Moons à Frank Vandebroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI" (56001170P)

- Jan Bertels à Frank Vandebroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI" (56001171P)

Orateurs: Jeroen Van Lysebettens, Kathleen Depoorter, Nawal Farih, présidente du groupe cd&v, **Julie Taton, Jean-Marie Dedecker, Kurt Moons, Jan Bertels, Frank Vandebroucke**, vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté

Fait personnel

Orateurs: Dominiek Snelpe, Frank Vandebroucke, vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté

Question de Carmen Ramlot à Frank Vandebroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "La limitation des arômes des cigarettes électroniques et la lutte contre le tabac" (56001162P)

Orateurs: Carmen Ramlot, Frank Vandebroucke, vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté

Questions jointes de

- Ludivine Dedonder à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La pension des enseignants dans le cadre de la réforme des pensions" (56001153P)

- Kim De Witte à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La réforme des pensions" (56001158P)

- Sarah Schlitz à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La pension des enseignantes et enseignants" (56001166P)

- Ellen Samyn à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Le retard et le

en onduidelijkheden bij de uitvoering van de pensioenhervorming" (56001173P)

- Axel Ronse aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De pensioenopnameleeftijd en het pensioenbedrag" (56001180P)

Sprekers: **Ludivine Dedonder, Kim De Witte, Sarah Schlitz**, voorzitter van de Ecolo-Groen-fractie, **Ellen Samyn, Axel Ronse**, voorzitter van de N-VA-fractie, **Jan Jambon**, vice-eersteminister en minister van Financiën en Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en de Federale Culturele Instellingen

Persoonlijk feit

Sprekers: **Nabil Boukili, Axel Ronse**, voorzitter van de N-VA-fractie

Vraag van Youssef Handichi aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "De politionele omkadering voor de bescherming van de vrijheid van meningsuiting" (56001161P)

Sprekers: **Youssef Handichi, Bernard Quintin**, minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris

Vraag van Franky Demon aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "Een grotere politieaanwezigheid op straat" (56001169P)

Sprekers: **Franky Demon, Bernard Quintin**, minister van Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris, **Patrick Prévot**

Samengevoegde vragen van

- Anja Vanrobaeys aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De grootschalige sociale fraude bij detacheringen" (56001156P)

- Peter Mertens aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De Panoreportage over sociale dumping" (56001157P)

- Wouter Raskin aan Rob Beenders (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De sociale fraude bij detacheringen" (56001160P)

Sprekers: **Anja Vanrobaeys, Peter Mertens, Wouter Raskin, Rob Beenders**, minister van Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen

Vraag van Anne Pirson aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De in 2025 aan de OCMW's toegekende bedragen n.a.v. de

manque de clarté dans la mise en œuvre de la réforme des pensions" (56001173P)

- Axel Ronse à Jan Jambon (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "L'âge de départ à la retraite et le montant de la pension" (56001180P)

Orateurs: **Ludivine Dedonder, Kim De Witte, Sarah Schlitz**, présidente du groupe Ecolo-Groen, **Ellen Samyn, Axel Ronse**, président du groupe N-VA, **Jan Jambon**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Pensions, chargé de la Loterie Nationale et des Institutions culturelles fédérales

Fait personnel

Orateurs: **Nabil Boukili, Axel Ronse**, président du groupe N-VA

Question de Youssef Handichi à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "L'encadrement policier pour protéger la liberté d'expression" (56001161P)

Orateurs: **Youssef Handichi, Bernard Quintin**, ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, chargé de Beliris

Question de Franky Demon à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "Le renforcement de la présence policière dans les rues" (56001169P)

Orateurs: **Franky Demon, Bernard Quintin**, ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, chargé de Beliris, **Patrick Prévot**

Questions jointes de

- Anja Vanrobaeys à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "La fraude sociale à grande échelle dans le cadre des détachements" (56001156P)

- Peter Mertens à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "Le reportage de Pano sur le dumping social" (56001157P)

- Wouter Raskin à Rob Beenders (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "La fraude sociale dans le cadre des détachements" (56001160P)

Orateurs: **Anja Vanrobaeys, Peter Mertens, Wouter Raskin, Rob Beenders**, ministre de la Protection des consommateurs, de la Lutte contre la fraude sociale, des Personnes handicapées et de l'Égalité des chances

Question de Anne Pirson à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les montants alloués aux CPAS en 2025 à la suite de la réforme

hervorming van de werkloosheidsreglementering" (56001163P)

Sprekers: **Anne Pirson, Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid

du chômage" (56001163P)

Orateurs: **Anne Pirson, Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes

Samengevoegde vragen van 28
 - Sam Van Rooy aan Bart De Wever (eerste 28
 minister) over "De bij de aanvallen van 7 oktober 2023 betrokken Hamas-jihadist die nu in België woont" (56001168P)
 - Michael Freilich aan Bart De Wever (eerste 28
 minister) over "Een bij het bloedbad van 7 oktober aanwezige Hamasfan die opduikt bij een sit-in in Amsterdam (1)" (56001178P)
 - Michael Freilich aan Bart De Wever (eerste 28
 minister) over "Een bij het bloedbad van 7 oktober aanwezige Hamasfan die opduikt bij een sit-in in Amsterdam (2)" (56001179P)

Sprekers: **Sam Van Rooy, Michael Freilich, Anneleen Van Bossuyt**, minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid

Questions jointes de 28
 - Sam Van Rooy à Bart De Wever (premier 28
 ministre) sur "Le djihadiste du Hamas impliqué dans les attaques du 7 octobre 2023 qui vit aujourd'hui en Belgique" (56001168P)
 - Michael Freilich à Bart De Wever (premier 28
 ministre) sur "La présence à un sit-in à Amsterdam d'un partisan du Hamas pouvant être lié au massacre du 7/10 (1)" (56001178P)
 - Michael Freilich à Bart De Wever (premier 28
 ministre) sur "La présence à un sit-in à Amsterdam d'un partisan du Hamas pouvant être lié au massacre du 7/10 (2)" (56001179P)

Orateurs: **Sam Van Rooy, Michael Freilich, Anneleen Van Bossuyt**, ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes

VOORSTELLEN EN WETSONTWERP 30

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen om de forfaitaire bedragen te bevroren en de indexering van de financiering van de politieke partijen op te heffen (1065/1-6) 30

Algemene bespreking 30
Sprekers: **Wim Van der Donckt, Barbara Pas**, voorzitter van de VB-fractie, **Julien Ribaud**, **Aurore Tourneur**, voorzitter van de Les Engagés-fractie, **Axel Weydts**

Bespreking van de artikelen 34

Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake gezondheid (1076/1-8) 34

Algemene bespreking 34
Sprekers: **Jan Bertels**, rapporteur, **Kathleen Depoorter, Dominiek Sneppe, Ludvine Dedonder, Natalie Eggermont, Jean-François Gatelier, Nathalie Muylle, Jeroen Van Lysebettens, Irina De Knop, Frank Vandenbroucke**, vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding

Bespreking van de artikelen 46

Voorstel van resolutie teneinde het beheerscomité van de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen performanter, inclusiever en representatiever te 47

PROPOSITIONS ET PROJET DE LOI 30

Proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, afin de geler les montants forfaitaires et de supprimer l'indexation du financement des partis politiques (1065/1-6) 30

Discussion générale 30
Orateurs: **Wim Van der Donckt, Barbara Pas**, présidente du groupe VB, **Julien Ribaud**, **Aurore Tourneur**, présidente du groupe Les Engagés, **Axel Weydts**

Discussion des articles 34

Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de santé (1076/1-8) 34

Discussion générale 34
Orateurs: **Jan Bertels**, rapporteur, **Kathleen Depoorter, Dominiek Sneppe, Ludvine Dedonder, Natalie Eggermont, Jean-François Gatelier, Nathalie Muylle, Jeroen Van Lysebettens, Irina De Knop, Frank Vandenbroucke**, vice-premier ministre et ministre des Affaires sociales et de la Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté

Discussion des articles 46

Proposition de résolution visant à rendre le Comité de gestion de la Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage plus performant, plus 47

maken (710/1-2)

Spreker: **Kurt Moons**

inclusif et plus représentatif (710/1-2)

Orateur: **Kurt Moons**

Voorstel van resolutie betreffende het vermijden van een maatschappelijke en sociaaleconomische isolatie van Limburg en zijn achterliggende regio's in een ruimere internationale context (595/1-3)

Spreker: **Frank Troosters**

Proposition de résolution visant à éviter l'isolement social et socioéconomique du Limbourg et des régions environnantes dans un contexte international plus large (595/1-3)

Orateur: **Frank Troosters**

Voorstel tot herziening van de Grondwet met het oog op de invoering van een nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten (I) (382/1-3)

- Voorstel tot herziening van de Grondwet met het oog op de invoering van een nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten (II) (383/1-2)

- Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, teneinde asymmetrische bevoegdheidsoverdrachten aan de Gemeenschappen en de Gewesten mogelijk te maken (312/1-2)

Spreker: **Werner Somers**

Proposition de révision de la Constitution en vue d'instaurer un nouveau régime de répartition des compétences entre l'autorité fédérale et les entités fédérées (I) (382/1-3)

- Proposition de révision de la Constitution en vue d'instaurer un nouveau régime de répartition des compétences entre l'autorité fédérale et les entités fédérées (II) (383/1-2)

- Proposition de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, en vue de permettre les transferts de compétences asymétriques aux Communautés et aux Régions (312/1-2)

Orateur: **Werner Somers**

Inoverwegingnemeningen

Urgentieverzoeken

Sprekers: **Charlotte Verkeyn, Alexia Bertrand, voorzitter van de Open Vld-fractie, Sophie Thémont**

Prises en considération

Demandes d'urgence

Orateurs: **Charlotte Verkeyn, Alexia Bertrand, présidente du groupe Open Vld, Sophie Thémont**

NAAMSTEMMINGEN

Stemafspraken

Spreker: **Alexia Bertrand, voorzitter van de Open Vld-fractie**

VOTES NOMINATIFS

Pairages

Orateur: **Alexia Bertrand, présidente du groupe Open Vld**

Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Barbara Pas over "de berekening en de aanpak van de welvaartsoverdracht van Vlaanderen naar Wallonië" (nr. 166).

Spreker: **Barbara Pas, voorzitter van de VB-fractie**

Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Barbara Pas sur "le calcul du transfert de richesses de la Flandre vers la Wallonie et les mesures pour y remédier" (n° 166).

Orateur: **Barbara Pas, présidente du groupe VB**

Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van:

- mevrouw Katleen Bury over "de audit van het FAGG met betrekking tot de fertiliteitscentra" (nr. 168)

- mevrouw Irina De Knop over "de audit van het FAGG met betrekking tot de fertiliteitscentra" (nr. 178)

Sprekers: **Katleen Bury, Irina De Knop**

Motions déposées en conclusion des interpellations de:

- Mme Katleen Bury sur "l'audit de l'AFMPS concernant les centres de fécondation" (n° 168)

- Mme Irina De Knop sur "l'audit de l'AFMPS concernant les centres de fécondation" (n° 178)

Orateurs: **Katleen Bury, Irina De Knop**

Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Alexander Van Hoecke over "de islamitische terreurdreiging tegen de eerste minister en politici in dit land" (nr. 150)

Spreker: **Alexander Van Hoecke**

Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Alexander Van Hoecke sur "la menace terroriste islamique contre le premier ministre et des responsables politiques en Belgique" (n° 150)

Orateur: **Alexander Van Hoecke**

Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Marijke Dillen over "de kaderuitbreiding bij de rechtbank van eerste aanleg en het hof van beroep te Antwerpen" (nr. 153).	56	Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Marijke Dillen sur "l'extension des cadres du tribunal de première instance et de la cour d'appel d'Anvers" (n° 153).	56
Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Marijke Dillen over "de versterkte strafrechtelijke keten bij het parket en de rechtbank van eerste aanleg Limburg" (nr. 154)	56	Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Marijke Dillen sur "le renforcement de la chaîne pénale au parquet et au tribunal de première instance du Limbourg" (n° 154)	56
Aangehouden amendementen en artikel van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen om de forfaitaire bedragen te bevrozen en de indexering van de financiering van de politieke partijen op te heffen voor de begrotingsjaren 2025-2029 (nieuw opschrift) (1065/1-6)	57	Amendements et article réservés de la proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, afin de geler les montants forfaitaires et de supprimer l'indexation du financement des partis politiques pour les années budgétaires 2025 à 2029 (nouvel intitulé) (1065/1-6)	57
Geheel van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen om de forfaitaire bedragen te bevrozen en de indexering van de financiering van de politieke partijen op te heffen voor de begrotingsjaren 2025-2029 (nieuw opschrift) (1065/5)	58	Ensemble de la proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, afin de geler les montants forfaitaires et de supprimer l'indexation du financement des partis politiques pour les années budgétaires 2025 à 2029 (nouvel intitulé) (1065/5)	58
Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake gezondheid (1076/1-8)	58	Amendements et articles réservés du projet de loi portant des dispositions diverses en matière de santé (1076/1-8)	58
Geheel van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake gezondheid (1076/4)	59	Ensemble du projet de loi portant des dispositions diverses en matière de santé (1076/4)	59
Voorstel tot verwerping door de commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen van het voorstel van resolutie teneinde het beheerscomité van de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen performanter, inclusiever en representatiever te maken (710/1-2)	60	Proposition de rejet par la commission des Affaires sociales, de l'Emploi et des Pensions de la proposition de résolution visant à rendre le Comité de gestion de la Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage plus performant, plus inclusif et plus représentatif (710/1-2)	60
Voorstel tot verwerping door de commissie voor Mobiliteit, Overheidsbedrijven en Federale Instellingen van het voorstel van resolutie betreffende het vermijden van een maatschappelijke en sociaaleconomische isolatie van Limburg en zijn achterliggende regio's in een ruimere internationale context (595/1-3)	60	Proposition de rejet par la commission de la Mobilité, des Entreprises publiques et des Institutions fédérales de la proposition de résolution visant à éviter l'isolement social et socioéconomique du Limbourg et des régions environnantes dans un contexte international plus large (595/1-3)	60
Voorstel tot verwerping door de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing van het voorstel tot herziening van de Grondwet met het oog op de invoering van een nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten (I) (382/1-3)	60	Proposition de rejet par la commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel de la proposition de révision de la Constitution en vue d'instaurer un nouveau régime de répartition des compétences entre l'autorité fédérale et les entités fédérées (I) (382/1-3)	60
Voorstel tot verwerping door de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing van het voorstel tot herziening van de Grondwet met het oog op de invoering van een nieuw stelsel van	61	Proposition de rejet par la commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel de la proposition de révision de la Constitution en vue d'instaurer un nouveau régime de répartition des	61

bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten (II) (383/1-2)

compétences entre l'autorité fédérale et les entités fédérées (II) (383/1-2)

Voorstel tot verwerping door de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing van het voorstel van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, teneinde asymmetrische bevoegdheidsoverdrachten aan de Gemeenschappen en de Gewesten mogelijk te maken (312/1-2)

61

Proposition de rejet par la commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel de la proposition de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, en vue de permettre les transferts de compétences asymétriques aux Communautés et aux Régions (312/1-2)

61

Spreker: **Werner Somers**

Orateur: **Werner Somers**

Goedkeuring van de agenda

61

Adoption de l'ordre du jour

61

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN

63

DÉTAIL DES VOTES NOMINATIFS

63

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 073 bijlage.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 073 annexe.

Plenumvergadering

van

DONDERDAG 20 NOVEMBER 2025

Namiddag

Séance plénière

du

JEUDI 20 NOVEMBRE 2025

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.18 uur en voorgezeten door de heer Peter De Roover, voorzitter.

La séance est ouverte à 14 h 18 et présidée par M. Peter De Roover, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. U kunt die terugvinden op de webstek van de Kamer en in het integraal verslag van deze vergadering of in de bijlage ervan.

Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises sur le site web de la Chambre et insérées dans le compte rendu intégral de cette séance ou son annexe.

Aanwezig bij de opening van de vergadering is de minister van de federale regering:
Ministre du gouvernement fédéral présent lors de l'ouverture de la séance:
Bart De Wever.

01 Agenda**01 Ordre du jour**

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van 19 november 2025 hebt u een gewijzigde agenda voor de vergadering van vandaag ontvangen.

Conformément à l'avis de la Conférence des présidents du 19 novembre 2025, vous avez reçu un ordre du jour modifié pour la séance d'aujourd'hui.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (*Nee*)
Y a-t-il une observation à ce sujet? (*Non*)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.
En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

Mondelinge vragen**Questions orales****02 Samengevoegde vragen van**

- Sandro Di Nunzio aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het van de Koning gekregen uitstel van 50 dagen en het wantrouwen binnen de regering" (56001151P)

- Paul Magnette aan Bart De Wever (eerste minister) over "De begroting" (56001172P)

- Sofie Merckx aan Bart De Wever (eerste minister) over "De begroting" (56001176P)

- Wouter Vermeersch aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het uitstel van de begroting 2026" (56001174P)

- Dieter Vanbesien aan Bart De Wever (eerste minister) over "De begrotingsonderhandelingen" (56001175P)

02 Questions jointes de

- Sandro Di Nunzio à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le délai de 50 jours accordé par le Roi et la méfiance au sein du gouvernement" (56001151P)

- Paul Magnette à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le budget" (56001172P)

- Sofie Merckx à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le budget" (56001176P)

- Wouter Vermeersch à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le report du budget 2026" (56001174P)

- Dieter Vanbesien à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les négociations budgétaires" (56001175P)

02.01 Sandro Di Nunzio (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, u bent gestart als nieuwkomer, als nieuwe premier met veel ambitie. U zou het rotten stoppen en de stilstand doorbreken. U hebt daarmee de lat heel hoog gelegd. Ik kan dat waarderen, want de ambitie voor ons land móet hoog liggen.

Ik ben zelf ook een nieuwkomer in het Parlement en als nieuw parlamentslid heb ik ook veel ambitie, maar wat ik vandaag zie, is een complete stilstand. Dat kunt u helaas niet ontkennen. U vroeg de

Koning om 50 dagen en ik dacht, net als iedereen, dat we meteen het grote werk zouden zien. Maar wat zien we op vandaag? Geen piloot in de cockpit, alleen kapers op uw vliegtuig. Geen kapitein, maar enkel een schaduwpremier die in uw nek staat te hijgen.

U zegt dat u in stilte werkt, maar over de begroting horen we niets. Er is zelfs nog geen kernkabinet bijeengeroepen. Uw regering spreekt over historische beslissingen die in de maak zijn en over historische oefeningen, maar we zien geen resultaten. U legt de lat hoog, maar u kijkt ernaar en gaat er zelfs niet onder. U blijft stilstaan. En dan heb ik het nog niet over uw eigen ploeg: partijvoorzitters die u moeten komen redden, schoonvaders waarvan u niet weet of ze zullen meehelpen en collega's van wie ik mij afvraag of ze nog wel met u meewillen.

Mijnheer de premier, u bent anderhalf jaar aan zet en we zitten aan dag 15 van de 50 dagen. Doorbreek de stilstand. Ik heb een heel simpele vraag voor u. Waar staat u nu en wat hebt u tot nog toe concreet gedaan?

02.02 Paul Magnette (PS): Monsieur le premier ministre, vous avez du mal. Vous cherchez 10 milliards et vous ne trouvez pas. Vous ne trouvez pas pour une raison simple, c'est que vous ne regardez pas au bon endroit.

Vous ne regardez que dans les poches des travailleurs et des pensionnés. Mais il n'y a plus rien dans les poches des travailleurs et des pensionnés. Vous avez déjà tout pris. Trois Belges sur quatre nous disent que depuis que vous êtes premier ministre, leur pouvoir d'achat a diminué.

Il y a d'autres possibilités, monsieur le premier ministre. Nous vous avons fait des propositions. Demandez une contribution aux grandes fortunes; cela rapporte 6 milliards. Luttezz efficacement contre la fraude fiscale; cela rapporte 3 milliards. Augmentez les salaires; cela rapporte 4 milliards. Demandez qu'on regarde un peu dans les aides aux entreprises. Nous dépensons 10 milliards de plus que les pays voisins. On trouvera bien 1,5 milliard. Demandez une contribution aux banques et au secteur de l'énergie, qui font des grands bénéfices; cela rapportera aussi 1,5 milliard.

Vous voyez, en quelques secondes, je vous ai trouvé 16 milliards. C'est donc possible.

Comme je veux vraiment vous aider, je vais encore vous donner une autre piste. Il y a en ce moment

une discussion au niveau européen sur une directive portant sur les avantages fiscaux dont profitent le transport aérien et le transport maritime. Ces secteurs ne payent aucune taxe sur le carburant. C'est une perte de plus de 4 milliards pour la Belgique. Vous avez le pouvoir de dire non, monsieur le premier ministre. Vous connaissez ces compagnies de transport maritime. Pour la plupart, elles sont basées à Anvers.

Eh bien, dites non au Conseil européen. Dites qu'il n'est pas normal que quand le Belge fait son plein, la moitié de ce qu'il paie va dans les caisses de l'État; mais quand ces compagnies maritimes ou aériennes prennent du kérosène, elles ne paient absolument rien. Cela rapportera 4 milliards et vous serez tout près de votre objectif.

Le président: Merci monsieur Magnette. Il est dommage que vous n'ayez que deux minutes.

02.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, à part de votre chat Maximus, qui est très actif sur les réseaux sociaux et très sympathique, on n'a pas beaucoup de nouvelles de ce qui se passe au gouvernement.

Nous avons récemment appris que vous invitiez les présidents de partis, ce qui veut dire que vous renégociez tout. Ce sera ma première question. Renégociez-vous aussi, par exemple, la réforme des pensions et la réforme du marché du travail?

Pendant que le gouvernement patauge et n'a pas l'air d'avancer, les gens, eux, ne restent pas les bras croisés. Après la grande manifestation où on était 140 000 dans les rues, quatre jours d'action se préparent. On commence le dimanche, consacré aux droits des femmes; après, les services publics et les enseignants enchaînent; le mercredi, il y aura une grève générale.

Une grève générale, cela vous embête, mais les gens, quand ils sont en grève, ils veulent vous envoyer deux messages. Le premier message, monsieur le premier ministre, c'est que sans eux, sans tous les gens qui, tous les jours, travaillent dans nos hôpitaux, qui vont sur les chantiers, qui travaillent dans nos services publics, qui vont dans les usines, ce pays ne fonctionne pas. Ce sont eux qui créent la richesse. Et le deuxième message, c'est qu'ils ne sont pas d'accord avec que tout ce que vous avez proposé jusqu'ici, les nouveaux plans, augmenter la TVA, chipoter à l'indexation des salaires, la réforme des pensions et la réforme du marché du travail avec les primes de nuit. Ils ne sont pas d'accord avec ça.

Monsieur le premier ministre, au lieu de rester entre vous, de discuter entre vous au 16 rue de la Loi, avec votre chat, peut-être devriez-vous sortir. Allez-vous enfin écouter les gens qui se mobilisent dans la rue?

02.04 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de premier, uit de jongste vooruitzichten van de Europese Commissie blijkt dat België volgend jaar het grootste tekort van de ganse Eurozone zal kennen. In 2027 zal het tekort op dat van Polen na zelfs het grootste van gans Europa worden. De cijfers worden dus nog slechter dan de eerdere ramingen van het Monitoringcomité of de Nationale Bank.

Bovendien kunnen we vaststellen dat de regering-De Wever ondanks de aanhoudende verslechtering van die cijfers geen vooruitgang boekt in de onderhandelingen. De aangekondigde zoektocht naar 10 miljard euro lijkt muurvast te zitten, besprekingen stokken, deadlines werden overschreden en van de eerder gevraagde 50 dagen blijven nog slechts 35 dagen over.

Aan de voordeur van de Wetstraat 16 gebeurt dus niets, maar aan de achterdeur is er meer activiteit. Vrijdag, collega's, verscheen op de aftandse website van deze Kamer in alle stilte een aanpassing van de uitgavenbegroting. Uw ministers willen nog snel wat budgetten aanpassen voor de komst van de voorlopige twaalfden.

Hoewel uw regering het strengste asielbeleid ooit zou voeren, blijkt uit de aangepaste begroting dat het asielbudget nogmaals wordt verhoogd. Zo stijgt de dotatie aan Fedasil nog verder, terwijl we al aan een recordbedrag zaten. Ook in de provisies zien we extra uitgaven voor asielzoekers, minder geld voor politie en justitie en, hoe kan het ook anders, opnieuw meer geld voor de Europese Unie.

Mijnheer de premier, hoe zit het nu met die onderhandelingen? Twee weken geleden zei u hier: "Onze situatie verdraagt geen uitstel meer. We mogen ons niet laten verlammen. We moeten doorpakken, zo niet dreigen we in een spiraal terecht te komen van oplopende rente en stijgende rente." Het is echter net dat wat nu gebeurt. Hoe ziet u uw verpletterende verantwoordelijkheid?

02.05 Dieter Vanbesien (Ecolo-Groen): Mijnheer de premier, op 6 november, nota bene op dezelfde dag waarop u 50 dagen uitstel vroeg aan de Koning, zei u in dit halfroond: "De budgettaire situatie is zeer ernstig. We kunnen ons geen uitstelgedrag veroorloven." Vorige week voegde u daar het volgende aan toe: "Het is vaak wanneer u

niets ziet dat het meeste gebeurt. Als u iets ziet, is het meestal iets wat we liever niet laten zien. Veel kan ik daarover niet zeggen, want elk woord is er een te veel."

Welnu, mijnheer de premier, uw coalitiepartners zijn het daar niet mee eens. Vorige week werd de helft van de *Villa Politica*-uitzending gekaapt door de voorzitter van de MR. Uw andere coalitiepartners schuimen eveneens de studio's af. Op die manier geven zij eigenlijk toe dat er weinig gebeurt. We naderen eind november en van uw 50 dagen zijn er 14 verstreken. Er blijven er nog 36 over, vandaag inbegrepen. Ondertussen horen we geen enkel idee van uw meerderheid dat richting een oplossing gaat. Wat we wel horen van uw meerderheid, is hoe het probleem groter wordt gemaakt. De fractieleider van uw eigen partij heeft hier vorige week gezegd dat de vertraging van de begroting een kost heeft van minstens 1 miljard euro, boven op de oefening die u reeds aan het maken bent.

Mijnheer de premier, u gaat het rotten van de begroting stoppen. Om dat te doen, laat u de zaken nog meer rotten. Ik moet zeggen dat ik blij ben dat u mijn huisarts niet bent, want uw behandelingen zijn een beetje speciaal.

Kunt u bevestigen dat het uitstel van de begroting minstens 1 miljard euro zal kosten? Draagt u de politieke verantwoordelijkheid voor dit oplopend begrotingstekort?

02.06 Bart De Wever, premier ministre: Chers collègues, merci pour ces questions.

Monsieur Magnette, en quelques secondes, vous avez décrit toutes les solutions aux problèmes que nous avons. Il est fort dommage que vous ne les ayez pas appliquées pendant que vous étiez au pouvoir dans le gouvernement Vivaldi! Quand on regarde le budget que vous nous avez laissé, c'est vraiment dommage, car vous aviez toutes ces solutions.

Mijnheer Di Nunzio, u bent welkom in het huis hier. Ik apprecieer het echt dat u, als Open Vld'er, onderstreept dat het na een Open Vld-premier echt wel tijd is om het rotten nu te stoppen. Ik apprecieer die eerlijkheid. Dat is de eerlijkheid van een nieuwkomer.

U hebt het vorige week niet gehoord en dus herhaal ik het: politiek is heel vaak een slecht toneelstuk en als men geluk heeft, wordt het goed geacteerd. Afgelopen week zien we meer acteurs dan vorige week om hetzelfde stuk op te voeren,

terwijl het stuk er niet beter op is geworden.

Het is u ongetwijfeld bekend dat ik op dit moment onderhandelingen voer. Ik moet daarover discreet zijn en moet de discretie trachten te handhaven. Dat is al moeilijk genoeg. Voor wie eraan zou twijfelen, ik ben er elke dag intens mee bezig. Ik ben eigenlijk blij dat de werkzaamheden grotendeels onder de waterlijn blijven; naar de huidige normen inzake politieke discretie kan ik me daar alleen al over verheugen.

Het zou natuurlijk – die opinie deel ik met u, vandaar het toneelstuk – beter zijn om ook het resultaat te kunnen voorstellen aan het huis hier, wat dat ook moge worden. Sowieso zal dat voor Kerstmis gebeuren.

Dès qu'un accord aura été conclu, je me présenterai devant vous à la Chambre afin de répondre, en toute transparence, à l'ensemble de vos questions.

Tot dan zult u daar toch nog op moeten wachten.

02.07 Sandro Di Nunzio (Open Vld): Dank u wel voor uw antwoord, mijnheer de eerste minister, maar net als vorige week krijgen we geen antwoorden. We zien zagezegd niets, omdat u in stilte zou werken, maar volgens mij is het, omdat er niets gebeurt. Er gebeurt niets. Er is stilstand. Het dramatische is – en we hebben dit ook gehoord van collega Vanbesien – dat, zelfs als u een akkoord bewerkstelligt, er meer dan 1 miljard euro verloren is gegaan. Dat is doodzonde.

Onze fractie – ik herhaal het – reikt u de hand, als u goede voorstellen hebt waarover u geen akkoord kunt bereiken in uw regering. Kom ermee naar het Parlement. We zijn bereid u te helpen en die voorstellen te steunen.

We hebben zelf ook voorstellen ingediend, onder andere inzake de energiekorting voor de bedrijven, flexibele nachtarbeid, flexibele overuren, flexi-jobs in alle sectoren. We doen dat ten behoeve van onze economie en voor de mensen in ons land. Doorbreek de stilstand en maak er werk van.

De **voorzitter**: Dank u wel, collega. U hebt hiermee uw eerste parlementaire vraag gesteld van een ongetwijfeld lange reeks. (*Applaus*)

02.08 Paul Magnette (PS): Monsieur le premier ministre, je pense que vous vous êtes trompé de réponse. Vous avez lu celle de la semaine dernière, ou bien celle de la semaine d'avant, ou de la semaine encore avant. Chaque semaine,

c'est le même cinéma. Vous ne répondez à aucune question et vous faites des petites blagues, des petites blagues comme vous en faites sur les réseaux sociaux. Mais, vos petites blagues, monsieur le premier ministre, elles ne font plus rire personne. Et elles ne font pas rire les Belges, parce qu'on voit bien quel jeu il y a derrière.

La semaine dernière, votre ministre des Finances est venu ici en disant "On va augmenter la TVA sur le gaz, parce que c'est une mesure pour le climat." Mais le climat, il a bon dos. Quand c'est pour faire payer les familles et augmenter les factures de gaz, c'est la faute du climat. Mais, quand on vous dit ici "Faites payer les grands pollueurs, faites payer les transporteurs maritimes basés à Anvers", là non, tout d'un coup on ne les fait plus payer.

Monsieur le premier ministre, votre cirque, tout le monde l'a compris et personne n'est dupe.

02.09 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, c'est vraiment incroyable! Je vous ai demandé si vous alliez tenir compte des quatre jours d'action et de grève qui s'annoncent ainsi que des travailleurs et travailleuses de ce pays qui vous disent qu'ils ne sont pas d'accord. Et vous ne pipez pas un mot là-dessus, c'est juste scandaleux!

Mais bon, on savait déjà, les gens le savaient, que ce gouvernement est contre les travailleurs et les travailleuses, et pas du tout pour les travailleurs et les travailleuses. Or des solutions par rapport à ce que vous proposez, il en existe effectivement: arrêtez de donner des cadeaux aux entreprises sans compter, allez chercher l'argent chez les plus riches et arrêtez l'armement!

De toute façon, monsieur le premier ministre, même si vous ne voulez pas les écouter, les gens seront dans la rue la semaine prochaine et ils se feront entendre. Sachez-le!

02.10 Wouter Vermeersch (VB): Mijnheer de premier, begin november vroeg u 50 dagen aan uw goede vriend, de Koning van België. Ondertussen zijn we twee weken later en u hebt opnieuw tijd verloren zonder enige vooruitgang, zonder akkoord. Het wordt alleen maar erger. Afgelopen week werd duidelijk dat Brussel afstevent op een shutdown en België op het grootste tekort van de hele eurozone, zelfs van heel Europa. U hebt het vaak over een col buiten categorie, maar onder u en uw regering zitten we in de afvaling. We rijden zonder remmen de afgrond in.

Wat zien we? Uw regering vraagt via begrotingsaanpassingen dit jaar nog meer geld

voor asielzoekers en met haar voorstellen voor nieuwe belastingen, btw-verhoging en indexsprongen ondergraaft zij verder de koopkracht van de Vlamingen. U doet exact hetzelfde als de regering-De Croo. Het Vlaams Belang wil net het omgekeerde: minder migratie, zodat er meer geld is voor meer koopkracht.

02.11 **Dieter Vanbesien** (Ecolo-Groen): Premier, ik zou mezelf niet zijn, als ik niet met constructieve oplossingen kwam. Ik heb ze al eerder voorgesteld, maar u hebt het belang van herhaling zonet aangegeven. Ik zal daarom mijn oplossingen herhalen, zodat u ze niet vergeet. Misschien bent u er in alle luwte reeds mee aan de slag gegaan, wie weet.

Laat uw klavertjevier los. Laat de btw-verhoging, de indexsprong, de besparingen in de gezondheidszorg en de harde aanpak van langdurig zieken los. Die mayonaise pakt niet. Onderzoek daarentegen alternatieven. Sluit de achterpoortjes waarlangs de inkomsten wegvloeien. Bouw de fossiele subsidies af. Houd de bedrijfssubsidies tegen het licht en zorg er voor dat ook de hoogste inkomens op eenzelfde manier bijdragen als de middenklasse. Ziedaar mijn constructieve bijdrage aan de moeilijke opdracht. Gratis en voor niets.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

03 Questions jointes de

- **François De Smet à Bart De Wever** (premier ministre) sur "Les avoirs russes gelés et les négociations des États-Unis avec la Russie pour la paix en Ukraine" (56001152P)

- **Axel Weydts à Bart De Wever** (premier ministre) sur "Les projets européens de confiscation d'avoirs russes et la position belge" (56001177P)

03 Samengevoegde vragen van

- **François De Smet aan Bart De Wever** (eerste minister) over "De bevroren Russische tegoeden en de vredesonderhandelingen over Oekraïne tussen de VS en Rusland" (56001152P)

- **Axel Weydts aan Bart De Wever** (eerste minister) over "De Europese plannen voor een confiscatie van Russische tegoeden en de Belgische positie" (56001177P)

03.01 **François De Smet** (DéFI): Monsieur le premier ministre, pendant que votre coalition, de manière assez irresponsable, se déchire sur le budget, le reste du monde continue à tourner, et n'attend pas l'Arizona. Ces derniers, jours, des attaques russes d'une ampleur sans précédent ont frappé l'ouest du pays, faisant vingt-six morts, dont

trois enfants. On apprend aussi que des négociations de moins en moins secrètes sont en cours entre les États-Unis et la Russie. Elles comporteraient des concessions majeures de la part de l'Ukraine. Tout cela se fait évidemment, comme d'habitude, dans le dos des Européens. Nous vivons donc peut-être un *momentum* important de ce conflit, et nous devons soutenir l'Ukraine plus que jamais.

On le sait, les Européens, voudraient bien faire un prêt de 140 milliards à l'Ukraine. La garantie de ce prêt serait constituée par les quelque 210 milliards d'avoirs russes gelés qui se trouvent sur notre territoire. Mais le mécanisme qui pourrait nous permettre de le faire est pour l'instant bloqué, car la Belgique, c'est-à-dire vous – c'est bizarre, mais c'est comme ça –, bloque le dossier, parce que vous n'avez pas de garanties juridiques suffisantes.

Je pense, monsieur le premier ministre, que vous êtes un partisan assez fervent du soutien à l'Ukraine. Je crois aussi que vos réserves sur les garanties juridiques, et vos doutes, sont légitimes et fondés. Mais je pense qu'il faut pouvoir atterrir, vu la manière dont les événements s'accélèrent.

Vous avez rencontré récemment la présidente de la Commission européenne. Elle aurait, paraît-il, apporté à votre attention des garanties des États membres. Qu'en est-il? Pouvez-vous nous en parler? Quelles solutions voyez-vous pour que demain, l'Europe et la Belgique puissent aider davantage l'Ukraine? Que ce soit sur le terrain ou autour de la table des négociations, ce pays va avoir besoin de notre soutien plus que jamais. Il faut donc absolument lever les doutes et obtenir les garanties nécessaires. Que pouvez-vous nous apprendre à ce sujet?

03.02 **Axel Weydts** (Vooruit): Mijnheer de eerste minister, België bevindt zich in een uitzonderlijke positie. Via Euroclear ligt een enorm deel van de bevroren Russische staatsmiddelen bij ons, meer dan 140 miljard euro. Geen enkel ander Europees land draagt een dergelijke verantwoordelijkheid. Die situatie brengt een enorme druk met zich mee, maar ook enorme risico's.

Europa wil terecht Oekraïne blijven steunen; dat is duidelijk. De rente op die middelen wordt daar vandaag voor gebruikt.

De voorbije weken zien we op Europees vlak voorstellen opduiken om nog verder te gaan, zoals het gebruik van die tegoeden zelf als een garantie voor leningen. Dat zou kunnen leiden tot

rechtszaken en immense schadeclaims tegen ons land. Ons land staat dus in het midden van een financieel en geopolitiek spanningsveld.

De vraag is niet of we Oekraïne moeten blijven steunen, want daarover bestaat een brede eensgezindheid, maar wel hoe we dat doen zonder België in juridische of financiële avonturen te storten en zonder de stabiliteit van onze financiële instellingen te ondergraven.

Mijnheer de eerste minister, ik heb maar één cruciale vraag. Welke concrete garanties heeft de Europese Commissie aan België gegeven om ons land te beschermen tegen mogelijke claims en rechtszaken of grote financiële gevolgen die kunnen voortvloeien uit het gebruik van die bevroren Russische tegoeden?

03.03 **Bart De Wever**, premier ministre: Chers collègues, merci de vos questions.

Le soutien à l'Ukraine reste une priorité absolue. L'Union européenne doit assumer sa juste part, et la Belgique s'engage pleinement en ce sens. Vous savez que je suis fortement préoccupé par le concept des réparations. J'ai exprimé mes préoccupations dès le Conseil informel du 1er octobre à Copenhague. Je les ai à nouveau clairement soulignées lors du Conseil européen du 23 octobre.

Op die jongste vergadering van de Raad werd, na mijn lang pleidooi en op mijn uitdrukkelijke vraag, de kwestie gereduceerd tot een vraag aan de Europese Commissie om verschillende opties – meervoud – voor te stellen om het Europese aandeel te dekken in het financieel overeind houden van Oekraïne. De beste garantie voor onze eigen vrijheid en veiligheid is immers een Oekraïne dat de Russische agressie kan weerstaan. Ik hoop dat we die opinie allemaal koesteren, namelijk de opinie dat een sterk, vrij en weerbaar Oekraïne essentieel is voor onze eigen vrijheid en veiligheid. Ik ben er niet zeker van, maar ik hoop dat we die opinie allen delen. In dat geval moeten we onze verantwoordelijkheid opnemen.

De Commissie heeft voorbij maandag als respons een *option paper* voorgesteld aan alle lidstaten. Het is geen geheim document, u kunt het vinden op Politico. Dat document stelt drie mogelijke pistes voor om Oekraïne vanaf 2026 te ondersteunen.

De eerste optie is de rechtstreekse financiering door de Europese lidstaten. Ik vertel u geen grote indiscretie wanneer ik zeg dat het enthousiasme

om het op die manier te doen eerder beperkt is, gezien de budgettaire realiteit, niet alleen in dit land maar in veel Europese landen op dit moment.

Een tweede optie is financiering vanuit Europa, met verschillende subopties. Dat zijn er te veel om binnen de tijdspanne van mondelinge vraag en antwoord allemaal aan u uit te leggen. Daar zitten zeker interessante pistes bij. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het gebruik van de *headroom* om een eventuele lening te garanderen. Dat is een interessante piste.

Optie drie is het verhaal dat we al kenden, namelijk de reparatieleningen, gekoppeld aan de cashbelangen van de geïmmobiliseerde Russische activa bij financiële instellingen – meervoud. We weten echter allemaal dat het dan in het bijzonder gaat om Euroclear, waar 90 % van de geïmmobiliseerde, niet de bevroren, maar de geïmmobiliseerde, *sovereign assets* in Europa geparkeerd staan. Er zijn er uiteraard nog buiten Europa, in verschillende andere landen die eveneens tot de *coalition of the willing* behoren en die Oekraïne ondersteunen. Het is belangrijk dat men een participatie in zo'n operatie heeft binnen de eurozone en eventueel ook daarbuiten, niet alleen voor de stabiliteit van de financiële instellingen, zoals de heer Weydts heeft onderstreept, maar eventueel ook voor het vertrouwen in de euro als reservemunt. Dat komt er allemaal bij kijken.

Zoals ik meermaals publiek heb verklaard, kan voor dit land nooit een akkoord worden gegeven voor de derde optie zonder stevige juridische garanties en een afdoende, contractueel vastgelegde risicodekking door de andere lidstaten en eventueel derde landen.

Het gaat hier over *joint and several guarantees*. Dat een belangrijke aangelegenheid en er komt behoorlijk wat bij kijken, meer dan ik in dit tijdsbestek aan u kan uitleggen. Het is essentieel dat die betrekking hebben op het volledige bedrag én op het volledige risico én op de volledige periode waarin we dat risico zouden lopen.

Ik hoop uw volle steun te krijgen voor die positie. Van wie het dossier begrijpt, wat niet voor iedereen op alle banken geldt, zoals ik al kon vaststellen, denk ik dat die mij daarin unaniem zou steunen. Ik zal aan de Europese tafel niet afwijken van die positie en daar ligt het kalf gebonden. Dat zijn natuurlijk garanties die de lidstaten soeverein zullen moeten geven en waartoe de Commissie hen kan uitnodigen. Dat heeft de Commissie in de *option paper* gedaan en dat apprecieer ik zeer,

maar de Commissie kan die garanties uiteraard niet aanleveren. Dat zal van de lidstaten afhangen.

Monsieur De Smet, s'agissant de vos propos sur les négociations de paix, j'ai déjà déclaré à plusieurs reprises qu'un accord sans la participation active de l'Ukraine et de l'Europe n'est pas une option acceptable et ne pourra jamais conduire à un résultat souhaitable.

Nous continuons évidemment à suivre la situation en étroite collaboration avec nos partenaires afin que la (...)

De **voorzitter**: Mijnheer de premier, u hebt nog een halve minuut spreektijd.

03.04 Eerste minister **Bart De Wever**: Het is mijn laatste zin. Ik zie dat collega Van Quickenborne pleit voor een tijdsbeperking. Ik begrijp dat. (*Gelach*)

Ik ga door met mijn laatste zin.

En étroite collaboration avec nos partenaires, afin que la liberté et la souveraineté de l'Ukraine soient préservées.

03.05 **François De Smet** (DéFI): Merci, monsieur le premier ministre, pour votre réponse complète.

Je crois que nous savons tous que, quand la présidente de la Commission européenne présente ces trois options, elle sait que les deux premières – vous l'avez vous-même énoncé – ne sont pas praticables. On tourne donc sur la troisième et sur les garanties que vous essayez d'obtenir. Je crois que vous avez raison: sans partage des risques, il est impossible de s'avancer plus loin.

J'espère donc que la raison, parmi les États membres qui décideront, l'emportera, si possible même avant le prochain Conseil européen qui se déroulera en décembre. Vu l'évolution de la situation, on ne peut pas attendre.

Deuxièmement, c'est le genre de dossiers qui doit nous ramener sur terre. Vous avez parlé, en réponse à une autre question, du théâtre politique. Quand on voit l'état du monde qui s'invite chez nous, que nous sommes survolés par des drones hostiles capables de faire fermer des aéroports civils pendant plusieurs heures, ou tous les soirs de la semaine si cela leur chante; quand on voit que nous sommes attaqués par le narcotrafic, et les difficultés que nous avons, il est plus que temps que l'Arizona se retrouve une cohérence, un

budget pour l'intérieur, mais aussi pour notre stature internationale.

03.06 **Axel Weydts** (Vooruit): Mijnheer de premier, bedankt voor uw antwoord. Ik wil het hier nog een keer herhalen zodat het zeker duidelijk is: we moeten Oekraïne blijven steunen. Ik ben er echt van overtuigd dat elke euro steun die we nu aan Oekraïne geven de beste investering is in defensie die we ons kunnen inbeelden.

De manier waarop we dat doen, is echter heel belangrijk. Uw antwoord stelt mij dan ook gerust. Het stelt mij gerust dat de regering volhardt in de boosheid en spijkerharde garanties blijft eisen. Premier, u hebt zelf al de metafoor van de gouden kip gebruikt. Als we vandaag echter de kip met de gouden eieren zouden slachten, dan zou het wel eens kunnen dat wij daarna een bijzonder zure vol-au-vent voorgeschoteld krijgen.

03.07 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld): (...)

De **voorzitter**: Er is geen aanleiding voor een persoonlijk feit, mijnheer Van Quickenborne. Ik nodig mevrouw De Knop uit voor de volgende vraag.

Ik wil de keren niet tellen dat ik de heer Bouchez het woord niet heb gegeven toen hij dat vroeg. Mevrouw De Knop, ik nodig u uit om uw vraag te komen stellen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

04 **Vraag van Irina De Knop aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het wantrouwen van de regering in de burgers" (56001154P)**

04 **Question de Irina De Knop à Bart De Wever (premier ministre) sur "La méfiance du gouvernement à l'égard des citoyens" (56001154P)**

04.01 **Irina De Knop** (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, wantrouwen is wat uw regering bindt en nog samenhoudt. Het is duidelijk dat de arizonaregering haar greep op de burgers wil vergroten. Ze kijkt naar bedrijven, naar ondernemers en naar verenigingen. De huidige regering moet zich zowat met alles en iedereen. Voor de arizonaregering is iedereen verdacht tot het tegendeel is bewezen.

Money Control bewijst dat. U wilt kijken in de bankrekening van elf miljoen Belgen, ongeacht of er al dan niet een vermoeden van fraude is. Ouders

die een centje aan hun kinderen willen geven, kunnen dus maar beter opletten. Zij zullen immers nog meer controle krijgen.

Dat socialisten met de heer Vandenbroucke voorop dat willen doen, begrijpen wij. Wij begrijpen echter niet dat u daarin meegaat.

Money Control is nog niet goedgekeurd en de volgende controleoperatie ligt al klaar. Uw minister van Volksgezondheid bereidt in het geheim al een nieuw project voor. Deze keer gaat het om dokterscontrole. Alle voorschriften van alle Belgen en van alle dokters moeten in één databank; nog meer sancties en nog meer verboden.

Arizona moet zich dus met zowat alles. De overheid leest uw berichten mee, kijkt naar uw bankrekening en controleert uw ziektebriefjes.

Mijn vraag aan u is heel eenvoudig. Wat zal het volgende zijn?

04.02 Eerste minister **Bart De Wever**: Mevrouw De Knop, bedankt voor uw vraag. We kunnen lang spreken over het onderwerp, maar ik heb de tijd noch de gember om dat vol te houden. Ik denk ook dat het debat over het CAP in de commissie wordt gevoerd en nog verder zal worden gevoerd, maar ik kan me vergissen. Het laatste woord is daarover nog niet gevallen. U kunt de minister van Financiën daarover zeker ondervragen.

Wat de intenties van de minister van Volksgezondheid betreft – hij is in de zaal –, ik zou nooit over hem in de derde persoon durven spreken, toch niet in zijn aanwezigheid, maar ik weet dat hij wordt gedreven door het verlangen dat wij in het halfrond hier allemaal zouden moeten delen, namelijk de strijd tegen fraude.

Ik hoef u geen feiten uit de actualiteit aan te halen om te bewijzen dat er enige marge voor verbetering bestaat op het vlak van de strijd tegen fraude in de ziekteverzekering, maar de minister zal dat zelf wel toelichten. (*Protest van de heer Van Quickenborne*)

Mijnheer Van Quickenborne, de frustratie is ingegeven doordat er in uw zes jaar onvoldoende is gebeurd. Daarin hebt u zeer gelijk. (*Protest van de heer Van Quickenborne*)

Maar mijnheer Van Quickenborne, u ziet in alle uitspraken reden voor een persoonlijk feit. Ik denk eerlijk gezegd dat u ook een persoonlijk probleem hebt. (*Hilariteit*) Het ontbreekt mij zeker aan de tijd en nog meer aan de gember om daarop in te gaan.

Mevrouw De Knop, de strijd tegen fraude vinden wij in ieder geval belangrijk. Ik kan u geruststellen in algemene termen; uw vraag was ook in algemene termen gesteld. Wij handelen steeds met respect voor de privacy en dat bij alle beleidsvoorstellen, ongeacht van welk niveau die mogen komen, of ze nu van het federale niveau komen waar we zelf beslissen, dan wel van Europa. Bij het nemen van beslissingen staat het algemeen belang voorop en in dat algemeen belang moeten de rechten van het individu altijd ten volle worden gerespecteerd. Voor mij is dat de evidentie zelf.

04.03 **Irina De Knop** (Open Vld): Mijnheer de eerste minister, het ontbreekt u aan gember, maar blijkbaar ook aan inspiratie om te antwoorden op de grond van mijn vraag. Tax, tax, tax was het eerst, en nu is het *control, control, control*. Dat is het enige wat we zien. Overal zien we controle, overal wantrouwen. Heb nu toch eens vertrouwen in de mensen. Heb vertrouwen in burgers, in bedrijven, in dokters.

Natuurlijk is de strijd tegen fraude belangrijk, maar hij mag niet het doel op zich zijn. Het volstaat, mijnheer de eerste minister, om uw minister van Volksgezondheid tot de orde te roepen en te vragen dat hij die fraude aanpakt, als die zich voordoet. Het is volledig verkeerd om iedereen weg te zetten als fraudeur en dat is exact wat Arizona doet. Wij zullen blijven strijden voor vrijheid en vertrouwen.

Persoonlijk feit **Fait personnel**

04.04 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik vraag het woord voor een persoonlijk feit.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Quickenborne, u kunt bij het woord gember geen persoonlijk feit inroepen. Ik denk niet dat de eerste minister daarnet uw naam heeft genoemd.

04.05 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld): Hij heeft mijn naam wel genoemd in de tweede repliek.

De **voorzitter**: Een persoonlijk feit betekent dat de heer Van Quickenborne kan reageren en dat de premier daar dan op kan repliceren. Mijnheer Van Quickenborne, ik geef u het woord voor een persoonlijk feit.

04.06 **Vincent Van Quickenborne** (Open Vld): Vooreerst dank ik u, mijnheer de eerste minister,

dat u teruggekomen bent naar de Kamer. Ik apprecieer dat u niet bent weggelopen.

Mijnheer de eerste minister, ik heb geen persoonlijk probleem. Ik vind die insinuatie beneden alle peil. Ik heb wel een probleem met het feit dat u en uw regering de bankrekening van 11 miljoen Belgen permanent willen controleren.

Dat is het probleem en dat is de reden waarom ik gisteren en eergisteren veertig uren lang het woord heb gevoerd, zodat de burgers van ons land dat voorstel kennen en zodat de burgers van ons land weten dat u dat voorstel steunt. Ik heb dat gedaan met de diepste overtuiging dat fraude natuurlijk moet worden aangepakt, elke vorm van fraude, sociale fraude, fiscale fraude en ook fraude zoals die van een thuisverpleegster. Dat is evident. Doch, alles moet proportioneel zijn.

We hebben in de zaal hier allemaal een probleem met huiselijk geweld, evident, en we strijden daartegen. Dat is evenwel geen reden om in elk huis en in elke kamer een camera te plaatsen om ertegen te strijden.

Mijnheer de eerste minister, daarnet heeft collega De Knop u een vraag gesteld: wat vindt u van *money control*. U hebt er zelfs niet op geantwoord.

De burgers van ons land weten intussen wat er op het spel staat. De burgers van ons land weten dat dat een grove schending van hun privacy is. De burgers van ons land weten dat het principe van onschuld van tafel gegooid wordt.

Mijnheer de minister, ik zie dat u wilt antwoorden. Ik zie dat u aan het kijken bent. Wat vindt u van *money control*? Bent u daarvoor of bent u daartegen? Vindt u het gelegitimeerd dat de overheid zonder beperking de bankrekening van 11 miljoen Belgen permanent controleert? Vindt u dat gepermitteerd?

04.07 Eerste minister **Bart De Wever**: Ik verwijs de collega naar het antwoord dat ik heb gegeven. Ik heb daar niets aan toe te voegen. Als ik het heb over een persoonlijk probleem, betreft het vooral een gedragsprobleem. Ik probeer mijn kinderen goed op te voeden. Mijnheer Van Quickenborne, wanneer ik u hier in de Kamer observeer, zie ik dat u zich in een permanente staat van grote opwindning bevindt met gesticulaties en grote uithalen. Dat is voor mij geen volwassen gedrag. Ik gedraag mij zo niet. Een normaal volwassen persoon gedraagt zich niet op die manier. Ik vind dat een persoonlijk probleem. Dat is mijn inschatting. Als u zich beledigd voelt,

verontschuldig ik mij daarvoor. Dan trek ik die woorden graag terug.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Quickenborne, u hebt een persoonlijk feit ingeroepen, geen politiek feit.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Samengevoegde vragen van

- Jeroen Van Lysebettens aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De rol van de RIZIV-inspectiediensten en de ziekenfondsen in het voorkomen van sociale fraude" (56001155P)

- Kathleen Depoorter aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV" (56001159P)

- Nawal Farih aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV en de sociale fraude" (56001164P)

- Julie Taton aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "Het plafond op verstrekkingen van thuisverpleegkundigen en de vrijwaring van het vrij beroep" (56001165P)

- Jean-Marie Dedecker aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV" (56001167P)

- Kurt Moons aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV" (56001170P)

- Jan Bertels aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De controles door het RIZIV" (56001171P)

05 Questions jointes de

- Jeroen Van Lysebettens à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Le rôle des services d'inspection INAMI et des mutualités dans la prévention de la fraude sociale" (56001155P)

- Kathleen Depoorter à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI" (56001159P)

- Nawal Farih à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI et la fraude sociale" (56001164P)

- Julie Taton à Frank Vandenbroucke (VPM

Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Le plafonnement des prestations des infirmiers à domicile et le respect du statut libéral" (56001165P)

- **Jean-Marie Dedecker à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI" (56001167P)**

- **Kurt Moons à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI" (56001170P)**

- **Jan Bertels à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Les contrôles de l'INAMI" (56001171P)**

05.01 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, elke dag zetten duizenden thuisverpleegkundigen zich met hart en ziel voor hun patiënten in. De job van die mensen werd deze week door een extreme fraudeur besmeurd. Aan al die mensen die hun job goed en eerlijk doen, zijn we het verplicht om duidelijkheid te scheppen.

Dat die fraude kon gebeuren, dat het jarenlang aan de gang was, dat het geweten was, is hallucinant, onaanvaardbaar en moet worden aangepakt. We kunnen alleen maar vaststellen dat u na de feiten, opnieuw, zeer reactief reageert. In een schijnbare opwelling kondigt u plots een breed pakket aan. Dat u actie onderneemt, is goed, doe dat gericht en zorgvuldig, maar opnieuw loopt u achter de feiten aan en treedt u pas op wanneer er een schandaal in de pers komt.

In die case stonden alle knipperlichten aan. Het was pijnlijk duidelijk. Meer dan 90 verplegingen per dag, dag in, dag uit, week na week, jaar na jaar, dat is gewoonweg fysiek niet mogelijk en moet er zo snel mogelijk worden uitgehaald, zeker als er plots zeventien Porsches voor de deur staan.

Hoe kon dat gebeuren, mijnheer de minister? De mutualiteiten trokken bij het RIZIV al in 2017 aan de alarmbel. Vandaag wordt er ingegrepen. In 2020 sprak het RIZIV al over meer dan een miljoen euro fraude. U schreef er deze zomer een brief over aan de artsen, maar u grijpt niet in op het terrein.

Uw huidige maatregelen verscherpen opnieuw de controle, terwijl dat niet het probleem was. Er is niets gebeurd met wat er uit de controle kwam. Waarom niet?

05.02 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, ik ken veel zelfstandig

thuisverpleegkundigen en u wellicht ook. Ik ken er weliswaar geen die met een Ferrari rijdt, laat staan 17 Ferrari's. Ze laten zich evenmin rondvliegen in een helikopter of gaan op een jacht op reis. Neen, het zijn mensen die om 05.00 uur opstaan, dan hun eerste patiënten zien en die men om 22.00 uur nog eens tegenkomt, omdat ze dat laatste spuitje of dat laatste pilletje toch nog zijn gaan toedienen. Het zijn ondernemers. Het zijn zelfstandigen.

De bom in de sector was dan ook bijzonder groot toen het nieuws over die frauduleuze verpleegster aan het licht kwam. Het is crimineel. Er is ook sprake van afpersing van patiënten. Dat kunnen we niet tolereren, dat moeten we aanpakken. Daarover zijn we het absoluut eens.

Wat ik echter niet uitgelegd krijg, is dat een organisatie als het RIZIV, met een budget van 40 miljard euro, met 1.200 medewerkers, van wie 243 bij de Dienst voor geneeskundige evaluatie en controle, de alarmsignalen, die er waren, die bekend waren, niet krachtadig heeft gebruikt, dat het niet onmiddellijk is opgetreden. Ik kan dat niet uitleggen, mijnheer de minister, want ik begrijp het niet.

Er zijn drempelwaarden. We willen het ondernemerschap van de zelfstandigen niet beknotten. Er is een drempelwaarde, er is een V-waarde. Die verpleegster heeft die waarden tientallen keren overschreden, maar toch werd niet tot actie overgegaan, hoewel dat mogelijk was. Ze werd slechts één keer geschorst, de derde-betalersregeling werd geschorst. Pas na zes jaar is men naar de arbeidsauditeur gestapt. Het heeft gewoon veel te lang geduurd. Ondertussen kon die verpleegster blijven frauderen. Ze heeft zich aangesloten bij een groepering, maar ook die kan worden geschorst.

Mijnheer de minister, kunt u mij en al die mensen die te goeder trouw werken, uitleggen hoe dat onder de radar kon blijven?

05.03 Nawal Farih (cd&v): Mijnheer de minister, acht jaar lang werd er gefraudeerd binnen onze sociale zekerheid en dat voor een bedrag van 3,5 miljoen euro. Dat geld dient voor de meest kwetsbaren in onze samenleving, voor de zieken, voor de patiënten die extra zorg nodig hadden en voor de oudere mensen die thuis extra hulp nodig hadden.

Ik vind het degoutant en ik ben enorm boos dat dat zo lang heeft kunnen aanslepen. Al die tijd kon die verpleegkundige onze sociale zekerheid bestelen en zichzelf verwennen met luxewagens,

luxereisjes en luxehandtassen, terwijl kwetsbare mensen haar vertrouwden voor hun verzorging. Ik hoef u niet te vertellen dat die problematiek vandaag breed uitgesmeerd wordt in de media. Het imago van de zorgsector staat op het spel. Als ik vandaag twee slachtoffers moet benoemen, dan is het ten eerste de zorgsector zelf, terwijl nochtans heel veel zorgverstrekkers dag en nacht op pad zijn om duizenden patiënten te helpen, en ten tweede de patiënt. Oudere mensen durven vandaag hun deur niet meer opendoen omdat ze schrik hebben van de persoon die hen zorg komt bieden. Het vertrouwen is helemaal weg.

Mijnheer de minister, ik heb heel veel vragen die vandaag onbeantwoord blijven. De ziekenfondsen zeggen dat ze hun controlefunctie hebben opgenomen, het RIZIV zegt dat het alle middelen waarover het beschikt heeft ingezet. Zo werd de derde-betalersregeling geschorst en werden er financiële sancties uitgevaardigd. De grote vraag is hoelang het kabinet al op de hoogte was. Wat hebt u gedaan om die diefstal te stoppen?

05.04 Julie Taton (MR): Monsieur le ministre, la fraude sociale est, malheureusement, présente partout. Lorsqu'une faille apparaît dans notre système, l'être humain a tendance à en abuser. Le plus triste dans cette histoire est qu'à force d'en abuser, on finit par le fragiliser, alors que ce système est, au départ, censé nous aider.

Cette fois-ci, il est question d'une infirmière indépendante – ma collègue Nawal me semble en avoir bien parlé à l'instant, car elle a employé les bons mots – qui aurait facturé plus de 90 consultations par jour. Cela lui aurait permis de gagner et détourner beaucoup d'argent. On parle de plusieurs millions d'euros – soit un montant que notre sécurité sociale n'a pas reçu. Ces faits mettent à nouveau tristement en lumière un mauvais fonctionnement du contrôle, étant donné que la limite raisonnable pour pratiquer de bons soins de santé s'élève à une vingtaine de consultations journalières.

En réaction à cette affaire, monsieur le ministre, vous avez annoncé vouloir fixer un plafond du nombre de patients par jour pour un soignant à domicile. Oui, il faut prendre des mesures contre la fraude, et elles doivent être prises rapidement. Pour autant, il nous paraît essentiel de garantir une bonne concertation avec le secteur des infirmiers à domicile, car celui-ci souffre en ce moment et est mis sous pression. Il ne faut surtout pas l'abandonner.

Mes questions, monsieur le ministre, seront très

simples. Il semblerait que l'INAMI avait déjà reçu un signalement en 2017 pour des soupçons de fraude. Manifestement, il n'y a pas eu de suivi. Comment pouvez-vous l'expliquer? Comment évaluez-vous ce dispositif de suivi? Combien de dossiers en ce domaine sont-ils ouverts par l'INAMI?

Vous avez annoncé plusieurs mesures relatives au plafonnement des prestations. À ce titre, envisagez-vous vraiment une concertation avec le secteur? Vous dites aussi souhaiter renforcer le contrôle des mutuelles. Or elles sont juge et partie puisque certaines offrent des services de soins à domicile. Tous les infirmiers seront-ils logés à la même enseigne et égaux face à ces contrôles?

05.05 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de minister, hoeveel hoofdstukken moeten we nog toevoegen aan het blunderboek van het RIZIV? U bent al zes jaar de verantwoordelijke minister. Twee maanden geleden zei collega Ronse hier dat er 12.000 langdurig zieken in het buitenland verblijven, van Pattaya tot Benidorm, die nooit gecontroleerd worden. Een maand geleden spraken we hier ook over het RIZIV: 529.000 langdurig zieken, 150.000 mensen met lage rugpijn – een bevolking zonder ruggengraat blijkbaar – en 195.000 mensen met psychische problemen. Verder zijn 260.000 mensen arbeidsongeschikt tot aan hun pensioen. Vervolgens ging de FOD eens controleren en toen bleek dat 16,7 % terecht arbeidsongeschikt was, 27,2 % onterecht en bij 55,6 % werd de erkenning ingekort.

Een week geleden vernamen naar aanleiding van een televisie-uitzending dat iemand die acht jaar geleden over een hondendrol is uitgegleden sindsdien thuisblijft met een ziekte-uitkering. Wat doet het RIZIV? Niets. Wat horen we nu? Acht jaar lang lichtte de verpleegkundige Stefanie Sander uit het landelijke Houthulst de boel op. Acht jaar! Al sinds het eerste jaar, 2017, zijn er klachten over 14.475 aangerekende prestaties. Er wordt gecontroleerd en er wordt in beroep gegaan. Wat gebeurt er vervolgens? Niks. De vrouw in kwestie moest een bedrag terugbetalen, maar dat deed ze niet. Wat doet het RIZIV daaraan? Niks.

Bent u dan Calimero, mijnheer de minister? U bent al zes jaar verantwoordelijkheid voor het RIZIV en ik zeg u wat er in één à twee maanden in het Parlement al werd aangekaart. Begin uw werk te doen.

05.06 Kurt Moons (VB): Mijnheer de minister, ons land werd deze week opgeschrikt door een

fraudeschandaal van een thuisverpleegkundige dat zijn gelijke niet kent. Een dame slaagde erin om gedurende acht jaar miljoenen euro's ten onrechte aan te rekenen aan het RIZIV en de mutualiteiten. Er was sprake van facturatie van niet-geleverde prestaties, tot meer dan een miljoen euro per jaar. Ze zette patiënten ook onder druk en foefelde met identiteitskaarten.

Blijkbaar bestaat die fraude reeds sinds 2017, toen het RIZIV een controleonderzoek instelde en op dat moment reeds fraude vaststelde. Toch kon die persoon haar frauduleuze praktijken verderzetten zonder verdere controle door het RIZIV en kon ze er een zeer luxueus leven op nahouden. Blijkbaar hebben de controlemechanismen van uw diensten helemaal niet gewerkt. Dit betreft echt een structureel falen van het beleid. Het gaat trouwens om een voortzetting van jarenlang falend beleid, ook van uw voorgangers.

Onze partij en ook de sector zelf waarschuwen al vele jaren voor dergelijke misbruiken. Ze vragen betere datagedreven detectie, objectieve monitoring en tijdige interventies. Al die waarschuwingen werden door de zogenoemde beleidspartijen vakkundig straal genegeerd. Integendeel, door uw geplande aanpak stigmatiseert u nu zelfs de vele duizenden hardwerkende thuisverpleegkundigen.

Daarom heb ik een aantal vragen.

Hoe is het mogelijk dat dergelijke fraude gedurende acht jaar onder de radar is gebleven, terwijl er al lang voldoende signalen aanwezig waren? Welke controles zijn uitgevoerd? Welke signalen werden er gemist en door wie? Waarom werd er niets ondernomen door het RIZIV, het ziekenfonds of uw administratie en is het pas op het moment waarop een arbeidsauditeur het dossier naar zich toetrekt dat de bal aan het rollen gaat? Hoe zult u er verder voor zorgen dat de correct werkende thuisverpleegkundigen niet langer reputatieschade ondervinden van dergelijke fraudeurs? Sinds wanneer was u op de hoogte van deze hallucinante praktijken? Wat hebt u gedaan en welke acties hebt u ondernomen?

De **voorzitter**: Collega's, mag ik het woord geven aan de heer Bertels? (*Rumoer*)

Mijnheer Bertels, u hebt recht op twee minuten spreektijd.

05.07 Jan Bertels (Vooruit): Collega's, wat wij de voorbije dagen konden lezen, moet ons allemaal verontwaardigen. Ik ben blij dat u die

verontwaardiging deelt. Een thuisverpleegkundige die voor miljoenen fraudeert, dat kunnen wij niet aanvaarden. Het systeem werd en wordt daardoor van binnenuit ondergraven, op verschillende manieren.

Zij zette patiënten onder druk om hun identiteitskaart onder de deurmat of in de brievenbus te leggen. Lag er geen identiteitskaart klaar, dan werd de medicatie stopgezet of werd daarmee bedreigd. Op die manier kon ze tot 90 patiënten per dag zien. Zij factureerde bezoeken en streek zelfs premies op die voor haar patiënten of voor zorgkundigen bedoeld waren. Ze waren niet voor haar bestemd, maar zij streek ze toch op.

Sancties werden omzeild. Het RIZIV trad wel degelijk op, zij het misschien niet hard genoeg. Daarover kunnen wij discussiëren. Het streed echter wel met de middelen die wij, wetgevers, het hebben gegeven. Die wapens volstaan niet. Ik hoop dat wij het daar nu allemaal over eens zijn en blijven.

Ook de wapens die het RIZIV aan het ministerie van Financiën geeft om te innen, volstaan niet. Er wordt niet genoeg gedaan met de verslagen die het RIZIV aan het parket bezorgt. Wij moeten daar eerlijk over zijn. Daar wordt niet genoeg mee gedaan. Ook op dat vlak moeten er prioriteiten worden gesteld met betrekking tot socialefraudebestrijding. Fraude is immers onaanvaardbaar. Alle hardwerkende thuisverpleegkundigen komen daardoor in een slecht daglicht. Daarom moeten wij het systeem hervormen en een handavingsplan opstellen en uitvoeren.

De **voorzitter**: Ik geef het woord aan de vicepremier om te antwoorden. Hij heeft daarvoor vijf minuten spreektijd.

05.08 Minister Frank Vandenbroucke: Geachte Kamerleden, fraude is diefstal, of het nu om fiscale fraude of sociale fraude gaat, het is in feite een vorm van gangsterisme in de ziekteverzekering. Dat is diefstal. Het is intriest voor talloze hardwerkende thuisverpleegkundigen die het beste voor hebben met hun patiënten. Dat is de reden waarom we keihard moeten optreden.

Is de inspectie van het RIZIV opgetreden? Ja, onmiddellijk. Ik zal de gedetailleerde tijdslijn bezorgen aan het secretariaat van de Kamer. Onmiddellijk nadat moedige mensen uit de omgeving van die thuisverpleegkundige in 2017 hadden gemeld dat er iets niet in orde was, is een

onderzoek gestart. Dat is een moeizaam onderzoek waarbij men patiënten thuis moet opzoeken om vast te stellen dat er inderdaad is gefraudeerd. Enkele maanden later werd een proces-verbaal opgesteld. Er is een zware boete opgelegd en onterecht verkregen geld werd teruggevorderd, waarvan een deel werd terugbetaald. Men is die zaak blijven opvolgen. Na nieuwe klachten is men opnieuw opgetreden. Al meer dan twee en een half jaar geleden werd, na sterk aandringen, het parket aan zet gebracht. Het RIZIV is dus opgetreden, onmiddellijk en herhaaldelijk, maar met wapens die tegenover dat soort gangsterisme veel te zwak zijn. Dat is toch juist?!

Maar nu wordt het interessant. Wilt u de wapens tegen dat soort diefstal versterken of niet? Dat is de vraag voor u. Wilt u de middelen versterken om dat soort diefstal aan te pakken of niet? Dat is absoluut nodig.

Overigens, mijnheer Van Lysebettens, dat is allemaal reeds beslist en we gaan het uitvoeren. Om te beginnen wordt de bewijslast omgekeerd, zodat men niet talloze patiënten thuis moet opzoeken om te bewijzen dat er is gefraudeerd. Wanneer een zelfstandig thuisverpleegkundige voor meer dan 229.000 euro aan facturen indient, meer dan tweemaal zoveel als het gemiddelde van een hardwerkende voltijds verpleegkundige, dan mag men om uitleg vragen, zodanig dat de betrokkene moet bewijzen dat hij of zij niet fraudeert. Dat is beslist. Die wetgeving, mijnheer Van Lysebettens, is al tot stand gebracht, dat koninklijk besluit is meer dan een jaar geleden gepubliceerd en we zullen het vanaf nu toepassen. Ja, dat is onder Vivaldi beslist, mét u beslist, en is vanaf nu van toepassing.

Ten tweede, collega's van het Vlaams Belang, u vraagt wanneer ik van het geval op de hoogte was, maar ik heb tegenover mevrouw Sneppe maanden geleden net het voorbeeld van die frauderende zelfstandige gegeven om tegen uw weerstand in de wapens aan te scherpen. U wilde niet dat we het nummer zouden kunnen intrekken. U vond dat vreselijk. (*rumoer en protest in de zaal*)

Ik heb met handen en voeten uitgelegd dat het nodig is om dat soort draaimolen te stoppen, door het nummer waarop men factureert gewoon in te trekken. Ik heb van op dit spreekgestoelte het voorbeeld gegeven aan mevrouw Sneppe, om haar te overtuigen.

Ten derde, we moeten ook de patiënten wapenen. We zullen er dus systematisch voor zorgen dat

vanaf nu de patiënten geïnformeerd worden, ook wanneer men in derde-betaler factureert, ook in de thuisverpleging.

Morgen ligt op de ministerraad een wetsontwerp voor waarbij onder meer de mutualiteiten voor 100 miljoen euro borg zullen moeten staan voor acties tegen fraude. Dat ligt klaar. We hebben dus niet gewacht.

Het punt is dat men de samenleving moet willen wapenen tegen diefstal. De flauwe en leugenachtige verhalen die ik hier bij de voorgaande mondelinge vraag gehoord heb, dat we gezegd in de rekeningen zouden gaan kijken, dat zijn leugens.

U liegt. U liegt om diefstal mogelijk te laten zijn. Daarmee beschermt u niet de gewone burger, maar wel drugscriminelen die geld witwassen. Wie u beschermt, als u tegen het principe van de plafonds bent, zijn gangsters in de ziekteverzekering.

Geachte Kamerleden, u zult kleur moeten bekennen, u allemaal, in de meerderheid en in de oppositie. Zult u de inspectie de wapens geven op te treden (...)

05.09 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Dank u wel, mijnheer de minister, voor uw antwoord.

Over twee zaken zijn we het eens: fraude is diefstal en het RIZIV heeft ten minste een probleem signaleerd. Bij andere partijen maken ze van een Porsche Queen een raadslid.

U hebt mij echter op een aantal punten verkeerd begrepen. Mijn punt was niet dat er geen beslissing is genomen, mijn punt is dat beslissingen niet worden uitgevoerd. Het RIZIV heeft sinds 2020 weet van die zaak van miljoenenfraude en toch kan en mag de persoon in kwestie blijven voortdoen. U zegt dat men onmiddellijk ingrijpt, maar we zijn vijf jaar later.

Ik stel vast dat het hier hetzelfde is als met fraude in andere domeinen: u zit met het sleepnet achter de kleine garnalen en de grote vissen zwemmen ongehinderd verder. Dat is hier zo. Dat zal straks ook zo zijn bij de arbeidsmarktfraude die de heer Mertens aankaart (...)

05.10 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de minister, iedereen wist het, maar de wapens, die er zijn, zijn gewoon niet gebruikt. De wapens zijn er, maar ze zijn niet voldoende gebruikt. Er is te lang

gewacht. Een inspecteur kan na een melding meteen overgaan tot een onderzoek. Dat onderzoek kan leiden tot een schorsing van de derde-betalersregel en vervolgens kan men onmiddellijk naar de arbeidsauditeur stappen. Dat is niet gebeurd, mijnheer de minister. Er zit zes jaar tussen! Zes jaar!

Ik heb weet van fraudedossiers van 50.000 euro – dat is het gemiddelde van de fraudedossiers – en die worden onmiddellijk afgehandeld. Hoe komt het dat het hier om miljoenen euro's gaat en dat men zoveel geduld heeft gehad met die mevrouw? Dat is schandalig.

05.11 Nawal Farih (cd&v): Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord. Het was een luid antwoord. Er zat veel passie in. Het gaat hier over het belastinggeld van hardwerkende mensen. Mensen gaan ervan uit dat het belastinggeld goed beheerd wordt en dat het voor de juiste zaken wordt ingezet. In de sociale zekerheid zijn dat de meest kwetsbaren, hulpbehoevende ouderen, die zich vaak niet kunnen verweren.

U zegt dat alle middelen zijn gebruikt. Uw collega, Jan Bertels, zegt dat ze misschien niet hard genoeg zijn ingezet. Wel, ik ben het daar volledig mee eens. Er had veel straffer en veel sneller moeten worden gereageerd.

Als u het hebt over de strijd tegen fraude, dan zult u in cd&v een partner vinden, of het nu gaat over fiscale fraude, fraude met managementvennootschappen, sociale fraude of het aangehaalde type fraude: het moet sneller, harder en u moet (...)

05.12 Julie Taton (MR): À mon tour de vous dire merci pour ces réponses, monsieur le ministre, qui étaient très vivantes. Je suis assez d'accord avec mes collègues. Je voudrais juste ajouter qu'il est très important pour nous de défendre la profession libérale des infirmiers, et de les rassurer. La fraude est là, nous l'avons bien compris. Vous allez la combattre, c'est sûr. Mais il faut aussi rassurer le secteur, il faut l'écouter, échanger avec les infirmiers et leur faire passer le message que nous ne sommes pas contre eux. Nous n'allons pas faire la chasse aux infirmiers, mais nous allons faire la chasse à la fraude. Il y a beaucoup de travail.

05.13 Jean-Marie Dedecker (ONAFH): Mijnheer de minister, u bent de grootste calimero van dit halfroond. U maakt mevrouw Sneepe hier verwijten – ik heb haar niet te verdedigen – maar zij zit in de oppositie en heeft niets te zeggen. U bent degene die zijn werk niet heeft gedaan. U hoeft het ook niet

politiek te spelen, want mevrouw Sanders stond in 2018 op de lijst van de socialisten voor de verkiezingen. Stop daar dus mee.

Waarover gaat het hier? U bent zes jaar minister en nu zegt dat u iets gaat doen, dat u gaat ingrijpen. Gedurende zes jaar hebt u het door de vingers gezien, hebt u gekeken naar de mensen die een pint te veel drinken of een sigaret te veel roken, maar de fraude bij het RIZIV... Hoeveel controleurs heeft het RIZIV trouwens? Ze hebben er 243. Hoeveel controles hebben die uitgevoerd in 2023? Ik zal het u zeggen, het waren er precies 705. Dat zijn drie controles per persoon in een jaar tijd. En u beweert dat u uw werk hebt gedaan. Proficiat.

05.14 Kurt Moons (VB): Mijnheer de minister, u wordt kwaad. Dat is normaal als uw onbekwaamheid op deze manier geëtaleerd wordt. Ik denk dat dat inderdaad normaal is. U reageert nooit vooraf, steeds na de feiten. U spreekt over diefstal, maar de mogelijke maatregelen zijn wel degelijk beschikbaar. Er moet geen verharding plaatsvinden. U hebt tweeënhal jaar gewacht om de auditeur in te lichten. Hoe is dat mogelijk? Er moet dus geen verharding van de maatregelen komen.

Mijnheer de minister, hoeveel moet er nog gebeuren voordat u zelf uw conclusies trekt? Er was een overfinanciering van het covid-testplatform voor 60 miljoen euro. Daarna was er de vernietiging van miljoenen ongebruikte covidvaccins. Vervolgens de donatie van vervallen geneesmiddelen aan Oekraïne, de Medista-affaire, de artsenstaking, het donorschandaal en nu het fraudedossier van thuisverpleegkundigen. Het zou passend zijn mocht u de eer aan uzelf houden.

05.15 Jan Bertels (Vooruit): Collega's, stop met fraudeurs en bedriegers goed te praten. Ze zit bij jullie. Ik heb begrepen dat we niet moeten rekenen op het Vlaams Belang. Laten we als Parlement ons werk doen. Laten we die fraude aanpakken.

(Rumoer in het halfroond)

De **voorzitter**: Ik vraag om de klok even te stoppen. Collega's, de heer Bertels heeft het woord.

05.16 Jan Bertels (Vooruit): Laten we die fraude aanpakken en laten we eindelijk beslissen om het mogelijk te maken een RIZIV-nummer te schorsen wanneer er een vermoeden van fraude is. Late we dat doen. Het Parlement kan dat, dus doe het gewoon.

Persoonlijk feit Fait personnel

05.17 **Dominiek Sneppe** (VB): Mijnheer de minister, ik zal niet roepen zoals u, maar proberen zeer rustig te blijven.

Het eerste persoonlijk feit dat u aanhaalde, was dat u het voorbeeld hebt gegeven van die dame. U hebt inderdaad een voorbeeld gegeven van een frauderende verpleegkundige. Ik ben natuurlijk Madame Blanche niet.

05.18 Minister **Frank Vandenbroucke**: (...)

05.19 **Dominiek Sneppe** (VB): Dat hebt u er niet bij gezegd en dat doet overigens niet ter zake. Ik ben geen Madame Blanche, ik kan dat niet weten. U zit aan de knoppen als minister. U zit aan de knoppen van het RIZIV, niet ik. Ik kan toch niet weten dat er ergens in dit land een verpleegkundige aan het frauderen is? Uw voorbeeld gaat dus niet op.

U wist het nochtans en u had dan beter haar naam genoemd, dan hadden we onmiddellijk kunnen optreden. Dat hebt u echter nagelaten. Zeven à acht jaar hebt u nagelaten daar iets aan te doen en nu wijst u in onze richting. Sorry, u bent in de fout gegaan en niemand anders dan u.

Ik kom tot het andere persoonlijk feit. Mijnheer de minister, fraude moet worden aangepakt. Dat klopt, collega Bertels. Als u die grondig aanpakt en zoals het moet, dan zult u in het Vlaams Belang een partner vinden. Wat stellen we echter vast? De bestaande fraudebestrijdingsmiddelen zijn gewoon niet gebruikt. Ze zijn niet ten volle uitgeput. Nu komt u met iets anders op de proppen, iets wat u eigenlijk al heel lang in gedachten hebt. U misbruikt deze problematiek nu om alweer uw gedacht door te drukken. Mijnheer de minister, ik wist al van bij het begin dat het afpakken van die RIZIV-nummers in de kaderwet zou komen, want zo zit u nu eenmaal in elkaar: uw gedacht en dat van niemand anders.

05.20 Minister **Frank Vandenbroucke**: Mevrouw Sneppe, voor alle duidelijkheid, ik heb dat voorbeeld gegeven zonder te weten over wie het ging. Dat zegt men niet. Ik wist niet dat het om een vrouwelijke verpleegkundige ging. Ik wist niet over wie het ging. Dit is een anoniem voorbeeld. Ik heb u er zo drie gegeven. Ik wist niet dat die dame nog op de lijst van mijn partij en uw partij had gestaan. Dat heeft inderdaad geen belang. Uw partij heeft daarin zeer correct opgetreden. Daar gaat het niet over.

Het punt is onze verantwoordelijkheid. U bent hier voortduren tussengekomen om te zeggen dat het opschorten van die RIZIV-nummers een slecht idee was en u herhaalt dat hier weer. Ik zeg u dat u dit soort draaimolen, met gangsters die altijd opnieuw beginnen met facturen te sturen, niet kan stoppen zonder de wettelijke basis om die betalingen stop te zetten.

Degenen in dit halfroond die niet willen dat RIZIV-nummers worden opgeschort bij zo'n grote fraude, die beschermen de dieven. Ze beschermen de dieven! Als u de dieven wilt pakken, dan moet u daarvoor de nodige wapens hebben. Wij zullen daarom die RIZIV-nummers opschorten, werken met plafonds en de bewijslast omkeren. Ik hoor hier allerlei loze argumenten van u en van anderen in de oppositie. Die loze argumenten dienen enkel om de dieven te beschermen. Dat is onze verantwoordelijkheid, ervoor zorgen dat dit niet gebeurt.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

06 **Question de Carmen Ramlot à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "La limitation des arômes des cigarettes électroniques et la lutte contre le tabac" (56001162P)**

06 **Vraag van Carmen Ramlot aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "Het beperken van smaakjes in vapes en de strijd tegen het tabaksgebruik" (56001162P)**

06.01 **Carmen Ramlot (Les Engagés)**: Monsieur le ministre, me voici avec un sujet moins brûlant.

L'e-cigarette est un accessoire de mode auprès de nos jeunes. En 2023, la Fondation contre le Cancer rappelait qu'un jeune sur trois, entre 15 et 20 ans, avait vapoté avant de commencer le tabac, et que pour quatre jeunes sur dix, ce sont les arômes et la curiosité qu'ils suscitent qui les ont attirés vers le vapotage. Nous sommes donc bien loin de l'e-cigarette censée aider au sevrage tabagique. L'industrie du tabac, avouons-le, déborde d'imagination pour attirer nos jeunes: fruits tropicaux, pamplemousse, bonbons et j'en passe.

En commission de la Santé, nous avons travaillé sur cette thématique et nous attendions l'avis du Conseil Supérieur de la Santé (CSS) afin de poursuivre nos travaux. L'avis intitulé sans

équivoque "Cigarette électronique: restrictions sur les saveurs" a été publié hier. Il recommande à l'unanimité une réduction urgente et drastique du nombre de saveurs pour les cigarettes électroniques. Il propose soit l'interdiction de toutes les saveurs, à l'exception de la saveur tabac, soit l'autorisation de quelques saveurs supplémentaires en plus de la saveur tabac. Il stipule également que les preuves scientifiques existantes sont suffisamment solides pour justifier une réglementation immédiate. En outre, il recommande d'intensifier considérablement les contrôles.

Suite à cet avis, vous avez annoncé votre volonté de proposer au gouvernement d'interdire les arômes à l'exception du goût tabac. Nous nous en réjouissons et nous vous soutiendrons.

Monsieur le ministre, quel est votre timing par rapport à l'action immédiate d'interdiction des arômes à l'exception de l'arôme tabac? Comptez-vous renforcer les contrôles du respect de notre législation et en parallèle lutter contre le commerce illégal de la cigarette électronique? Quelles mesures complémentaires de lutte contre le tabac comptez-vous adopter et selon quel timing?

Je vous remercie d'avance.

06.02 Frank Vandenbroucke, ministre: Nous devons en effet protéger la santé de nos jeunes et de nos enfants, et c'est la raison pour laquelle nous devons interdire tous les arômes de cigarettes électroniques à l'exception de celui du tabac. En effet, avec ces innombrables arômes, on attire les jeunes et on essaye de les rendre dépendants de la nicotine. Il faut donc arrêter cela. Je suis totalement d'accord.

Ere wie ere toekomt, het is eigenlijk mevrouw Van Hoof, die dat hier al jaren zegt. Ik denk dat de Hoge Gezondheidsraad het nu ook met haar eens is.

Quel est le timing? Il faut demander un avis au niveau de l'Europe, ce qui prend beaucoup de temps. Il faut légiférer. Donc, si la majorité est d'accord tant au gouvernement qu'au Parlement, mon timing, c'est au plus tôt le 1er janvier 2028. Cela prendra beaucoup de temps, mais je crois qu'il faut décider maintenant.

En ce qui concerne les contrôles, ceux-ci seront sans doute toujours nécessaires. C'est le travail de notre Inspection. On va dès lors renforcer les possibilités de nos inspections. Un projet de loi en deuxième lecture porte d'ailleurs entre autres sur la possibilité de nos inspections d'agir.

06.03 Carmen Ramlot (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse. Vous savez que Les Engagés – et je serai à vos côtés – vous soutiennent dans la lutte contre le tabac en général et l'e-cigarette pour protéger nos jeunes, parce que l'e-cigarette n'est pas un gadget mais un outil de sevrage tabagique.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

07 Questions jointes de

- **Ludivine Dedonder à Jan Jambon** (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La pension des enseignants dans le cadre de la réforme des pensions" (56001153P)

- **Kim De Witte à Jan Jambon** (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La réforme des pensions" (56001158P)

- **Sarah Schlitz à Jan Jambon** (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "La pension des enseignantes et enseignants" (56001166P)

- **Ellen Samyn à Jan Jambon** (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "Le retard et le manque de clarté dans la mise en œuvre de la réforme des pensions" (56001173P)

- **Axel Ronse à Jan Jambon** (VPM Finances, Pensions, chargé de la Loterie Nationale et Institutions culturelles fédérales) sur "L'âge de départ à la retraite et le montant de la pension" (56001180P)

07 Samengevoegde vragen van

- **Ludivine Dedonder à Jan Jambon** (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De pensioenen van het onderwijzend personeel in het kader van de pensioenhervorming" (56001153P)

- **Kim De Witte à Jan Jambon** (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De pensioenhervorming" (56001158P)

- **Sarah Schlitz à Jan Jambon** (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "Het pensioen van het onderwijzend personeel" (56001166P)

- **Ellen Samyn à Jan Jambon** (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De vertraging en onduidelijkheden bij de uitvoering van de pensioenhervorming" (56001173P)

- Axel Ronse aan Jan Jambon (VEM Financiën, Pensioenen, belast met de Nationale Loterij en Federale Culturele Instellingen) over "De pensioenopnameleeftijd en het pensioenbedrag" (56001180P)

07.01 **Ludivine Dedonder** (PS): Mais qu'est-ce qu'on pourrait mettre en solde ce mois-ci? Ce n'est pas simple, parce que vous avez déjà pris des milliards chez les malades, des milliards chez les pensionnés et parce que le MR ne veut pas toucher aux multimillionnaires ni aux banques. Mais vous avez peut-être une petite idée.

C'est vrai que Les Engagés vous ont dit que travailler avec les enfants, c'était chouette, que c'était une récompense en soi et que ça n'avait pas besoin de plus. Et vous l'avez votre solde du mois: ce sont les enseignants. Vous irez chercher dans la poche des enseignants, chez les plus âgés mais surtout chez les plus jeunes. Pour les enseignants, nés entre 1965 et 1970, moins 60 euros par mois. Pour les bacheliers nés dans les années 80, jusqu'à moins 350 euros par mois. Pour les masters, moins 500 euros par mois. Quant à ceux nés dans les années 90, une perte de pension pouvant monter à 21 %.

Alors c'est vrai que c'est le Black Friday, mais chez vous, ça ne se traduit jamais par un gain de pouvoir d'achat. Non, avec ce gouvernement, c'est toujours moins d'argent en poche, c'est toujours travailler plus longtemps dans des conditions toujours plus précaires. Vous, vous bradez les travailleurs, métier après métier, et aujourd'hui, c'est le métier d'enseignant que vous dégradez, que vous méprisez; ce métier déjà en pénurie, avec des salaires d'entrée bas, et maintenant une pension que vous voulez amputer fortement.

En procédant de la sorte, comment pensez-vous encore attirer des jeunes dans cette profession? Comment pensez-vous garder des enseignants motivés? Et quel message envoyez-vous à notre jeunesse, celle qui évolue déjà difficilement dans un contexte anxiogène, qui recherche des repères, des professeurs rassurants qui donnent un sens aux études qu'elle suit et qui lui donnent un avenir? Aujourd'hui, vous l'attaquez, et vous offrez à toutes et tous un avenir sombre.

07.02 **Kim De Witte** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, afgelopen weekend hebt u op de grote geldbeurs, hier in Tour & Taxis, een discours gehouden. Wat u daar zei, heeft mij en veel andere mensen verbaasd. U zei dat wij vandaag boven onze stand leven, dat wij op dieet moeten en dat wij soberder moeten gaan leven.

Mijnheer de minister, wie zijn die wij? Gaat dat over de 4 op 10 vrouwen met een pensioen onder de armoedegrens in ons land? Gaat dat over de gemiddelde werknemer met een loon van 2.400 euro en een pensioentje van 1.500 euro? Of gaat dat over u en uw collega's met een loon van 10.000 euro, een woontoelage van 1.000 euro, een pensioen van 5.000 à 6.000 euro?

Wij leven niet boven onze stand, mijnheer de minister. U leeft boven onze stand, u en de oververmogenen die u blijft beschermen.

Mijnheer de minister, ook uw uitspraak dat u de welvaartsstaat zult redden, klopt van geen kanten. U zult niks redden, mijnheer de minister; u zult de welvaartsstaat in snel tempo afbreken! Daarom komt er een tweede algemene staking in zeven maanden, tegen de diefstal van de pensioenen, tegen de diefstal van de pensioenen van de ambtenaren, tegen de afbraak van de lonen van werknemers die 's nachts en 's morgens vroeg in ploegen werken en tegen de pensioenmalus voor werknemers die niet tot 67 jaar kunnen werken.

Mijnheer de minister, zes concrete maatregelen in uw regeerakkoord breken het pensioen van de werknemers met een gemiddeld pensioen van 1.523 euro af. Vindt u dat zij boven hun stand leven?

07.03 **Sarah Schlitz** (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, les chiffres viennent de tomber. Votre réforme des pensions va coûter environ 300 euros par pensionné, prof, par mois. Pour les jeunes, ce montant pourrait atteindre 500 euros de moins par mois.

Franchement, je pense que les directeurs d'école, à l'heure qu'il est, se seraient bien passés de cette nouvelle annonce. Ce secteur connaît déjà de grosses difficultés à recruter. Un jeune prof sur trois quitte cette profession dans les cinq premières années. C'est un secteur dans lequel, quand on commence avec plein d'étoiles dans les yeux, on se rend compte qu'on est obligé, pour pouvoir compléter son horaire, de faire trois, quatre, cinq écoles différentes; qu'on est mis au chômage deux mois par an parce qu'on ne nous paie pas pendant l'été.

Aujourd'hui, ce que vous leur dites, c'est qu'ils n'en font pas encore assez. En Fédération Wallonie-Bruxelles, on nous avait pourtant annoncé des grandes mesures pour soutenir ce secteur. Résultat, un an plus tard, qu'apprenons-nous? Les profs vont devoir travailler deux heures de plus par

semaine, sans aucune compensation. Mille cinq cents jobs vont passer à la trappe. J'ai vu la semaine dernière des profs pleurer dans les salles des profs.

Je ne sais pas ce qui vous passe par la tête. Les profs étaient-ils vraiment dans votre ligne de mire pendant la campagne électorale, quand vous avez fait de grandes promesses? Je n'en ai pas le sentiment. Aujourd'hui, nous avons l'impression qu'ils sont responsables de tous les maux de ce pays, aux côtés des soignants et des pensionnés.

Ne pas investir dans l'enseignement, c'est ne pas investir dans le futur. C'est très tarte à la crème, monsieur le ministre, mais je ne sais pas dans quelle langue le dire: quand on décide de sous-financer l'enseignement, on n'investit pas dans l'avenir. On ne soutient pas ces personnes qui, chaque jour, s'occupent de vos enfants, leur donnent un enseignement de qualité et leur permettent de trouver leur voie, de s'insérer dans la société et de trouver un boulot qui leur conviendra plus tard.

Monsieur le ministre, pouvez-vous nous confirmer ces chiffres? (...)

07.04 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de minister, weet u het eigenlijk zelf nog? Uw pensioenhervorming begint te lijken op de kroniek van een aangekondigde dood. Wat u eerst afdeed als losse eindjes, blijkt intussen een dossier vol fundamentele knelpunten te zijn: de malus, de al dan niet gelijkstelling van ziekteperiodes, de grote impact op vrouwen en jonge leerkrachten die hun toekomstig pensioen met honderden euro's per maand zien verdampen, om nog maar te zwijgen van de gebrekkige communicatie. De Federale Pensioendienst kan de nieuwe regels al maandenlang niet verwerken, omdat de regering ze zelf niet kent. Burgers krijgen standaard het antwoord: we kunnen niets zeggen, zolang de maatregelen niet goedgekeurd zijn. Dat is geen verwijt aan de Pensioendienst, maar wel een schandvlek op uw beleid. En dan is er nog de vrees dat uw pensioenhervorming alsnog een verkapte besparingsmaatregel wordt in het begrotingsakkoord, waarvan we nog steeds niet weten wanneer dat er komt.

Mijnheer de minister, de Vlaming wordt hier terecht ongerust van. Er zijn voortdurende wisselende cijfers en scenario's. Vandaag weten duizenden mensen niet eens wanneer ze mogen stoppen met werken, laat staan hoeveel pensioen ze zullen krijgen. Het minste wat u hun verschuldigd bent, is duidelijkheid en eerlijkheid. Van een felle naar een

geleidelijke pensioenhervorming, waar knelt het schoentje? Waarom zit dat dossier muurvast? Wanneer zal uw hervorming in definitieve, begrijpelijke en werkbare vorm worden gecommuniceerd, zodat de burgers eindelijk weten waar ze aan toe zijn?

07.05 Axel Ronse (N-VA): Net zoals ik is de minister bang van wat er vandaag uit de mond van sommigen komt. Collega's, ik was per ongeluk uitgenodigd op een samenkomst met Paul Magnette en Raoul Hedebouw, die vandaag niet aanwezig is, omdat hij opblaasbare vliegtuigjes is gaan opblazen. Daar was ook Sarah Schlitz aanwezig ter vervanging van de twee aftredende voorzitters van Ecolo. Zij verklaarden dat ze het pensioenprobleem zouden oplossen en dat ze een beter plan hebben dan Jan Jambon. Zij zouden *tout le monde qui glisse sur un caca, pour le reste de sa vie en invalidité* zetten en de beperking van de werkloosheid in de tijd weer ongedaan maken.

En wat zouden ze doen om de pensioenen te betalen? De pensioenen kosten 70 miljard euro per jaar, collega's, terwijl de bijdragen maar goed zijn voor 40 miljard, wat dus betekent dat er jaarlijks een gat is van 30 miljard euro. Welnu, Raoul Hedebouw belooft een eenvoudige oplossing: hij zal de honderden miljardairs die hier wonen, zoals in de Rue de Dison in Verviers, belasten. *Tax the rich*. Hij zou die aan 50 à 60 % belasten. Dan is, volgens hem, het hele pensioenprobleem opgelost. Dat was uw oplossing. Wanneer mensen u op straat aanspreken, mijnheer Boukili, en zij u vragen *comment va-t-on payer nos pensions*, dan antwoordt u: *tax the rich; tax the rich*.

Terwijl België de kortste loopbanen van heel Europa kent, de gelijkgestelde periodes er gigantisch zijn en sommige Waalse steden geen financiering meer – Belfius waarschuwde al dat er geen geld meer was - voor lopende uitgaven krijgen, blijft u de mensen wijsmaken dat hun pensioenen betaalbaar zullen zijn, zodra u een of andere rijkentaks zult invoeren. Het is gewoon crimineel dat u dat nog aan de mensen wijs durft te maken.

Minister, doe voort. U hebt onze volledige steun. (*Rumoer op de banken*)

De **voorzitter**: Collega's, we zijn hier niet op een speelplaats. We zijn hier in het Parlement. Gelieve het woord te voeren wanneer u het woord gekregen hebt. Het is nu aan de minister.

07.06 Minister Jan Jambon: Mijnheer de voorzitter, collega's, elke dag geven duizenden

leerkrachten het beste van zichzelf binnen en buiten de klasuren om onze kinderen vooruit te helpen. Iedereen hier in het halfrond zal het ermee eens zijn dat hun maatschappelijke rol essentieel is en dat die rol respect, een correcte verloning en een eerlijk pensioen verdient.

C'est précisément pour cette raison que nous devons veiller à ce que leur pension reste financièrement viable pour eux-mêmes et en particulier pour les générations qu'ils forment. Dans le même temps, nous voulons moderniser et harmoniser le système, et éviter de futures inégalités en garantissant un traitement égal entre les différents régimes de pension existants.

Permettez-moi d'apporter trois remarques importantes concernant les chiffres cités ici sur la perte importante de pension. Pour les enseignants proches de la retraite, l'impact sera très limité, grâce au caractère très progressif de la réforme. Pour ceux qui ont aujourd'hui plus de 60 ans, il s'agit de moins d'1 %. Pour les plus de 55 ans, il s'agit de 1 à 4 %. La pleine ampleur de nos réformes ne se fera réellement sentir que dans 35 ans.

Avec notre réforme des pensions, nous voulons surtout encourager un changement de comportement, de sorte que les jeunes enseignants qui débutent devront travailler plus longtemps, réduisant ainsi l'impact financier sur le montant de leur pension. Ceux qui souhaitent continuer à travailler après l'âge de la retraite seront également récompensés grâce au bonus pension. Même après la réforme, la pension légale des enseignants restera nettement plus élevée que celle des salariés ou des indépendants. Nous le faisons consciemment, en compensation de l'absence d'avantages extralégaux – chèques repas, voitures de société, assurance hospitalisation, etc.

Voor de meeste ambtenaren schaffen we de verhogingscoëfficiënt af. Omdat we echter weten dat leraren een specifieke opdracht hebben, behouden we voor hen wel een verhogingscoëfficiënt. Dat zorgt ervoor dat een carrière van 40 jaar telt voor 41 jaar, waardoor zij in de feiten een jaar vroeger met pensioen kunnen gaan.

Meer algemeen herhaal ik dat de grootste onrechtvaardigheid tegenover onze jongeren zou zijn dat wij, de huidige politieke klasse, de noodzakelijke pensioenhervormingen niet uitvoeren. Dat verplicht ons om de stijging van de vergrijzingskosten beheersbaar te maken. Op die

manier vrijwaren wij onze welvaart en redden we de sociale zekerheid.

Mevrouw Samyn, op de vraag over de vertraging die is opgetreden bij de tweede lezing van de pensioenwet, kan ik antwoorden dat de goedkeuring ervan in het Parlement voor eind 2025 inderdaad niet meer haalbaar is. Ik wil u echter tegelijk geruststellen. Onze pensioenhervorming en onze pensioenwet staan of vallen niet met de goedkeuring ervan voor 31 december 2025. In de pensioenwet staan hoofdzakelijk maatregelen die pas vanaf 2027 in werking zullen treden. Slechts enkele hervormingen in de pensioenwet zouden volgens plan starten in januari 2026. De nieuwe bonus-malus zal dus inderdaad pas later in werking kunnen treden, maar de budgettaire en inhoudelijke impact van dat uitstel is relatief beperkt. De hervorming zal inderdaad in het Parlement moeten worden goedgekeurd vooraleer we heel concreet via de Pensioendienst de informatie kunnen verstrekken.

07.07 Ludivine Dedonder (PS): Vous dites vouloir changer leur comportement pour qu'ils travaillent plus, plus longtemps, pour gagner moins. Ce que je constate, en fait, c'est que ce gouvernement n'a que du mépris pour les travailleurs, en lieu et place de la reconnaissance et de la récompense. Ce que je constate, c'est que ce gouvernement avait promis 500 euros de plus aux travailleurs et qu'il auront, avec vos chiffres, 500 euros de moins.

Cela fait 40 ans qu'on nous dit que les pensions sont impayables, et elles sont toujours payées. Le coût des pensions, vous le savez, augmentera de 1,8 % du PIB d'ici 2050. Cela représente 0,07 % par an. Ensuite il sera stable, puis diminuera.

Oui, c'est un choix de société, un choix de récompense du travail que nous portons. Nous espérons que vous le porteriez aussi. Les personnes qui seront en rue espèrent aussi que vous le portiez.

07.08 Kim De Witte (PVDA-PTB): Mijnheer Ronse, mijnheer de minister, u zegt dat men moet ophouden de mensen iets wijs te maken. Er zijn echter opnieuw mooie voorbeelden gegeven van wat u de mensen zelf wijsmaakt. U stelde daarnet dat wij de kortste loopbanen van heel Europa hebben. Europa zegt nochtans dat de werkende mensen in ons land 38,5 jaar bijdragen voor hun pensioen, terwijl het Europees gemiddelde 36,3 jaar is. Wij hebben dus niet de kortste loopbanen. U verwacht de zaken.

Mijnheer de minister, ten tweede, u zegt dat de maatregel enkel geldt voor mensen die zeer laat op pensioen gaan. De Studiecommissie voor de Vergrijzing zegt echter dat werknemers die in 2040 op pensioen gaan, al 7 % verliezen. Dat betekent 100 euro minder op een gemiddeld pensioen van 1.523 euro, mijnheer de minister. Werknemers verliezen 7 %, ambtenaren verliezen 6 %.

Tot slot, de pensioenen zijn betaalbaar als we de welvaart eerlijker verdelen.

07.09 Sarah Schlitz (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, nous avons tous en tête au moins un prof qui a cru en nous quand nous étions à l'école et qui a façonné une partie de ce que nous sommes. Je trouve incroyable qu'en étant tous passés par là, on choisisse de leur dire – et essayez de tous y penser! – "En plus de la dévalorisation de votre métier, des conditions difficiles qui l'accompagnent et des difficultés dans les premières années de votre carrière pendant lesquelles vous avez dû vous battre pour obtenir vos heures et être nommés, vous allez travailler plus longtemps pour une pension moindre." C'est dégoûtant et c'est une véritable trahison à l'égard de personnes qui ont déjà des carrières bien entamées et qui, à présent, ne peuvent pas changer la façon dont les cartes sont déjà distribuées. Monsieur le ministre, revoyez votre copie et allez chercher l'argent là où il se trouve, s'il vous plaît!

07.10 Ellen Samyn (VB): Mijnheer de minister, me geruststellen doet u niet. Geef toe, u weet het op dit moment niet, de Pensioendienst overigens ook niet, en de toekomstig gepensioneerden al zeker niet.

Uw zogenaamde hervorming dreigt voor duizenden mensen uit te draaien op honderden euro minder per maand. Dat is een deel van de huur, dat is de water- en de energiefactuur off dat kleine extraatje dat men zich eindelijk wou permitteren.

Dan kom ik tot uw communicatie. Via sociale media kondigt uw kabinet doodleuk aan dat u nog een beleidsadviseur Pensioenen zoekt die moet meewerken aan de pensioenhervorming van Arizona. Voor een hervorming die allang in het Parlement had moeten liggen, bent u nu nog altijd op zoek naar experts. Sorry, dat is waanzin!

U bent in feite Lalieux 2.0, met beloften, vertraging, onduidelijkheid, en duizenden mensen in onzekerheid. Zo gaat men niet om met het pensioen van mensen. Dat is geen beleid meer.

Het is geknoei op de kap van wie heel zijn leven keihard gewerkt heeft.

07.11 Axel Ronse (N-VA): De gemiddelde loopbaan in ons land duurt 34,5 jaar. Dat komt doordat zoveel mensen in ons land aan de dop of op de ziekenkas zitten, door onze lage activiteitsgraad.

Als men denkt dat wij elk jaar 30 miljard euro – een bedrag dat stijgt door de vergrijzing – voor de pensioenen kunnen blijven betalen door met minder mensen te werken, met slogans als *tax the rich* of andere vorte slogans om mensen leugens wijs te maken, dan dwaalt men. Wie denkt dat we daarmee de pensioenen kunnen financieren, nodig ik uit om mee te gaan naar Wallonië, naar enkele centrumsteden die verdorie geen centen meer ontvangen voor hun lopende uitgaven. Dat betekent geen budget meer voor woon-zorgcentra, fini, onderhoud van straten, fini.

Gaan we dat laten gebeuren met onze pensioenen? Zullen we tegen de mensen zeggen dat het fini is met hun pensioen? Nee. Dankzij Jan Jambon zullen we ervoor zorgen dat mensen ten minste nog een deftig pensioen behouden. Dank u, Jan.

(...): (...)

De **voorzitter**: Hij heeft uw naam toch niet genoemd? Hij heeft geen namen genoemd. (*Tumult*)

Ik geef het woord aan de heer Boukili.

Ik verzoek iedereen om het doorzichtig trucje om zichzelf extra spreektijd te geven, achterwege te laten, ook al wordt er maar al te graag op ingegaan.

Persoonlijk feit Fait personnel

07.12 Nabil Boukili (PVDA-PTB): Monsieur le président, je tenais à réagir au petit cirque que M. Ronse vient de nous faire pour présenter la N-VA et M. Jambon comme les sauveurs des pensions.

C'est pourtant la N-VA qui creuse le déficit des pensions. Le *tax shift* a coûté des milliards aux travailleurs. Vous avez créé ce trou-là pour faire des cadeaux aux grandes entreprises. Vos collègues du MR et vous-même devez supprimer ces cadeaux aux grandes entreprises.

Monsieur Ronse, il faut taxer les plus riches. Mais

vous préférez taxer les travailleurs via une augmentation de la TVA. Voilà votre politique!

Si vous vous attaquez à nos pensions et à la classe travailleuse, c'est aussi pour financer votre course à l'armement demandée par M. Trump. Votre ministre Francken dit d'ailleurs lui-même que notre sécurité sociale est trop "obèse" et qu'il faut y puiser de l'argent pour acheter des F-35.

Nous ne sommes pas d'accord avec ce projet de société. C'est pour cette raison que nous serons dans la rue avec les travailleurs les 24, 25 et 26 novembre, pour contrer votre politique antisociale.

07.13 Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Boukili, ik ben blij dat u mij aanspreekt. Ik ben ook blij dat u hier bent en niet op de markt vliegtuigjes opblaast om te vergelijken. Tegen de mensen die nu gaan staken, zegt u dat wij 34 miljard uitgeven aan vliegtuigen en dat dit meer is dan dat er moet bijgepast worden bij de pensioenen. Wij passen nu al 30 miljard extra bij voor pensioenen. Mijnheer Boukili, hoeveel is 30 maal 5? Dat is 150 miljard. Dat is bijna vijf keer meer dan voor de aankoop van vliegtuigen.

Wat zal er gebeuren als wij niets doen? Kent u de vergrijzing? Dat wil zeggen dat er minder mensen werken om het pensioen van meer mensen te betalen. U komt uit Wallonië. Er zijn daar gemeenten ... Oh, u komt uit Brussel, oei. *C'est encore pire à Bruxelles.* Daar is 40 à 50 % van de mensen in de beroepsactieve leeftijd niet aan het werk.

Wat gaat u de mensen blijven wijsmaken? Gaat u ze blijven meepakken naar de villawijken en hen zeggen "Les gens qui habitent là payeront votre pension. Si on supprime les avions militaires, votre pension sera payée"?

Kunt u zich 's avonds in de spiegel bekijken et luidop zeggen dat u opkomt voor de werkende klasse die gaat travakken?

"Jacqueline, qui a glissé sur le caca, ne doit pas travailler jusqu'à sa pension. Cela ne pose aucun souci." *Wat zegt u dan?* "Le chômage, si on est au pouvoir, sera de nouveau illimité. Pas de souci. Et ce sont les gens qui habitent dans les belles villas qui paieront les pensions!"

Mijnheer Boukili, dat zijn sprookjes. Dat zijn even dwaze sprookjes als dat F-16- of F-35-vliegtuigje dat u opblaast. Weet u wat er met u zou gebeuren als u aan de macht komt? Heel onze

pensioenfactuur zou letterlijk opgeblazen zijn. Ik blij dat Jan er is.

De voorzitter: U bent blij dat hij er is, maar hij gaat vertrekken.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

08 Question de Youssef Handichi à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "L'encadrement policier pour protéger la liberté d'expression" (56001161P)

08 Vraag van Youssef Handichi aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "De politionele omkadering voor de bescherming van de vrijheid van meningsuiting" (56001161P)

08.01 Youssef Handichi (MR): Monsieur le ministre, je pense que vous et moi, nous avons une qualité commune: nous sommes tous deux de Bruxelles. Saint-Gilles, la commune que je connaissais était une commune populaire, ouvrière où, dans les années 1960, les personnes issues de la première vague d'immigration – qu'elle soit espagnole, italienne, marocaine ou turque – se côtoyaient. Des ouvriers discutaient ensemble. La liberté d'expression y était présente et cela pouvait garantir ce brassage.

Hier, je ne vous cache pas, monsieur le ministre, que j'étais inquiet pour la liberté d'expression, parce que le bourgmestre PS de cette commune a voulu, un temps annuler, un autre déplacer, une conférence du premier parti politique francophone du pays. Une conférence organisée pour expliquer les mesures du gouvernement démocratiquement élu, des réformes qui vont remettre à l'emploi. Cela a du sens, dans un quartier populaire, une commune ouvrière. Aujourd'hui, effectivement, pas mal de bobos y habitent, dont certains font preuve d'extrémisme puisqu'ils auraient voulu que cette conférence ne s'y tienne pas.

Je vous félicite, monsieur le ministre, d'avoir mis tout en œuvre pour que cette conférence soit maintenue. Mes questions vont dans ce sens. Quel bilan tirez-vous du dispositif de sécurité mis en place? Quels furent les contours de la concertation avec la zone de police locale et quel fut, en définitive, le rôle de la police fédérale? En tant que libéral, trouvez-vous normal que la liberté d'expression ait pu être menacée en raison de protestations de la part de collectifs de l'extrême gauche?

08.02 Bernard Quintin, ministre: Monsieur le

représentant, j'aimerais commencer par remercier les policiers, fédéraux comme locaux, qui ont permis la tenue de cette 27e conférence du MR en toute sécurité pour tous les participants. Mais nous ne devons pas nous tromper de débat ici. Si une telle mobilisation a été nécessaire, c'est uniquement parce que des groupes d'extrême gauche, soi-disant antifas, voulaient imposer le silence par la violence. Ils ont échoué. Tout le monde devrait s'en réjouir.

Monsieur Handichi, je trouvais déjà grave le mutisme de certains après les événements déplorable de Liège, tout comme les différentes expressions publiques évoquant depuis plusieurs jours de prétendues provocations. Mais je suis tombé de ma chaise ce matin en écoutant LN24. J'ai entendu un responsable socialiste qui semblait être soit très mal informé, soit avoir un problème avec la vérité, car c'est un bourgmestre PS, celui de Saint-Gilles, qui a initialement proposé au MR d'utiliser cette salle. Ce sont trois bourgmestres PS qui gèrent la zone de police Midi, qui a la responsabilité, appuyée par la police fédérale, de l'organisation du dispositif de sécurité. Celui-ci a très bien fonctionné et j'en remercie les acteurs.

La prochaine fois, j'ose rêver que ce temps d'antenne sera utilisé pour faire ce que tout démocrate aurait dû faire, dénoncer l'inquiétante montée de la violence politique dans notre pays, qu'elle soit d'extrême droite ou d'extrême gauche. Et si demain, et je le dis solennellement, une conférence tenue par la gauche venait à être troublée, si des militants du PS ou d'autres partis représentés dans cette Assemblée, ou pas d'ailleurs, venaient à être attaqués physiquement, je serais le premier, non seulement à le dénoncer publiquement, mais à agir en conséquence, et chacun gagnerait à en faire de même.

08.03 Youssef Handichi (MR): Monsieur le ministre de la Sécurité et de l'Intérieur, je vous remercie. Ce titre vous va si bien.

Je voudrais aussi mettre en garde les camarades du PS afin qu'ils fassent bien attention. Quand j'ai regardé les vidéos sur les réseaux sociaux, j'ai constaté que les slogans étaient: "À bas l'État! À bas les flics!" Faites attention! Allez-y voir: c'est vraiment ce qui s'y passe. J'adresse ce petit message au Parti Socialiste et aux bourgmestres PS qui minimiseraient les menaces ou qui refuseraient de porter assistance et protection à tous ces rassemblements démocratiques, au point qu'il faille toujours suppléer là où les bourgmestres PS sont en place. Je vous invite à vous remettre en question. Se tient

en effet ici un débat sociétal important, car ce n'est pas la question "À bas l'État!" qui se pose aujourd'hui, mais celle de sa protection.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Vraag van Franky Demon aan Bernard Quintin (Veiligheid en Binnenlandse Zaken, belast met Beliris) over "Een grotere politieaanwezigheid op straat" (56001169P)

09 Question de Franky Demon à Bernard Quintin (Sécurité et Intérieur, chargé de Beliris) sur "Le renforcement de la présence policière dans les rues" (56001169P)

09.01 Franky Demon (cd&v): Mijnheer de minister, 'meer politie-inzet in Brussel' hoorden we deze morgen op de radio. Cd&v steunt die inzet volledig. Met het Plan Grote Steden hebt u een brede aanpak uitgewerkt in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit. Dat is een goede zaak, hoewel ik u eerder al heb gemeld dat veiligheidsproblemen niet stoppen aan de grenzen van Brussel, Gent of Antwerpen. De kleinere steden en gemeenten worden geconfronteerd met grotere veiligheidsuitdagingen. Zo zien we steekincidenten in Mol en Harelbeke, waar zelfs een minderjarige op weg naar school het slachtoffer werd van een steekincident. We horen steeds vaker verhalen over bendegeweld, onder andere van Afghanen, evenals over zware criminaliteit en drugsoverlast in onze gemeenten.

Cd&v, mijnheer de minister, heeft fors ingezet om lokale veiligheid tot een prioriteit te maken in het federaal regeerakkoord. Burgemeesters smeken immers om versterking in de strijd tegen overlast en criminaliteit. Cd&v vraagt dan ook een verdubbeling van het aantal wijkagenten. Maak werk van een aanklappende politie. Breid de GAS-wetgeving zo snel mogelijk uit en geef onze burgemeesters meer bestuurlijke slagkracht, bijvoorbeeld via de mogelijkheid tot gedwongen opname van overlastveroorzakers. Mijnheer de minister, laten we van het komende jaar samen het jaar van de lokale veiligheid maken. Cd&v zal daarvoor alvast concrete voorstellen neerleggen.

Ik heb slechts één vraag voor u. Hoe wilt u ook buiten de grote steden veiligheid opnieuw tot prioriteit maken?

09.02 Minister Bernard Quintin: Mijnheer Demon, veiligheid staat bovenaan de agenda van deze arizonaregering. De strijd tegen georganiseerde criminaliteit is voor mij een absolute prioriteit. Onze grote steden worden vandaag geconfronteerd met

zware criminaliteit en drugstrafiek. Daarom heb ik begin september mijn Plan Grote Steden gelanceerd.

Ik licht graag kort de belangrijkste krachtlijnen daarvan toe. We voeren grootschalige en gerichte controleacties uit, samen met de federale en lokale politie. In Brussel, Antwerpen en andere steden werden de afgelopen weken al succesvolle operaties uitgevoerd. Dealers verslaat men echter niet met één actie. We moeten hen dag en nacht onder druk zetten. Hun verdienmodel mag geen minuut ongestoord blijven. Dat is precies de logica achter deze operaties.

We investeren 20 miljoen euro in camera's op strategische locaties. We pakken ook witwaspraktijken via dubieuze handelszaken aan en we verhogen de controle op sociale en fiscale fraude bij verdachte personen en vennootschappen. Daarnaast versnellen en vereenvoudigen we de administratieve procedure om dergelijke zaken zonder omwegen te sluiten.

Dit plan is in de eerste plaats gericht op de zeven grote steden van ons land, met name Brussel, Antwerpen, Charleroi, Mons, Liège, Namur en Gent, maar ik vergeet de andere steden, waaronder Brugge, niet. Georganiseerde criminaliteit stopt niet aan de stadsgrenzen. Ook grensregio's worden steeds vaker geconfronteerd met internationale bendes en lokale besturen vragen terecht meer federale steun. We zijn daar niet blind of doof voor. Burgemeesters hebben mij hun bezorgdheden al overgemaakt.

Bendes zijn creatief en verplaatsen zich vrij gemakkelijk, maar laat het duidelijk zijn: wij zullen even creatief en even mobiel zijn. Meer blauw op straat en blauw meer op straat.

09.03 Franky Demon (cd&v): Beste minister, dank u voor uw antwoord. Ik wil één punt duidelijk benadrukken. Wij steunen uw plan absoluut, maar, ik heb het ook in de commissie gezegd, ik heb problemen als het gaat over de steden Brussel, Gent, Antwerpen, Charleroi, Luik, Bergen en Namen. Dit is mijn inziens onvoldoende en onvolledig voor zo'n mooi, inhoudelijk plan, want de veiligheidsproblematiek kent geen taalgrenzen. Dat hebt u zelf ook gezegd.

Ik heb in de commissie dan ook gevraagd om er alstublieft geen communautair dossier van te maken. Maak er ook een dossier van dat onze Vlaamse steden en gemeenten, onze lokale korpsen, kan helpen om die druk van diezelfde georganiseerde criminaliteit en diezelfde overlast

aan te pakken.

Ik vraag maar één ding: breid die (...)

Le **président**: Monsieur Prévot, vous demandez la parole mais je ne pense pas que votre nom ait été cité.

09.04 Patrick Prévot (PS): (...)

Le **président**: Je suis désolé, mais c'est un peu exagéré de (...)

09.05 Patrick Prévot (PS): (...)

Le **président**: Je pense qu'il n'y a qu'un seul "président du MR", alors que "les socialistes" sont nombreux.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

10 Samengevoegde vragen van

- **Anja Vanrobaeys** aan **Rob Beenders** (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De grootschalige sociale fraude bij detacheringen" (56001156P)

- **Peter Mertens** aan **Rob Beenders** (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De Panoreportage over sociale dumping" (56001157P)

- **Wouter Raskin** aan **Rob Beenders** (Consumentenbescherming, Socialefraudebestrijding, Personen met een handicap en Gelijke Kansen) over "De sociale fraude bij detacheringen" (56001160P)

10 Questions jointes de

- **Anja Vanrobaeys** à **Rob Beenders** (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "La fraude sociale à grande échelle dans le cadre des détachements" (56001156P)

- **Peter Mertens** à **Rob Beenders** (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "Le reportage de Pano sur le dumping social" (56001157P)

- **Wouter Raskin** à **Rob Beenders** (Protection des consommateurs, Lutte contre la fraude sociale, Personnes handicapées et Égalité des chances) sur "La fraude sociale dans le cadre des détachements" (56001160P)

10.01 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer de

minister, de Panoreportage van gisteren ging door merg en been. Ze ging niet over een eenmalig feit maar over een jarenlang goed georganiseerd systeem van uitbuiting. Elke keer hoor ik dan: maar hoe kan dat nu. En toch gebeurt het, keer op keer. Ik hoef niet ver in de tijd terug te gaan om voorbeelden te vinden. Ingestort schoolgebouw in Antwerpen; vijf arbeiders laten het leven; hun familie wacht nog op vergoeding. Borealis, 55 slachtoffers van mensenhandel op een werf in de haven van Antwerpen. Maar ook hier om de hoek, renovatie van het hoofdkwartier van het Vlaams Belang; arbeiders met voor 220.000 euro achterstallig loon. En vandaag opnieuw.

Elke keer opnieuw krijgen we gruwelijke verhalen van uitbuiting te horen. Mensen komen hierheen en hopen op werk, veiligheid en een beter leven, maar het eindigt in een nachtmerrie. Ze zijn onderbetaald; moeten 350 euro dokken voor een bed in een krot, presteren werkdagen van 22 uur en als ze een ongeval krijgen, worden ze gewoon gedumpt als afval.

Terwijl zij kapotgaan, rinkelen de kassa's voor de tussenpersonen en postbedrijven, die via witwasconstructies fortuinen verdienen. En niemand krijgt daar vat op.

Het eeuwige excuus van de grote vissen luidt dan dat ze van niets wisten. Wie gelooft dat nog? Hun businessmodel is niet meer of niet minder gebaseerd op uitbuiting. Hoe moet een lokale aannemer, een transportbedrijf, daartegen opboksen?

Mijnheer de minister, u hebt een plan klaar met 300 extra inspecteurs, strengere straffen, meer internationale samenwerking. Ik heb maar één vraag aan u. Hoe zult u komaf maken met de eindeloze keten van schijnconstructies en hoe zult u alle werknemers op onze arbeidsmarkt beschermen?

10.02 Peter Mertens (PVDA-PTB): Stel, u bent bouwvakker en u werkt aan een school in België. U krijgt amper vijf euro per uur. U hebt geen enkele bescherming. U krijgt een ongeval. U breekt alle ribben. U wordt naar het ziekenhuis gebracht. Daar blijkt dat uw baas vergeten is u te verzekeren. U wordt opgepikt en vervolgens als een hond in de straten van België gedumpt, zonder medische nazorg, zonder loon en zonder documenten. We kennen dat verhaal. De overheid heeft daar weet van. Wat gebeurt er echter? Ik heb een ongelooflijk déjà-vugevoel: in 2021 gebeurde precies hetzelfde. Vier jaar na het ongeval bij de bouw van een school in Antwerpen is er fundamenteel niets

veranderd.

Dergelijke feiten gebeuren nog steeds onder onze neuzen. Het gaat om arbeiders die onze scholen en onze rusthuizen bouwen, die onze wegen aanleggen of renoveren. De werf van de eeuw, de Oosterweelverbinding, wordt uitgevoerd door een keten van onderaannemingen waar onderfinanciering, onderverloning en uitbuiting schering en inslag zijn.

Er is dus niet alleen meer controle nodig, wat trouwens al tien jaar wordt beloofd. Het gaat ook om de verantwoordelijkheden in de ketens. Het gaat niet alleen om de kleine cowboys onderaan de keten, maar ook om de grote bedrijven bovenaan de keten, die ermee weggkomen. Dat betekent dat het om een systeem gaat. Om dat aan te pakken, moeten we niet alleen onderaan de ladder ingrijpen, maar ook bovenaan. Wij moeten het systeem zelf veranderen. Dat kan alleen als er ketenverantwoordelijkheid is, wat vandaag niet het geval is.

Antwoord mij dus niet voor de tiende keer hier in het Parlement dat er ketenverantwoordelijkheid is, want ze is er niet. Betrokkenen krijgt nauwelijks een verwittiging. Wij moeten echte ketenverantwoordelijkheid invoeren, die retroactief werkt. Dan zal het snel gedaan zijn. Als werkgevers worden verplicht de lonen van de werknemers van onderaannemers die failliet en zelfs frauduleus failliet gaan, te garanderen en te betalen, zal het systeem snel verdwijnen.

Daarom stel ik na tien jaar opnieuw mijn vraag. Zal het Parlement al dan niet retroactiviteit invoeren?

10.03 Wouter Raskin (N-VA): Mijnheer de minister, in *Pano* gisteren kwamen de uitwassen van het systeem van detachering aan bod, de fraude en de sociale dumping, die dodelijk zijn voor de eerlijke concurrentie van de vele bonafide kleine en grote bedrijven en de sociale zekerheid ondermijnen. Bovendien zijn er zeer veel mensen betrokken in de massale fraude met A1-attesten en stijgen de cijfers al jaren.

Vanmorgen stelde u op de radio optimistisch – zo bent u en dat siert u ook trouwens – dat het goed komt en dat er meer zal worden ingezet op handhaving. Overeenkomstig het regeerakkoord komen er extra inspecteurs. Dat is goed en dat steunen wij. Ik wil toch van de gelegenheid gebruikmaken om u te vragen zich niet rijk te rekenen op basis van de extra inspecteurs. Het recente rapport van het Rekenhof herinnerde eraan hoe vorige regeringen voor een gelijkaardige

uitdaging stonden en dat het niet zo evident is om te eindigen met netto meer inspecteurs, alleen al door de natuurlijke afvloeï door pensionering die deze legislatuur al oploopt tot 90 VTE's volgens de SIOD. Dat is geen mirakeloplossing, maar een deel van de oplossing.

Wat is uw plan om, tegemoetkomend aan de kritiek van het Rekenhof, de uitdaging inzake bijkomend personeel het hoofd te bieden? Welke andere sporen ziet u om het probleem op te lossen?

10.04 Minister **Rob Beenders**: Geachte Kamerleden, de *Pano*-reportage van gisteren maakt zeer duidelijk waarom we met deze regering keihard willen blijven strijden tegen sociale fraude. We doen dat net om te vermijden dat de arbeiders die we gisteren op televisie zagen, in zulke schrijnende omstandigheden in ons land moeten werken.

Detachering is door bepaalde malafide, criminele ondernemers uitgegroeid tot een doorgeschooten economisch businessmodel. Daarbij zien we dat de meest kwetsbaren de hoogste prijs betalen. Alle risico's worden, via ketens van onderaanneming en grensoverschrijdende constructies waardoor verantwoordelijkheden verdwijnen, doorgeschoven naar een verhaal waarbij de winst moet worden verdeeld, om uiteindelijk niets meer over te houden dat aan de werknemer kan worden gegeven. Dat kan niet en dat mag niet. Daar zullen we tegen blijven strijden.

Dat systeem holt de rechten van werknemers uit en creëert daarnaast extreme afhankelijkheid, doordat huisvesting, werk en uitbetaling van het loon volledig in handen van criminelen liggen. Vermits zij zich dan ook nog in een land bevinden waar ze de taal niet spreken, beseffen we allemaal dat het om slachtoffers gaat en dat ze vogels voor de kat zijn.

Die werknemers hebben een sterke overheid nodig om hen te beschermen. Ondernemers die frauderen, buiten niet alleen die mensen uit, maar zorgen er ook voor dat ondernemers die het wel goed voor hebben en het spel wel eerlijk spelen, worden weggeconcurrerd. Dat laten we met deze regering niet toe.

In de eerste drie kwartalen van dit jaar voerden de sociale inspectiediensten samen al 10.717 gemeenschappelijke controles uit, waarvan 2.436 in de bouwsector. In totaal werden er al 109.000 individuele onderzoeken gevoerd door de verschillende sociale inspectiediensten, wat aangeeft hoe complex de strijd tegen sociale

fraude is.

Ook dat bleek gisteren uit de *Pano*-reportage,. Sommige leden zijn selectief in hun beschrijving van wat ze gisteren gezien hebben, maar de controles die in de reportage getoond werden, tonen aan dat de overheid niet afwezig is. U hebt gisteren gezien dat we op veel fronten strijden tegen detachering. De controlediensten waren op televisie, ze waren aanwezig. Ze gaven aan waar de pijnpunten zich situeren en dat zijn net de zaken waarop deze regering zal inzetten. Er komen 300 extra inspecteurs, op basis van een behoefteanalyse, met de bedoeling om netto meer inspecteurs te hebben.

Die behoefteanalyse is klaar en we zullen ervoor zorgen dat de sociale, fiscale en gerechtelijke diensten versterkt worden. We zullen het aantal ketens beperken en het aantal controles de volgende jaren systematisch verhogen. We zullen de boetes verhogen.

Mijnheer Mertens, ik vind het enigszins hypocriet dat u hier de witte ridder speelt, terwijl uw partij in de commissie, waar we vorige week de verhoging van de boetes voor sociale fraude hebben besproken, alles heeft gedaan om dat te vertragen. Ik vind dat hypocriet, want als u het echt goed voorhebt met de strijd tegen sociale fraude, dan stemt u in met mijn ontwerp om de boetes met 25 % te verhogen. U hebt dat niet gedaan.

(Applaus)

Geachte leden, voor de duidelijkheid wil ik zeggen dat internationale arbeiders nodig zijn. Als we willen dat hier huizen worden gebouwd en infrastructuurwerken plaatsvinden, hebben we die mensen nodig. Detachering is niet verkeerd als iedereen zich aan de regels houdt.

België zal daarin het voortouw blijven nemen. We zetten in op arbeidsrechtelijke regularisatie. Dat betekent dat we werknemers garanderen dat ze minstens het Belgisch minimumloon ontvangen en beschermd worden door onze arbeidsregels.

Als we weten dat een op de twee gedetacheerde personen in België actief is in de bouw, wil ik dat iedereen zich registreert wanneer men een bouwwerf betreedt en opnieuw wanneer men die werf verlaat. Op die manier kunnen we de stromen beter in kaart brengen en kan die registratie ervoor zorgen dat efficiëntere controles plaatsvinden. Dat brengt eveneens de ondoorzichtige constructies in kaart. Die registratiesystemen zijn absoluut noodzakelijk. De bijbehorende wetgeving is

momenteel in de maak.

Daarnaast doen we ook internationaal wat nodig is. Ik weet niet of u het weet, maar België behoort op Europees niveau tot de top inzake controlesystemen. Wij voeren internationale controles uit om ervoor te zorgen dat misbruiken inzake detachering worden aangepakt. Het afgelopen jaar werkten we samen met Slovenië, Portugal, Malta en Polen om als koploper initiatieven te blijven nemen op het vlak van gezamenlijke Europese controles. We zullen dat nog meer doen. Laat het duidelijk zijn: wie fraudeert, steelt middelen van mensen die de middelen echt nodig hebben.

Ik roep u allemaal op om de verantwoordiging aan de kant te schuiven en de voorstellen en ontwerpen die in het Parlement ter zake worden ingediend te steunen, zodat sociale fraude echt kan worden aangepakt.

10.05 Anja Vanrobaeys (Vooruit): Mijnheer de minister, u hebt gelijk. Een arbeidsmarkt moet alle werknemers en eerlijke werkgevers beschermen, niet de valsspellers.

Toch moet mij iets van het hart. Open Vld heeft hier de voorbije weken 45 uur getoeterd om dergelijke rijke fraudeurs te beschermen. 45 uur! Maar nu? Nu blijft het stil.

Ik ben dat echter gewoon. Telkens opnieuw, ook op Europees niveau, wanneer het erom gaat om de grote vissen verantwoordelijk te stellen, blijft het stil. Bij de liberalen, Vlaams Belang, de N-VA en cd&v blijft het stil om de grote vissen aan te pakken. Alle verantwoordelijkheid gaat dan naar de kleintjes, naar de arbeiders die worden uitgebuit.

Voor Vooruit is het duidelijk: we moeten fraude aan de bron aanpakken, de grote vissen aanpakken en de kleintjes beschermen. Alleen zo werken we aan een eerlijke arbeidsmarkt.

10.06 Peter Mertens (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik heb een vraag gesteld en u hebt er voor de zoveelste keer voor gekozen om daar niet op te antwoorden, namelijk: wat met ketenverantwoordelijkheid? Ik ben een grote fan – u zou dat weten als u al meerdere jaren in het Parlement aanwezig was – van meer controles. Ik ben een grote fan van hogere boetes.

Ik ben echter ook voorstander van wat mensen op het terrein zeggen: we moeten ketenverantwoordelijkheid hebben, we moeten ook de opdrachtgever van bouwwerken kunnen

aanspreken. Daar gaat het over. Het is een en-verhaal. Het is niet toevallig dat de bouwfederatie precies dat tweede wil tegenhouden. Daarvoor wijkt u.

Als u dan een wetsvoorstel hebt voor meer controle, zullen we voorstemmen. Als u een wetsvoorstel hebt voor hogere boetes, zullen we eveneens voorstemmen. De beste manier om dat wetsvoorstel te ondermijnen, is echter om in datzelfde wetsvoorstel een clausule opnemen waarmee u de boetes voor iedereen verhoogt. Dat was immers de inzet van uw wetsontwerp.

U hebt die wet zelf kapotgemaakt. U hebt elk draagvlak voor die wet kapotgemaakt. Ik vraag mij af voor wie, op wiens verzoek, u dat wetsontwerp op die manier hebt ondermijnd. *Shame on you!*

10.07 Wouter Raskin (N-VA): Mijnheer de minister, dank u voor het antwoord. Het is jammer dat de gewaardeerde collega Vanrobaeys hier even uit de bocht gaat. U weet beter dan wie ook dat u op ons kunt rekenen in de strijd tegen de sociale fraude. Mevrouw Vanrobaeys is er niet altijd bij wanneer we elkaar treffen in de commissie, maar u weet zeer goed dat dit de strijd is die we moeten voeren.

Ik zeg alleen: laten we ook out of the box denken. Het moet meer zijn dan wat het vandaag is. Ik pleit opnieuw voor een integratie van de inspectiediensten. Een efficiëntere inzet van middelen maakt alles goedkoper. Een efficiëntere inzet van mensen biedt het hoofd aan de uitdaging die het Rekenhof u heeft voorgeschreven. Dat is in het allergrootste belang van onze sociale zekerheid, van onze strijd voor eerlijke concurrentie en van onze strijd tegen moderne slavernij en uitbuiting. Dat is de strijd die we moeten voeren. Als de kameraden nog eens oproepen om te betogen in Brussel, laat dat dan onze strijd zijn, collega's.

10.08 Anja Vanrobaeys (Vooruit): (...)

De **voorzitter**: Mevrouw Vanrobaeys, hier is duidelijk verwezen naar een interventie van u daarnet aan het adres van de N-VA. Ik denk niet dat we hier van een persoonlijk feit kunnen spreken.

We zullen het fenomeen correct proberen te behandelen, maar dit is een uitbreiding. Het gaat over een directe confrontatie tussen twee collega's die hier het woord hadden.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

11 Question de Anne Pirson à Anneleen Van Bossuyt (Asile, Migration, Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes) sur "Les montants alloués aux CPAS en 2025 à la suite de la réforme du chômage" (56001163P)

11 Vraag van Anne Pirson aan Anneleen Van Bossuyt (Asiel, Migratie, Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid) over "De in 2025 aan de OCMW's toegekende bedragen n.a.v. de hervorming van de werkloosheidsreglementering" (56001163P)

11.01 Anne Pirson (Les Engagés): Madame la ministre, je vais être directe. Si vous voulez avoir la confiance des citoyens de ce pays, vous devez tenir votre parole. Encore la semaine dernière, dans ce Parlement, on a assumé pleinement la réforme du chômage, parce qu'on la croit juste et responsabilisante. Mais une réforme, même la meilleure, ne tient pas debout si les fondations manquent. Aujourd'hui, il manque une brique essentielle à cette réforme, qui est un gage de bonne foi pour nous: les 26 millions prévus pour les CPAS pour 2025.

Alors, on peut difficilement parler de 2026 quand rien n'arrive pour 2025. On peut difficilement parler de la compensation de 300 millions d'euros pour 2026, quand 26 millions pour 2025 semblent rester coincés. Pour nous, cet argent n'est pas un bonus mais un réel engagement envers les pouvoirs locaux. Un engagement ne se reporte pas de semaine en semaine; vraiment, ça s'exécute.

Madame la ministre, les communes n'ont pas besoin de grands discours. Elles demandent simplement du concret, de la clarté. Elles veulent le signal que le fédéral avance à la même vitesse que les obligations qu'il crée parce que, "bientôt", cela ne rassure pas; "bientôt", cela ne finance rien; "bientôt", cela ne coupe pas l'opposition qui est en train d'instrumentaliser la population contre les réformes de ce gouvernement. Ce qui rassure, madame la ministre, c'est un mail qui donne des informations précises, un courrier ou encore des montants versés sur un compte.

Madame la ministre, quand les 26 millions seront-ils libérés? Quand les communes recevront-elles la ventilation officielle, CPAS par CPAS?

11.02 Anneleen Van Bossuyt, ministre: Madame Pirson, je sais que vous êtes d'accord sur le fait qu'il est nécessaire de limiter les allocations de chômage dans le temps, vous venez de le réaffirmer.

Le but est de faire sortir les gens du système des prestations sociales. Nous devons mettre un maximum de personnes au travail. Nous savons toutefois qu'une partie de celles et ceux qui perdent leur allocation de chômage se tournera vers les CPAS. C'est pourquoi tant le montant de 26 millions d'euros prévu pour 2025 que le mécanisme de compensation applicable à partir de 2026 sont d'une grande importance dans le cadre du soutien aux CPAS, et en premier lieu à leurs collaborateurs.

L'arrêté royal visant à répartir les 26 millions d'euros entre les CPAS et à verser effectivement ce montant est prêt depuis longtemps. Comme je l'ai déjà expliqué à maintes reprises en commission – et encore la semaine dernière ici en plénière –, ces fonds doivent faire l'objet d'un transfert de crédits du ministre de l'Emploi – plus précisément de son administration, à savoir l'ONEM – vers mon administration – à savoir le SPP Intégration sociale. Le transfert des fonds aura lieu lors du contrôle budgétaire 2025. Le 26 novembre – la semaine prochaine –, ce contrôle budgétaire sera inscrit à l'ordre du jour de la commission des Finances, après quoi il devra encore être approuvé en séance plénière.

Mes services mettront tout en œuvre pour payer les CPAS au plus vite dès l'approbation définitive par le Parlement. Mon cabinet en a informé les fédérations des CPAS.

Les montants par CPAS ont déjà été communiqués il y a plusieurs semaines.

Dès que toutes les décisions finales auront été prises, nous les communiquerons dans le bulletin d'information de mon administration et dans la presse.

11.03 Anne Pirson (Les Engagés): Je vous remercie, madame la ministre, pour ces informations ainsi que pour ce calendrier.

Je me permets d'insister à nouveau sur le fait que les communes ont besoin, non pas seulement de bonnes intentions, mais de certitudes. Nous sommes déjà le 20 novembre et le 31 décembre arrivera donc très vite. Plus rapidement l'argent sera versé, plus les communes seront rassurées. La crédibilité des compensations futures sera ainsi assurée. C'est vraiment important pour nous.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 **Samengevoegde vragen van**

- **Sam Van Rooy aan Bart De Wever (eerste minister) over "De bij de aanvallen van 7 oktober 2023 betrokken Hamas-jihadist die nu in België woont" (56001168P)**

- **Michael Freilich aan Bart De Wever (eerste minister) over "Een bij het bloedbad van 7 oktober aanwezige Hamasfan die opduikt bij een sit-in in Amsterdam (1)" (56001178P)**

- **Michael Freilich aan Bart De Wever (eerste minister) over "Een bij het bloedbad van 7 oktober aanwezige Hamasfan die opduikt bij een sit-in in Amsterdam (2)" (56001179P)**

12 **Questions jointes de**

- **Sam Van Rooy à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le djihadiste du Hamas impliqué dans les attaques du 7 octobre 2023 qui vit aujourd'hui en Belgique" (56001168P)**

- **Michael Freilich à Bart De Wever (premier ministre) sur "La présence à un sit-in à Amsterdam d'un partisan du Hamas pouvant être lié au massacre du 7/10 (1)" (56001178P)**

- **Michael Freilich à Bart De Wever (premier ministre) sur "La présence à un sit-in à Amsterdam d'un partisan du Hamas pouvant être lié au massacre du 7/10 (2)" (56001179P)**

(Het antwoord zal door de minister van Asiel, Migratie en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid worden gegeven / La réponse sera donnée par la ministre de l'Asile, de la Migration et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes Villes)

12.01 Sam Van Rooy (VB): Ambtsgenoten, minister, dit keer gaat het niet over de jihadist Mohammed Khatib van Samidoun die in onze samenleving de geesten vergiftigt met antisemitisme en de verheerlijking van dodelijke jihadistische terreur, maar wel over Mohaned al-Khatib. Hij is een Hamas-jihadist die betrokken was bij de genocidale jihadistische massaslachting van 7 oktober 2023 in Israël. In video-opnames van die massaslachting is hij lachend te zien op Israëlisch grondgebied. Juichend van blijdschap filmde hij het antisemitische bloedbad en hij poseerde trots met hooggeplaatste Hamasterroristen.

Vandaag loopt dat misselijkmakende tuig gewoon vrij rond op ons grondgebied. Hij was te zien op pro-Hamasdemonstraties in Brussel en in Gent. Op zijn sociale media verheerlijkt hij openlijk de martelingen, verkrachtingen en moorden van 7 oktober 2023, net zoals trouwens talrijke Palestijnen en andere moslims op ons grondgebied. Hij is daarin helaas zeker niet de enige. Het Joods Informatie- en

Documentatiecentrum overhandigde over deze Mohaned al-Khatib dit document van 65 pagina's waarin hij wordt beschreven volgens wat hij is: een moorddadige, jihadistische Hamasterrorist. (*Sam Van Rooy toont een document*)

Minister, ik heb twee vragen.

Ten eerste, hoe is het mogelijk dat zo'n moordlustige jihadist zich op ons grondgebied bevindt en dan ook nog openlijk dodelijke jihadistische terreur verheerlijkt?

Ten tweede, wordt hij opgespoord en direct het land uitgezet?

12.02 Michael Freilich (N-VA): Mevrouw de minister, op 7 oktober, toen in alle vroegte vanuit Gaza raketten werden afgevuurd op Israël en honderdduizenden gezinnen naar de schuilkelders moesten vluchten, terwijl op datzelfde ogenblik in Israëlische steden niet heel ver van de grens families werden afgeslacht en iets verder op een festivalweide jongeren werden verkracht, gekidnapt en vermoord, zat een zekere Mohaned al-Khatib te vieren. Hoe weten we dat? Hij plaatste een video op zijn sociale media.

Even fastforwarden naar vandaag, want twee jaar later is diezelfde man is in België. Voor alle duidelijkheid, dat is niet uw schuld, mevrouw de minister, en ook niet die van mijn partij of van deze regering. Hoe komt het trouwens dat meer dan de helft van alle Palestijnse asielaanvragen in de Europese Unie in ons land worden ingediend? Ik heb het antwoord opgezocht. Dat is de verdienste – als men het zo mag noemen – van de vorige regering. Op 8 maart 2023 werd een besluit aangenomen, waarbij behandeling van alle aanvragen van de Palestijnen als groep werd versoepeld. Als één land in Europa dat zo doet, dan krijgt men natuurlijk dergelijke situaties.

Er zijn trouwens heel veel andere groepen in de wereld waarvoor dat niet werd gedaan, zoals de jezi'di's, de Oeigoeren, de Koerden en de Grieks-Cyprioten. Enkel aan de Palestijnen werd toen duidelijk gemaakt dat ze hier allemaal welkom zijn. Nogmaals, men kan voor of tegen die beslissing zijn, maar als slechts één land dat doet in een Europese context, dan krijgt men problemen.

Terug naar Mohaned al-Khatib. Ik heb gehoord dat uw diensten zijn aanvraag hebben afgewezen. Kunt u dat bevestigen?

12.03 Minister Anneleen Van Bossuyt: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van Rooy, mijnheer Freilich,

het is eerst en vooral belangrijk om een misverstand recht te zetten dat ik vooral afleid uit berichten op sociale media. De man waarvan sprake beschikt namelijk niet over een beschermingsstatuut in België.

Mijnheer Freilich, ik kan ook zeggen dat elke aanvraag van een Palestijn individueel wordt beoordeeld door het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

Over het concrete dossier kan ik u mededelen dat de betrokkene als Palestijn op 4 maart 2025 in Griekenland een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend. Hij heeft daar twee dagen later het statuut van erkend vluchteling gekregen. Op basis van dat statuut kan hij binnen de Schengenzone reizen.

Op 7 april 2025 heeft hij in België opnieuw een verzoek om internationale bescherming ingediend. Zoals gebruikelijk voor elke verzoeker werden over hem controles uitgevoerd door de Dienst Vreemdelingenzaken in de Europese databank Eurodac en in het Visuminformatiesysteem. Er werden ook screenings gevraagd aan de Veiligheid van de Staat, de ADIV en de politiediensten. Op het moment van zijn aanvraag bij de DVZ was de persoon nog niet gekend bij de veiligheidsdiensten.

Op 25 september 2025 heeft het CGVS geoordeeld dat zijn verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk was, omdat hij al een erkenning had gekregen in Griekenland. Hij heeft echter op 7 oktober 2025 tegen die negatieve beslissing beroep aangetekend bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Dat beroep is momenteel hangende.

Zoals u weet, werkt een dergelijk beroep opschortend, wat betekent dat eventuele andere procedures of het afleveren van een bevel om het grondgebied te verlaten op pauze worden gezet. Dat kunnen wij dus niet doen zolang de procedure bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen loopt.

Momenteel heeft de betrokkene opvang in een centrum van Fedasil. Het is pas sinds de inwerkingtreding van onze crisismaatregelen op 2 augustus 2025 dat Fedasil de opvang weigert van verzoekers die al een status hebben gekregen in een andere lidstaat.

Mocht een gelijkaardige situatie zich vandaag voordoen, dan zou de man in de regel geen opvang krijgen.

Zodra het mogelijk is, stel ik uiteraard alles in het

werk om deze persoon terug te brengen naar Griekenland. In tussentijd is het in de eerste plaats aan de veiligheidsdiensten om verder te onderzoeken of de beschuldigingen die geuit worden op onder meer de sociale media waarheidsgetrouw zijn. Daar kan ik vanuit mijn bevoegdheid natuurlijk geen uitspraken over doen. Het zijn mijn collega's, de minister van Justitie en de minister van Binnenlandse Zaken, die in eerste instantie aan zet zijn om verdere onderzoeken te voeren inzake het veiligheidsaspect, als dat opportuun zou zijn.

12.04 Sam Van Rooy (VB): Minister, u hebt het weer eens aangetoond, we moeten uit de Schengenzone. U moet Mohaned al-Khatib niet terugsturen naar Griekenland, maar naar Gaza, waar hij thuishoort.

Jihadisten, jihadist in spe, verheerlijkers van dodelijke jihadistische terreur, ze komen elke dag België vrolijk binnengewandeld. Wat zeg ik? Ze worden door deze regering zelfs het land binnengehaald, binnengevlogen, minister.

Deze regering zou dringend schoonmaak moeten houden in het hele land. De honderdduizenden – want daar gaat het om – salafisten, moslimfundamentalisten, verheerlijkers van jihadistische terreur, verheerlijkers en aanhangers van Hamas en van Hezbollah, zouden manu militari dit land uitgezet moeten worden.

Tot slot, minister, laat geen Palestijn meer binnen, want met hun sharia en met hun jihadopvattingen horen ze hier niet thuis.

12.05 Michael Freilich (N-VA): Voor alle duidelijkheid, er is geen enkele informatie, noch bij onze veiligheidsdiensten, noch bij de buitenlandse veiligheidsdiensten, dat Mohaned al-Khatib lid is of was van Hamas. Dat is heel belangrijk om de bangmakerij tegen te gaan. Er is geen bewijs dat hij bij Hamas was. Ik meen dat de Mossad als geen ander weet wie daar wel of niet bij hoort.

Wat we wel weten, is dat die man Hamas steunde op de sociale media. Zo zijn er heel veel. En inderdaad moeten we ons de vraag stellen of we zo'n massa mensen naar hier kunnen krijgen en of we genoeg middelen hebben om die mensen te screenen, ja of neen? Dat is iets waar deze regering zich in de komende weken en maanden over moet buigen.

Mevrouw de minister, ik heb goed begrepen dat uw diensten hem geen toelating willen geven om hier als vluchteling te zijn. Hij gaat daartegen in beroep.

Ik ben blij dat u nu een strenger maar rechtvaardiger asielbeleid op gang trekt. Dank u wel.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Dank u wel, mijnheer Freilich. Daarmee hebt u het slotwoord gesproken van deze vragenronde. Ik dank alle deelnemers, ook die van de regering.

Voorstellen en wetsontwerp Propositions et projet de loi

13 Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen om de forfaitaire bedragen te bevroren en de indexering van de financiering van de politieke partijen op te heffen (1065/1-6)

13 Proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, afin de geler les montants forfaitaires et de supprimer l'indexation du financement des partis politiques (1065/1-6)

Voorstel ingediend door:

Proposition déposée par:

Wim Van der Donckt, Philippe Goffin, Aurore Tourneur, Axel Weydts, Nawal Farih, Axel Ronse, Victoria Vandeberg.

Algemene bespreking Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

Rapporteurs Auousti en Pas verwijzen naar het schriftelijk verslag.

13.01 **Wim Van der Donckt** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, beste collega's, voor u staat een blij man. Terwijl ik in het verleden steeds vruchteloze smeebedes in verband met de partijdotaties tot u moest richten, heb ik nu toch een mooi aanbod. Het voorstel dat vandaag voorligt, is niet zomaar een technische aanpassing aan de wetgeving op de partijdotaties, maar een duidelijke keuze, een keuze die in overeenstemming is met de

verantwoordelijkheid die wij als verkozen vertegenwoordigers moeten opnemen.

De budgettaire realiteit vandaag is moeilijk, en dan druk ik mij nog heel zacht uit. Burgers, gezinnen en ondernemingen, eigenlijk iedereen, voelen de druk. Zij verwachten terecht van degenen die besturen, dat zij dat doen op een bescheiden en verantwoorde manier. Terecht verwachten zij een soberdere bestuurscultuur. Terecht verwachten zij dat ook wij kijken naar de eigen partijdotaties.

Met onderhavig wetsvoorstel maken we daar eindelijk werk van. Jarenlang werd het voorstel geblokkeerd. Jarenlang was er stilstand door de tegenstand vanuit het halfrond. Al in 2019 drong onze partij, de N-VA, aan op een forse besparing, maar de vivaldicoalitie weigerde het voorstel te agenderen. Zelfs wanneer we via een begrotingsamendement de nieuwe regeling probeerden door te drukken – en dat is niet één keer gebeurd, maar tientallen keren –, luidde het antwoord steeds neen. Het gevolg was 6 miljoen euro aan mogelijke besparingen in de vuilnisbak. Hoe kan men dat in godsnaam uitleggen en verantwoorden aan de burger?

Twee weken geleden gebeurde echter het ondenkbare. Wij zagen met z'n allen het licht.

Op 5 november jongstleden keurde de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing het voorliggende wetsvoorstel unaniem goed. Unaniem zetten we dus de stap naar de niet-indexering van de partijdotaties. Voor de begrotingsjaren 2025 tot 2029 worden de dotaties bevroren. Het is een kleine, maar niet onbelangrijke stap. Vanaf 2030 kan weliswaar opnieuw worden geïndexeerd, maar hopelijk hebben we dan ook een regering zoals de arizonaregering, die verantwoordelijkheid durft te nemen en die de blokkering van de indexering handhaaft. Ook de eerdere besparing van 5,32 % blijft behouden. Daarmee realiseren we een besparing van minstens 5 miljoen euro.

Collega's, sommigen onder u pleiten voor een halvering van de partijfinanciering. Dat klinkt eenvoudig en populair, maar u weet ook dat dat niet realistisch is. Bovendien vergeet men graag dat er de afgelopen jaren, zelfs de afgelopen maanden, toch wel wat maatregelen zijn genomen om de werking van het politieke apparaat soberder te maken. Denk aan de vermindering van de uitredingsvergoedingen, de hervorming van de parlementaire pensioenen, de stopzetting van de NMBS-voordelen voor gewezen parlementsleden, de vorming van een regering zonder

staatssecretarissen, goed voor een besparing van 30 %, en de beperking van de vergoeding van parlementsleden bij langdurige ziekte. We leveren bovendien al jaren 5 % in op onze vergoeding.

Het zal nooit genoeg zijn, maar het verschil is duidelijk. Waar Vivaldi stopte, pakt Arizona door. Dat is wat vertrouwen bouwt, beste collega's, omdat we niet alleen zeggen dat het soberder moet, maar omdat we dat ook doen. Wie geloofwaardig wil besparen, moet naar de eigen werking durven te kijken.

Dat is precies wat we met het wetsvoorstel doen. Hiermee tonen we aan dat soberder besturen mogelijk is. Het is geen slogan, maar effectief beleid.

Collega's, de burgers verwachten verantwoordelijkheid van ons en het is hoog tijd dat we dat tonen. Dat hebben we bij dezen gedaan, tenminste als de unanimiteit in de commissie voor Grondwet op 5 november jongstleden wordt doorgetrokken naar de plenaire vergadering. Ik twijfel daar niet aan.

Voorzitter: de heer Wouter Vermeersch, eerste ondervoorzitter.

Président: M. Wouter Vermeersch, premier vice-président.

13.02 Barbara Pas (VB): Ik ben blij dat u een blij man bent, collega Van der Donckt, maar ik vermoed dat u snel content bent.

Over jarenlang gesproken, in *De Standaard* van 24 mei 2023 verklaarde u ooit: "In december 2019 stelden wij al voor om de partijdotaties te bevriezen in afwachting van een grote hervorming." Nu bent u, zes jaar later, blij met de opheffing van de indexering; ik wacht nog steeds op die grote hervorming. Er was hier een werkgroep politieke vernieuwing; vorige legislatuur waren er in de commissie voor Grondwet hoorzittingen en kregen we allerhande verslagen, denk maar aan het 65 bladzijden tellende rapport van de controlecommissie betreffende de Verkiezingsuitgaven en de Boekhouding van de politieke partijen. Iedereen was het erover eens dat de partijdotaties niet alleen drastisch moesten worden ingeperkt, maar ook moesten worden hervormd.

Mogen wij nog een echte hervorming en een besparing van de arizonaregering verwachten? U noemt dat een besparing, maar een niet-indexering is geen pak minder. Dat wil gewoon zeggen dat er niets extra bij komt. Dat wil gewoon zeggen niet

nog meer, dus voor iedereen van de meerderheid die straks het woord besparing in de mond zal nemen, het betreft hier helemaal geen besparing. Men vermijdt alleen dat er nog extra bovenop komt.

Collega Van der Donckt, als u alleen gezegd hebt dat die bevrozing blijft tot 2030, heb ik daar bijzonder weinig ambitie gehoord om tot een echte hervorming te komen. Ik vind dat bijzonder jammer, zeker omdat deze regering voortdurend inspanningen vraagt van de burgers. Momenteel verlopen de onderhandelingen niet bijzonder succesvol, maar we horen niets anders dan dat er extra inspanningen nodig zijn van de burgers. Als ik uw partijvoorzitster mag geloven, dan mogen die inspanningen de mensen pijn doen, overal waar inspanningen worden gevraagd, maar blijkbaar mogen ze geen pijn doen aan het politiek systeem zelf. Men raakt daar niet verder dan een niet-indexering.

Tijdens de besprekingen in commissie heb ik collega Seuntjens horen spreken over de geweldig zware inspanning die door de politieke partijen wordt geleverd door die niet-indexering. Is dat dezelfde inspanning die men met een indexsprong op tafel wil leggen voor de burgers? Ik vraag het mij af.

Wij hebben een amendement heringediend. Ook wij pleiten al heel lang voor een drastische vermindering van de partijdotaties. Ook ons voorstel voor een effectieve halvering van de partijdotaties dienen we steeds opnieuw in, waar mogelijk. Ook vandaag zullen we in die zin opnieuw een amendement indienen.

De nu voorliggende maatregel is, zoals collega Van der Donckt zelf zegt, slechts een heel kleine stap. Het is niet het ondenkbare, het is een ministapje. In tijden waarin op zowat alles van de eigen mensen wordt bespaard, is het wraakroepend dat men niet verder geraakt dan dat.

Ik reken op de steun van de collega's om de daad bij het woord te voegen. Van al degenen die in de commissie voor Grondwet hebben benadrukt dat er drastisch moet worden ingegrepen en hard moet worden bespaard op de partijdotaties, hoop ik dat ze bij de stemming straks de daad bij het woord zullen voegen.

Collega Van der Donckt, sta me toe om af te sluiten met de woorden van een professor die duidelijk niet blij was met dit summier voorstel. U hebt een hele reeks zaken opgesomd waarin wordt beknibbeld.

Samen opgeteld gaat dat over ongeveer 0,5 % van

de inspanningen die deze regering op alle vlakken vraagt.

U hebt in de commissie niet willen antwoorden op de vraag of de aan de Senaat verbonden partijdotaties afgeschaft worden zodra de Senaat ophoudt te bestaan. Via de Senaat lopen meer dan 10 miljoen euro aan partijdotaties en meer dan 15 miljoen euro aan fractiewerking. Daaraan wordt niet geraakt, aangezien men alles wil overhevelen naar de Kamer. Men wil niet echt besparen, men wil niet snijden in dat politiek systeem. Het is een kwestie van onwil.

Ik besluit met de woorden van Bart Maddens op de VRT: "Het is duidelijk dat de partijen niet in hun eigen inkomsten hebben gesneden. Dat ligt toch wel heel moeilijk in tijden van besparingen. Politieke vernieuwing is duidelijk geen prioriteit voor deze regering."

Bij die uitspraak sluit ik mij volledig aan, omdat ik de situatie betreurt. Wij doen nog maar eens een poging om wel het goede voorbeeld te geven dat men van de politieke partijen in deze situatie op zijn minst mag verwachten, namelijk het halveren van die dotaties. Daar is niets populistisch aan, collega Van der Donckt. De N-VA kan perfect functioneren met 6 miljoen euro per jaar in plaats van 12 miljoen euro per jaar. Uw partij heeft er in het verleden zelf nog voor gepleit. Voeg voor één keer de daad bij het woord en steun ons amendement bij de stemming.

13.03 Julien Ribaud (PVDA-PTB): Monsieur le président, chers collègues, ce n'est pas une surprise, nous l'avons déjà dit en commission: avec mon groupe, nous allons soutenir la proposition. Parce que le PTB se bat depuis des années pour réduire le financement public des partis, et qu'enfin quelque chose bouge.

Mais, soyons honnêtes, ce qui est sur la table aujourd'hui, vous l'avez dit vous-même, cher collègue Van der Donckt, c'est un petit pas, c'est un symbole. C'est un symbole, parce que la Belgique reste championne d'Europe en matière de financement public des partis: 83,7 millions d'euros en 2024. C'est deux fois plus qu'en Allemagne, et c'est quatre fois plus qu'aux Pays-Bas!

Et, malgré ce qu'on a pu entendre, ce montant ne va pas baisser. Parce que seule la dotation fédérale, qui est de 37,6 millions, va être gelée. Donc ce n'est pas un effort, c'est juste mettre le thermostat sur pause. Le reste de la dotation, lui, va continuer à grimper avec l'index. Vous n'allez

pas toucher aux subsides des groupes politiques. Quant au financement des partis au Sénat, on ne sait pas, il va sans doute rester tel quel.

Peut-on appeler cela une culture de la sobriété? Personnellement, je ne le peux pas. Et ce n'est pas seulement le PTB qui le dit, le professeur Madden le dit aussi. Il parle d'un très maigre paquet et d'une réforme qui bricole à la marge. Le professeur Sinardet le dit aussi clairement: le gouvernement demande des efforts à tout le monde, sauf à lui-même. Et, dans *Knack*, Ewald Pironet le résume ainsi: l'effort reste minime pour les partis.

Le week-end dernier, le ministre Jambon a participé à la conférence de l'argent, Finance Avenue, organisée par le journal *L'Echo*. Ses propos m'ont surpris et ont surpris beaucoup de monde, parce qu'il a dit que nous vivons aujourd'hui au-dessus de nos moyens, que nous devons nous mettre au régime et vivre plus modestement. C'est qui, "nous"? Ce sont les travailleurs qui vivent au-dessus de leurs moyens? Ce sont les pensionnés qui doivent se serrer la ceinture et vivre plus modestement? Je ne pense pas.

Ici, notre salaire, votre salaire, est de 7 000 euros par mois; 7 000 euros par mois, avec des avantages fiscaux, une pension en or, des indemnités de sortie. Et il faut être franc, l'impact de la TVA, vous ne le verrez jamais, vous ne le sentirez jamais. En revanche, la population, si.

C'est ce décalage qui détruit la confiance.

Au PTB, nos élus vivent avec un salaire moyen, sans privilège. En tant que parti, la moitié de notre financement vient de nos membres et de nos sympathisants. C'est ça, un parti. C'est ça, un parti ancré dans la réalité. (*Brouhaha.*)

Cela vous fait mal. Ce n'est pas grave, mais c'est la vérité. Je ne suis pas hypocrite. Nous avons des valeurs et nous les respectons. Je vis donc effectivement avec un salaire moyen, sans privilège, et c'est très bien. C'est très bien!

Ne vous inquiétez pas, nous allons justement avoir de belles discussions sur le budget. Nous allons repenser et nous verrons si vous êtes d'accord avec cela.

Pendant ce temps-là, 75 % des personnes interrogées dans un sondage RTL-Ipsos disent ne plus avoir confiance dans le monde politique. Est-ce vraiment surprenant, chers collègues? On demande toujours plus aux citoyens, et presque

rien aux partis politiques et aux politiciens eux-mêmes.

En commission, la N-VA nous a dit: "Attention, si on touche aux dotations, cela va mettre la démocratie sous pression." Chers collègues, ce qui met la démocratie sous pression, c'est un système qui permet au monde politique de vivre dans sa bulle. Cela met la pression sur la démocratie, bien sûr.

Alors, oui, nous allons voter ce texte, parce que c'est un pas. C'est effectivement un petit pas, mais c'est un pas malgré tout.

Le problème, c'est que quand on demande à tout le monde de grimper un col hors catégorie, le monde politique, lui, reste dans la *support car*, la voiture suiveuse en cyclisme. On encourage avec un petit gueulophone "Allez! allez! Monte! Monte!", mais on reste dans la *support car*.

En commission, la N-VA nous a dit de faire attention. Cela ne fait pas très longtemps que je suis ici, mais j'ai appris qu'en politique, quand on veut faire des modifications, il faut y aller pas à pas.

Pas à pas, il faut y aller, pour les partis, pour le monde politique. Par contre, quand il s'agit de la population, pas de pas à pas pour le malus pension. Pas de pas à pas pour les médicaments plus chers. Pas de pas à pas pour les malades de longue durée qu'on veut activer. Pas de pas à pas pour les enseignants qu'on veut surcharger, à qui on veut donner plus de travail, à qui on retire de la pension. Là, pas de pas à pas.

Aujourd'hui, faisons un effort réel, un effort crédible!

Nous avons déposé des amendements pour réduire de moitié la dotation des partis. J'espère que vous allez les soutenir parce que, franchement, il serait temps que le monde politique s'applique à lui-même ce qu'il demande aux autres.

13.04 Wim Van der Donckt (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik wil even kort reageren.

Collega, ik dank u voor de steun, maar toch even een kleine rechtzetting. Wanneer u hier vandaag verkondigt dat u het met 50 % minder vergoeding doet, dan is dat uw eigen keuze, maar dat kost de belastingbetaler evenveel. Onze vergoeding van ongeveer 7.000 euro kost de belastingbetaler evenveel als de uwe. U beslist om uw vergoeding in de partijkas te storten, maar wat er daarna mee gebeurt, mag niemand weten. Wij zijn open over

onze uitgaven, want wij investeren het geld dat wij krijgen in de economie, namelijk door het uit te geven. Als uw idealisme oprecht zou zijn, dan zou u uw vergoeding kunnen terugstorten aan de belastingbetaler. Dan zult u geloofwaardig zijn. Dat wilde ik toch even rechtzetten.

13.05 Julien Ribaud (PVDA-PTB): Nous l'avons fait. Nous, nous n'avons jamais demandé nos indemnités de sortie.

Au PTB, nous avons demandé de ne pas toucher et de reverser nos indemnités de sortie. Cela représente 2 millions d'euros, que nous avons fait gagner à ce pays. La réforme porte ici sur 5 millions. Vous voyez que nous faisons quand même des efforts. Nous allons jusqu'au bout de nos idées. Ce n'est pas de l'idéalisme. Nous allons jusqu'au bout.

Nous avons demandé 11 fois dans cet hémicycle de réduire de moitié le salaire des politiques. Vous avez toujours voté contre. Allez jusqu'au bout! Nous le redemanderons en 2026 pour le budget. Il n'y a pas d'idéalisme. Il n'y a rien du tout. Nous allons jusqu'au bout. Nous avons des valeurs et nous gardons nos principes.

13.06 Aurore Tourneur (Les Engagés): Chers collègues, je ne vous apprend rien en vous disant que le contexte budgétaire est très compliqué. D'après ce qu'on a pu lire dans la presse, la Belgique afficherait en 2026 et en 2027 le plus grand déficit de la zone euro.

Nous gardons cependant une totale confiance dans l'action du gouvernement pour redresser la situation et trouver un accord au plus vite. Toujours est-il qu'on a demandé à tout le monde de faire un effort – et Les Engagés le demandent depuis le début.

Les premières personnes à devoir montrer l'exemple, ce sont les partis politiques, le monde politique. Alors, rappelons les bonnes initiatives qui ont déjà été prises en ce sens. On a coupé 30 % dans les dépenses des cabinets ministériels. On a supprimé des secrétaires d'État – je traduis ici pour nos concitoyens, ce sont des ministres. Depuis longtemps, tout le monde dit qu'il faut moins de ministres, mais personne n'avait fait l'effort de le faire jusqu'ici. Et nous avons aussi prévu une révision du régime des pensions des parlementaires.

Aujourd'hui, nous allons décider d'une diminution du montant des dotations des partis politiques pour toute la législature. Cela s'inscrit aussi dans cette

logique. C'est une nouvelle démonstration de la volonté de participation du monde politique à l'effort collectif.

Chers collègues, cette mesure est-elle suffisante? Non, bien sûr. Mais c'est un pas dans la bonne direction. Moi, je vois toujours le verre à moitié plein. C'est une première mesure sur la dotation des partis politiques qui, on l'espère, ouvrira la voie vers d'autres encore. Et, croyez-moi, pour restaurer la confiance vacillante de nos concitoyens dans la politique, il faudra encore montrer notre engagement vers plus de sobriété pour se montrer dignes de leur confiance.

13.07 Axel Weydts (Vooruit): Mijnheer de voorzitter, collega's, wij leven in moeilijke tijden. Dat zal niemand ontkennen. Wanneer het moeilijk gaat, moet iedereen een inspanning leveren.

Wij moeten in dat geval echter eerst naar onszelf, de politiek, durven kijken. Dat doen wij ook. Dankzij een voorstel van Vooruit hebben wij de pensioenen van de parlementairen al hervormd. Vandaag gaan wij de partijdotaties niet indexeren. Wanneer morgen sommigen stoppen met blokkeren, zullen wij eindelijk ook het sterfhuis dat de Senaat is kunnen afschaffen. Dat is maar eerlijk. Iedereen moet immers mee in het bad wanneer het moeilijk gaat, ook de politiek en de politiek voorop.

Daarom is het voorliggende wetsvoorstel een heel goed voorstel. Met dat wetsvoorstel en met de verschillende stappen die wij zetten in die richting, zorgen wij ervoor dat wij de koopkracht van de mensen beschermen en onze welvaartsstaat overeind houden.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? (Nee)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (Non)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1065/5)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1065/5)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle

van de verkiezingsuitgaven voor de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen om de forfaitaire bedragen te bevriezen en de indexering van de financiering van de politieke partijen op te heffen voor de begrotingsjaren 2025-2029".

L'intitulé a été modifié par la commission en "proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, afin de geler les montants forfaitaires et de supprimer l'indexation du financement des partis politiques pour les années budgétaires 2025 à 2029".

Het wetsvoorstel telt 3 artikelen.
La proposition de loi compte 3 articles.

Ingediende amendementen:
Amendements déposés:

Art. 1/1(n)
• 4 – *Barbara Pas cs (1065/6)*
Art. 2
• 5 – *Sofie Merckx cs (1065/6)*

Besluit van de artikelsgewijze bespreking:
Conclusion de la discussion des articles:

Aangehouden: de amendementen en artikel 2.
Réservés: les amendements et l'article 2.

Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 en 3.
Adoptés article par article: les articles 1 et 3.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, het aangehouden artikel en over het geheel zal later plaatsvinden.

La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et l'article réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

14 Wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake gezondheid (1076/1-8)

14 Projet de loi portant des dispositions diverses en matière de santé (1076/1-8)

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

14.01 Jan Bertels, rapporteur: Ik verwijs naar het schriftelijk verslag.

14.02 Kathleen Depoorter (N-VA): Mijnheer de voorzitter, collega's, de wet houdende diverse bepalingen inzake gezondheidszorg is een wet diverse bepalingen, dus er komt uiteraard heel wat in voor.

Eén van de belangrijke zaken waarover we hier beslissen, is een probleem dat we in de voorbije legislatuur ook hebben vastgesteld, namelijk de stageplaatsen voor klinische psychologie. Tot drie keer toe hebben we de beslissing moeten uitstellen en de verplichting moeten afschaffen bij gebrek aan stageplaatsen. Dat is een waar probleem. Ik begrijp dat er heel wat bezorgdheid is bij de klinisch psychologen wegens het afschaffen van die stageplaatsen.

Er is een schrijven geweest. We hebben het er in de commissie over gehad met de minister. We zullen bekijken hoe tegemoetgekomen kan worden aan bepaalde bezorgdheden. Maar het heeft natuurlijk geen zin om voor klinisch psychologen en klinisch orthopedagogen een verplichting tot stage in te schrijven in de wet als er geen stagemeesters te vinden zijn en als studenten telkens als ze geconfronteerd worden met de vraag wanneer ze het vervolg van hun opleiding zullen organiseren, stoten op het feit dat er geen stagemeester aanwezig is. We zullen bekijken in hoeverre er tegemoetgekomen kan worden aan de noden, maar vandaag steunen we alleszins het afschaffen van de verplichte stage voor klinisch psychologen en klinisch orthopedagogen.

Wat ook in deze wet houdende diverse bepalingen is meegenomen, is de vaccinatie tegen griep door apothekers. We hebben in de cijfers van vorig jaar heel duidelijk gezien dat wanneer apothekers vaccineren in hun officina, daar toch een andere doelgroep mee bereikt wordt, een doelgroep met minder chronisch lijden, een groep die minder naar de huisarts gaat, maar die zich alsnog laat beschermen door de apotheker. Dat is dus een geslaagde proef gebleken, een proef waarover we duidelijk kunnen stellen dat we zo meer mensen of diversere patiënten bereiken. Wel is het een feit, collega's, dat er inzake de coverage van de griepvaccinatie nog werk is, zeker in Brussel en in Wallonië, om patiënten die kwetsbaar zijn te bereiken en ervoor te zorgen dat ook zij zich laten vaccineren.

Mijnheer de voorzitter, dat zijn de twee zaken die ik wilde belichten in deze wet diverse bepalingen. Ook de stelling rond de bekwame helper wordt hier nogmaals gedefinieerd, wat uiteraard ook belangrijk is.

Wij zullen dit wetsontwerp steunen.

14.03 Dominiek Sneppe (VB): Mijnheer de minister, collega's, net als tijdens de besprekingen in de commissie, zal ik mij hier beperken tot de gevoelige artikelen over de afschaffing van de professionele praktijkstage voor klinisch psychologen en klinisch orthopedagogen. Dat is een dossier dat al heel lang aansleept, waarvoor steeds uitstel werd gevraagd en waarvoor men nooit tot structurele oplossingen is gekomen.

Mijnheer de minister, tijdens de bespreking stelde u dat het werkveld niet mee wil. Helaas voor u is het werkveld wel wakker. We kregen een tijdlijn van die beroepsgroep en daaruit blijkt dat de potentiële stagemeesters nooit gecontacteerd werden en dat u daarom genoodzaakt bent in te grijpen. Collega Depoorter, u gaat er redelijk licht over, maar wij zijn verplicht om dit nu af te schaffen omdat de minister andermaal zijn werk niet gedaan heeft.

Collega's, uit de tijdlijn die door de beroepsgroep VVKP ter beschikking werd gesteld, blijkt dat de minister helemaal geen advies heeft gevraagd. Uit de tijdlijn blijkt dat het kabinet afziet van enige reactie. Sinds 2019 verliep het overleg moeizaam, stelt de tijdlijn. Na de verkiezingen in 2024 kwam er geen enkele uitnodiging van het kabinet of van de minister. Het werkveld nam zelf contact op met het kabinet, maar ook toen kwam er geen reactie van de minister of het kabinet. Mijnheer de minister, het is dus duidelijk, het werkveld wil wel degelijk meewerken en komt met constructieve voorstellen, maar van uw kant kwam en komt er helemaal geen beweging.

In juni 2025 schoot u plots wakker, want er moest wel degelijk iets gebeuren. Door het kabinet werd meegedeeld dat de gesuperviseerde professionele praktijkstage wegens een gebrek aan stagemeesters zou worden geschrapt. Dat is uiteraard een flagrante leugen. Het is geen leugen, want het is zo, maar eerder een vaststelling. Als u uw werk niet goed doet, dan leidt dat tot dit resultaat.

Dat overleg van twee kanten moet komen en dat er naar elkaar moet worden geluisterd om tot een oplossing te komen, heb ik u al meerdere keren proberen duidelijk te maken, mijnheer de minister. U luistert echter niet. U luistert niet naar mij, wat ik nog kan begrijpen. U luistert evenmin naar het werkveld of naar de beroepsgroepen. U drijft alleen uw eigen wil door.

In de geestelijke gezondheidszorg zijn stages

blijkbaar niet belangrijk. Als u straks geen stagemeesters vindt voor de HAO's, dan zult u dat ook afschaffen. Het is allemaal niet belangrijk. We hebben dat niet nodig.

Mijnheer de minister, ik zal het blijven herhalen: luister naar de ervaringsdeskundigen. Hoewel u graag de indruk geeft dat u alles weet, tonen de schandalen die intussen uit uw kast vallen aan dat u eigenlijk van weinig op de hoogte bent. Daarom alleen al zou u zich door het werkveld moeten laten bijstaan om grotere debacles te vermijden. Op basis van de ingewonnen informatie kunt u dan uw politieke keuzes maken. Doe tenminste de moeite om te luisteren naar degenen die het wel weten.

Al meer dan tien jaar wordt aan het stagejaar van klinisch psychologen en klinisch orthopedagogen gesleuteld, soms ingrijpend, soms minder. Mijnheer de minister, u gaat me toch niet vertellen dat er met 14.000 klinische psychologen met een visum in België niet voldoende praktijkmeesters kunnen worden gevonden? Als u hen echter niet contacteert of sensibiliseert, is het uiteraard niet verwonderlijk dat zij niet reageren. Van uw kant komt er immers geen reactie.

Dit is andermaal een falen van deze minister en zijn entourage. We beginnen helaas zo stilaan aan dat falen te wennen. Alles went op den duur, jammer genoeg. Het ergste is dat dit gebeurt op de kap van de vele enthousiaste studenten klinische psychologie en klinische orthopedagogie. Dat kunnen we niet toestaan.

Daarom hebben wij de gesplitste stemming voor deze artikelen gevraagd en zullen we dit niet goedkeuren.

14.04 **Ludivine Dedonder (PS):** Monsieur le président, disons-le d'emblée, ce projet comporte une mesure importante que nous soutenons sans réserve. Je parle, en l'occurrence, de la pérennisation de la vaccination en pharmacie. La première ligne de soins, c'est une évidence, remplit un rôle fondamental à jouer dans la vaccination. Les pharmaciens en forment un maillon important. Ils peuvent en effet permettre de lever certains obstacles et certains freins à la vaccination, notamment auprès de catégories de citoyens difficiles à toucher, vulnérables ou qui n'ont pas de médecin généraliste. Les autoriser d'une manière définitive à administrer le vaccin contre la grippe, moyennant une formation spécifique, est donc une très bonne chose.

Par ailleurs, ce projet touche également à l'essentiel: la qualité des soins, la confiance que les

citoyens peuvent placer dans notre système de santé et le sérieux avec lequel nous formons le personnel soignant qui accompagne les personnes les plus vulnérables. Or, pour nous, ce projet de loi ne répond pas à ces exigences. C'est précisément pour cette raison que nous ne pourrions pas le soutenir.

Ce gouvernement a décidé de supprimer le stage clinique pour les psychologues et les orthopédagogues cliniciens. Ce recul nous inquiète, notamment au regard de la garantie des soins. Les experts le disent unanimement et avec force. Le Conseil fédéral des professions des soins de santé mentale n'a pas seulement exprimé un désaccord, mais également une profonde inquiétude concernant tout d'abord la méthode employée et le manque de respect des processus de co-construction et de co-concertation qui fondent nos politiques de santé. Vous n'avez pas tenu compte de son avis, alors que des propositions et recommandations concrètes y étaient présentées. Vous avez annoncé la constitution d'un groupe de travail après avoir pris votre décision et déposé votre projet de loi. C'est donc une interprétation toute particulière, voire cynique, de la concertation qu'applique ce gouvernement.

S'agissant de la mesure en elle-même, quand les acteurs de terrain, les organisations professionnelles, les universités tirent la sonnette d'alarme, il est quand même de notre responsabilité d'écouter. Oui, le master est dense. Oui, il a été porté à 300 crédits. Cependant, la compétence clinique ne se décrète ni dans un amphithéâtre ni dans une salle de cours. Elle se construit dans la rencontre, dans l'encadrement, dans la supervision par des professionnels qui sont dotés de l'expérience et de l'expertise de terrain.

C'est cela que garantit la pratique professionnelle supervisée. Et quand on sait à quel point les problèmes de santé mentale explosent, notamment chez les jeunes, nous devrions renforcer la qualité, pas l'alléger.

D'après une étude de Solidaris parue cette semaine, on apprend qu'en une dizaine d'années, les hospitalisations pour tentatives de suicide ont bondi de 44 %, touchant surtout les jeunes de 13 à 24 ans, les femmes et les publics précarisés. Alors oui, nous avons besoin de professionnels de santé mentale, mais des professionnels bien formés.

Prenons un cas concret. Dans un service de pédopsychiatrie, un jeune psychologue débutant peut être confronté, dès sa première semaine, à

une adolescente en crise suicidaire, mutique, en rupture avec sa famille. Sans l'appui d'un clinicien expérimenté, sans supervision immédiate, il peut passer à côté de signaux faibles essentiels, une dissociation, un discours indirect sur le passage à l'acte ou un trouble alimentaire sous-jacent. Ce sont précisément ces apprentissages, ces réflexes cliniques qui ne s'acquièrent que dans la pratique encadrée et qui, s'ils manquent, peuvent mettre des vies en danger.

Dans ce projet, vous faites également table rase de la loi de 1999 sur les pratiques non conventionnelles, à savoir la loi qui visait l'encadrement de l'homéopathie, de l'acupuncture, de la chiropraxie mais aussi de l'ostéopathie. Vous refusez de reconnaître ces pratiques et vous choisissez de ne pas protéger les patients.

Vous affirmez que la loi "qualité" de 2019 suffira à garantir leur sécurité. Or, vous le savez, cette affirmation ne tient pas juridiquement. Elle renvoie à un texte que vous abrogez aujourd'hui. Ce que vous créez, c'est un vide. Vous affaiblissez la protection des patients. Supprimer un cadre sans proposer une alternative solide, ce n'est pas moderniser, c'est faire preuve de désinvolture. Et les patients méritent bien mieux que ça.

Ce texte comporte selon nous deux failles majeures. Il affaiblit la formation clinique de profession essentielle à la santé mentale et il affaiblit la protection des patients face aux pratiques non conventionnelles.

C'est pourquoi notre groupe ne votera pas pour ce texte parce que la qualité des soins est essentielle et qu'on ne peut pas la sacrifier en se précipitant ou via une simplification mal pensée.

14.05 Natalie Eggermont (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, wij kunnen het wetsontwerp niet steunen en wel om de volgende redenen, redenen die ik ook al in commissievergadering heb uiteengezet.

Er ligt hier een heel ruim wetsontwerp ter bespreking en ook al gaan we akkoord met een aantal bepalingen ervan, bijvoorbeeld de uitbreiding van het griepvaccinatie-recht voor apothekers, zien wij ons genoodzaakt om tegen het geheel te stemmen. Wij zijn het namelijk niet eens met de afschaffing van de stage voor klinisch psychologen. Mocht u beslissen om de thema's in aparte teksten te gieten en dus hier de bepaling over het stagejaar uit de tekst te halen, of onze amendementen ter zake aan te nemen, dan zouden we wel met de tekst kunnen instemmen.

Het voorliggende wetsontwerp schaft het verplichte stagejaar voor klinisch psychologen af. Ik weet niet wat u nog weet van het werkveld, maar voor gezondheidszorgberoepen is praktijk essentieel. Geneeskunde, verpleegkunde en psychologie leert men niet alleen door te studeren, maar ook door te doen, onder supervisie. Niemand wil onder het mes van een chirurg die recht van de schoolbanken komt; niemand wil bij de spoedarts terecht komen die enkel op een pop heeft leren reanimeren.

Voorzitter: Peter De Roover, voorzitter.

Président: Peter De Roover, président.

Voor klinisch psychologen vinden Vooruit, cd&v en Les Engagés het blijkbaar niet nodig om stage te lopen, terwijl die wel met de meest kwetsbare mensen aan de slag gaan. Zij hebben een hele mediacampagne gevoerd rond het feit dat mensen nu gratis naar de psycholoog mogen gaan, maar van de kwaliteit van die zorg trekken zij zich niets aan. Afgestudeerde psychologen hebben bitter weinig stage-ervaring. Zo heeft een studente die aan de KU Leuven als psychologe, met specialisatie kinderen en jongeren afstudeerde en trouwens zelf om een stagejaar vroeg, omdat zij zich nog niet klaar voelde om aan de slag te gaan, tijdens heel haar stage geen enkel autonoom gesprek gevoerd met een ouderpaar of een kind.

Voor alle duidelijkheid, ik heb alle respect voor de studenten. Zij hebben zich ingezet en willen een kwaliteitsvolle opleiding. Ik snap dat zij de onduidelijkheid, het tien jaar lang draaiende circus en uw slecht management beu zijn. Het is echter onverantwoord om als oplossing van de problemen de boel af te schaffen, en nog wel zonder overleg met de sector. Dat is teleurstellend, meer nog, dat is onaanvaardbaar.

Trouwens, die werkwijze wordt stilaan uw kenmerk, mijnheer de minister. U beslist zomaar iets, u doet zomaar iets. Nog vóór het parlementaire debat werd aangevat, werd immers al op de website van de FOD gepubliceerd dat het stagejaar afgeschaft zou worden vanaf januari 2026. Er moet nog over de wet gestemd worden en toch werd de afschaffing al aangekondigd als een vaststaand feit. Dat is zo typisch, mijnheer de minister. Wat u doet en de manier waarop u dat doet, is een schande.

Patiënten verdienen kwaliteitsvolle zorg en studenten een kwaliteitsvolle opleiding. De sector heeft naar aanleiding van de tweede lezing een uitgebreid advies geformuleerd waarin hij al uw argumenten van in de commissie, overigens hier

herhaald door mevrouw Depoorter, weerlegde. U hebt daar niet op geantwoord. Ik zou daar vandaag graag een reactie op krijgen.

Er werd opnieuw gesteld dat er geen stagemeesters zijn, maar er is niet gezocht naar stagemeesters. Er zijn 17.000 klinisch psychologen aan het werk, waarvan er 13.000 tot 14.000 als supervisor kunnen optreden. Het koninklijk besluit met de regels om stagemeester te worden, heeft echter negen jaar op zich laten wachten. Het is pas sinds een jaar van toepassing en er was geen enkele officiële communicatie van de FOD naar de beroepsgroepen om zich kandidaat te stellen. Bovendien was er slechts één ambtenaar, die geen Nederlands sprak, belast met de erkenningen. Dat werkte dus niet. Nu beweert u dat de stage moet worden afgeschaft, omdat er geen stagemeesters ter beschikking zijn, maar u hebt gewoon uw werk niet gedaan.

In de commissie sprak u uw vrees uit dat afstuderende studenten niet aan de slag zouden kunnen, als er in januari nog geen stagejaar zou kunnen worden georganiseerd – het is inderdaad evident dat dat nu niet meer in orde kan komen. Uw argument raakt echter kant noch wal, want als men afstudeert, krijgt men een visum waarmee men in een gesuperviseerde praktijk aan de slag kan. In veel landen gebeurt dat zo en heeft men nog vijf jaar de tijd om aan het stagejaar te beginnen. Ook dat argument wordt dus weerlegd.

U stelt als alternatieven de afschaffing van het stagejaar en de vervanging door supervisie en permanente vorming voor. Die maatregelen blijven echter een lege doos: het overleg van twee studenten op café over een casus, zou immers al tellen als intervisie.

Trouwens, wat de permanente vorming betreft, er is in de wet betreffende alle gezondheidszorgberoepen reeds opgenomen dat na de opleiding en de stage permanente vorming volgt. Permanente vorming en die is vandaag zeer goed, vervangt het stagejaar dus niet. Dat is geen oplossing voor de afschaffing van de verplichte stage.

Voor alle autonome gezondheidsberoepen in België en de omliggende landen bestaat op dit moment een stagejaar, in de meeste landen zelfs twee of meer. Als België het stagejaar voor klinisch psychologen nu afschaft, zullen we helemaal achteraan in het peloton eindigen, samen met landen als Bulgarije, Armenië en Rusland. In alle andere landen krijgt men het gedaan, in alle andere gezondheidszorgberoepen in België is wel in een

stagejaar voorzien, maar voor klinisch psychologen zou het niet nodig zijn.

Moet ik er u nog aan herinneren dat de wet op de regeling van de gezondheidszorgberoepen rond geestelijke gezondheidszorg van 2015, waarin het stagejaar geregeld wordt, net de kwaliteit van de zorg op het oog had, omdat er veel charlatans zijn en veel goedbedoeld amateurisme?

Dat stagejaar is er echter nooit van gekomen tijdens tien jaar geklungel en nu wordt het afgeschaft. Dat is problematisch voor een wet die bedoeld is om de kwaliteit van de zorg te vrijwaren.

Het ergste is dat u geen gehoor geeft aan een zeer constructief alternatief van de sector zelf. Iedereen beseft – het is vandaag 20 november – dat men tegen 1 januari 2026 geen stagejaar meer kan organiseren. Uiteindelijk is dat niet het kernprobleem; dat is al zoveel keren uitgesteld. De sector stelt voor om de regeling opnieuw uit te stellen, tegelijkertijd een structurele werkgroep op te richten die de verschillende modellen in binnen- en buitenland en bij andere beroepen, zoals voor de haio's onderzoekt en vervolgens een operationeel model uitwerkt, zodat het stagejaar ook in België in orde komt, en in de overgangperiode uw alternatieve voorstellen toe te passen.

Dat is eigenlijk een perfect alternatief. Waarom wilt u uw maatregel toch doorduwen? De sector heeft de hand uitgestoken, meerdere malen zelfs, maar werd nooit uitgenodigd en opnieuw wordt zijn voorstel genegeerd. Is dat omdat er al gecommuniceerd werd over de afschaffing van het stagejaar, of omdat het parlementair debat of de mening van de sector er voor u niet toe doet? Het voorstel van de sector heeft een oplossing voor het feit dat men niet in januari kan starten. Zijn voorstel voorziet ook in alternatieven. Welk probleem ziet u dan in de oprichting van een structurele werkgroep die een duurzame oplossing zoekt, zodat er een kwaliteitsvolle stage komt, zoals die voor andere gezondheidsberoepen en in andere Europese landen bestaat? Wat is het probleem met het alternatieve voorstel van het werkveld?

14.06 Jean-François Gatelier (Les Engagés): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, je concentrerai mon intervention sur deux mesures importantes de ce projet de loi. Elles touchent à des enjeux essentiels. D'une part, la reconnaissance professionnelle et l'accompagnement de jeunes diplômés et, d'autre part, la prévention en santé publique par la vaccination.

Lors des débats sur la reconnaissance de ces professions, un équilibre avait été trouvé. Ces professionnels se voyaient reconnaître une autonomie de pratique, à condition d'effectuer un stage professionnel de fin d'études. Cet équilibre semblait pertinent à l'époque, mais dans les faits, ce stage n'a jamais été organisé, faute de maîtres de stage disponibles en nombre suffisant. Sa mise en œuvre a été reportée à plusieurs reprises, plongeant les étudiants dans une incertitude persistante. Aujourd'hui, il est temps de clarifier la situation.

Supprimer ce stage permet d'envoyer un signal clair aux étudiants concernés et de mettre fin à une succession de dates repoussées. Mais cette clarification ne peut et ne doit pas signifier un désengagement. Ces jeunes diplômés accompagnent des personnes en souffrance psychique, vulnérables, parfois en situation de grande fragilité. Ils doivent pouvoir bénéficier d'un accompagnement professionnel solide en début de carrière.

Pour Les Engagés, cet accompagnement post-diplôme est essentiel. C'est pourquoi, monsieur le ministre, comme nous l'avons déjà exprimé en commission, nous insistons pour qu'une concertation sérieuse soit engagée avec les acteurs de terrain afin de définir un cadre cohérent et accessible pour les activités d'intervision, de supervision et de formation continue. Ces dispositifs doivent être accessibles à l'ensemble des jeunes diplômés, et ne peuvent reposer uniquement sur les universités. Chacun, fédérations professionnelles, institutions de soins, pouvoirs publics, doit prendre ses responsabilités.

En conclusion, nous avons au moins trouvé une solution, même si elle n'est pas parfaite, puisqu'elle faisait peser une épée de Damoclès sur les étudiants. Ceux qui la critiquent doivent voir le verre à moitié rempli. Je pense que pour les étudiants, un stress peut enfin être disparaître et les libérer. Même si la solution actuelle n'est pas parfaite, en tout cas, nous la soutenons.

Concernant la pérennisation de l'habilitation des pharmaciens à vacciner contre la grippe, je vais commencer par rappeler l'importance de la vaccination contre la grippe dans notre pays. En 2022, la couverture vaccinale contre la grippe atteignait seulement 56 % chez les plus de 65 ans, alors que l'Organisation mondiale de la Santé (OMS) recommande un seuil à plus de 75 %.

Avec le virus respiratoire syncytial (VRS) et le

covid, la grippe figure parmi les virus respiratoires hivernaux les plus fréquents. Durant l'hiver, la grippe est, à elle seule, responsable d'une augmentation estimée de 10 % des hospitalisations. Il faut savoir que chaque hospitalisation coûte entre 5 000 et 10 000 euros. La grippe rend malade un adulte sur dix chaque année, avec des conséquences importantes sur le bien-être de la population, mais aussi sur la productivité et l'absentéisme au travail.

Ce n'est pas la thématique du jour, mais rappelons que la prévention ne représente que 2 % du budget fédéral. Ce déséquilibre mérite d'être corrigé.

La pérennisation de la vaccination par les pharmaciens après trois ans d'études et d'essais est une avancée majeure en matière de santé publique et de prévention. Je rappelle d'ailleurs que Les Engagés avaient déposé une proposition de loi dans ce sens. Cette mesure a montré son efficacité. Elle a permis d'augmenter la couverture vaccinale en atteignant des personnes qui ne se faisaient pas vacciner auparavant. Elle a été mise en œuvre sans augmentation d'effets indésirables, et elle repose sur une grande responsabilité professionnelle des pharmaciens qui ont établi des lignes directrices de bonnes pratiques.

La vaccination en pharmacie est gratuite pour le patient, accessible, réalisée par des professionnels formés. Elle est d'autant plus importante dans les zones où l'accès au médecin généraliste se complique. Nous avons beaucoup de communes rurales qui n'ont plus de médecin généraliste. Par contre, elles ont encore des pharmacies. Concernant les grandes villes, comme Bruxelles, je rappelle qu'un Bruxellois sur cinq n'a pas de médecin généraliste. L'accès aux pharmacies lui permet donc d'assurer cette couverture. Cette approche s'inscrit dans une vision multidisciplinaire et collaborative des soins de santé fondée sur la complémentarité des rôles.

Ceci étant dit, un débat a émergé en commission: celui de la possibilité pour les médecins généralistes d'acheter eux-mêmes les vaccins et de vacciner les patients après ces achats, comme c'est le cas pour les pharmaciens. Soyons clairs, permettre aux généralistes d'acheter les vaccins est illusoire. Il s'agit d'un processus complexe qui comprend des tâches lourdes que les pharmaciens eux-mêmes reconnaissent comme chronophages et exigeantes: achat, livraison, conservation, gestion du stock et traçabilité.

De plus, chacun a un rôle défini: le pharmacien délivre le médicament et conseille, le médecin

diagnostique et prescrit. Il ne s'agit pas d'opposer les professions, mais de respecter leurs prérogatives. Ne confondons pas les rôles, sans pour autant les opposer.

En revanche, dans une logique de collaboration en matière de prévention, il serait intéressant d'étudier la possibilité, comme pour d'autres vaccins, que les médecins généralistes puissent disposer de ces vaccins contre la grippe pour vacciner leurs patients. Ils participeraient de cette façon à augmenter la couverture vaccinale, mais bien entendu sans devoir les acheter. Ce n'est pas la thématique du jour, mais c'est un message que je voulais faire passer.

Un autre message que j'aimerais bien faire passer, monsieur le ministre, concerne les vaccins renforcés contre la grippe. Bien que, l'année passée, il était pertinent que ces vaccins renforcés soient prescrits par le médecin traitant, puisqu'ils étaient remboursés, car cela concernait essentiellement les patients qui vivaient en maison de repos, cette année, nous avons deux critères de remboursement supplémentaires qui ne permettent pas aux pharmaciens de délivrer gratuitement le vaccin contre la grippe sans ordonnance.

Je trouve cela tout à fait ridicule et incohérent d'apporter une surcharge administrative complémentaire aux médecins généralistes, qui doivent prescrire et faire la demande auprès des mutuelles du remboursement de ces vaccins renforcés, alors que le seul critère n'est pas un critère médical pur, c'est un critère lié à l'âge. Je pense que la profession et les médecins seraient d'autant plus à l'écoute si on pouvait se passer de cette prescription alors qu'elle est liée uniquement à une tranche d'âge.

Il faut également souligner que la Belgique est en retard en matière de vaccination multidisciplinaire par rapport à ses voisins. En France, par exemple, les infirmières vaccinent à domicile les patients les plus fragilisés. C'est une voie que nous devons également développer en Belgique, notamment pour atteindre les personnes isolées, à mobilité réduite ou vivant dans une zone peu desservie. Rappelons aussi que la vaccination en dehors du cabinet médical existe déjà dans notre pays, en médecine scolaire et en médecine du travail. Plus récemment, nous avons autorisé les sages-femmes à vacciner dans certaines situations.

Bref, la complémentarité des lieux et des acteurs est déjà une réalité. Il est temps de l'assumer pleinement et de l'organiser efficacement.

Monsieur le ministre, ces deux mesures – suppression du stage pour les psychologues cliniciens et pérennisation de la vaccination en pharmacie – traduisent une volonté de clarifier, adapter et renforcer notre système de soins. Les Engagés soutiennent ces évolutions et rappellent la nécessité de maintenir une vision claire des rôles de chacun, d'accompagner les jeunes professionnels dans leur intégration sur le terrain et d'organiser la prévention comme un pilier essentiel de santé publique fondé sur la complémentarité des acteurs.

14.07 Jan Bertels (Vooruit): Collega's, voorliggend wetsontwerp bevat een aantal belangrijke hervormingen in onze gezondheidszorg. Die hervormingen moeten het mogelijk maken om de werking van ons kwaliteitsvol systeem te verbeteren en te versterken en ook om tijdig zekerheid te bieden aan studenten klinische psychologie en klinische orthopedagogie, waarmee ik meteen inga op een van de twee elementen die ik wil aanhalen. Die onzekerheid, uitgebreid besproken en toegelicht in de commissie, hangt al jarenlang boven de reeds genoemde professionele stage. Stageplaatsen konden bijvoorbeeld niet worden gecreëerd of er heerst onzekerheid over de stagemeesters, ondanks veel pogingen en veel overleg met de sector. We moeten die onzekerheid weghalen en tijdig voor een oplossing zorgen. Het is absoluut noodzakelijk dat studenten in klinische psychologie en klinische orthopedagogie tijdig kunnen beginnen aan de uitoefening van hun gezondheidszorgberoep.

Het heeft geen zin om dat een vierde keer uit te stellen. Verschillende collega's hebben reeds aangegeven dat als iets niet goed functioneert, men de moed moet hebben om te hervormen en niet te blijven hangen in een ideële wereld die niet gerealiseerd kan worden, zoals collega Bacquelaine in de commissie bijvoorbeeld opmerkte. Verder uitstel heeft geen zin.

We moeten zekerheid creëren en ervoor zorgen dat er andere systemen komen met betrekking tot kwaliteitsondersteuning en kwaliteitsgaranties. In de wetgeving staat expliciet dat die andere systemen er komen in overleg met de sector en alle relevante actoren, zoals de beroepsverenigingen en de universiteiten. Alle sectoren worden daarbij betrokken en zijn daarover in gesprek, zodat een systeem van supervisie, intervisie en permanente vorming kan worden ingesteld. Mevrouw Eggermont, ik zou daar niet zo lacherig over doen. We voeren een belangrijk kwaliteitssysteem in en

dat ook in andere systemen bestaat. Vooral is dat van belang omdat het aan het begin van de loopbaan zal worden geïnstalleerd. Beginnende klinische psychologen en klinische orthopedagogen hebben er dan het meeste profijt van.

Het tweede element dat belangrijk is en ook al door de collega's is aangehaald, is dat de griepvaccinatie door apothekers nu voor eens en voor altijd geregeld is en wettelijk wordt verankerd. Vooruit heeft dat altijd gesteund. Het is goed dat dat gebeurt.

We hebben ook geleerd dat de samenwerking op het terrein, onder meer met huisartsen, de afgelopen periodes heel goed is verlopen. Dat is belangrijk, want zoals collega Gatelier ook heeft aangegeven, we kunnen zo onze vaccinatiegraad verhogen. Dat is een belangrijke preventieve actie, die goed is voor onze volksgezondheid. Daar doen we het voor.

14.08 **Nathalie Muylle** (cd&v): Mijnheer de minister, ik wil kort enkele elementen aanhalen, waarbij ik een stukje in herhaling zal vallen.

Mijn eerste punt betreft de organisatie van de klinische stages. Ik heb een kleine historiek in het dossier, aangezien wetgeving van mij aan de basis ligt van de erkenning van klinische psychologen en orthopedagogen. Ik weet dat we toen lang hebben gediscussieerd over de stage en vooral over de slagkracht waarmee jonge psychologen het werkveld betreden. Het gaat om ervaring die ze opdoen. Dat zijn vaak kwetsbare situaties voor hen, maar ook voor patiënten die op dat moment kwetsbaar zijn.

Initieel was het onze bedoeling dat zij met voldoende ervaring en met veel begeleiding konden terugvallen op collega's en zaken konden aftoetsen. Zo zouden ze gesterkt het werkveld betreden, maar ook goed begeleid worden, zeker in het begin van hun loopbaan. Ook later in de loopbaan is het belangrijk om te kunnen blijven overleggen, intervisie te behouden en ondersteuning te blijven bieden.

We hebben daarover in het kader van het regeerakkoord lang gediscussieerd, omdat we in het werkveld merken dat het niet verloopt zoals het zou moeten, waarmee ik me diplomatisch uitdruk.

Er is veel gebeurd. Sommigen zeggen dat het niet georganiseerd geraakt. Anderen wijzen op een gebrek aan middelen. Er was veel over te doen. Ik vind het echter belangrijk dat in het regeerakkoord

staat dat we zullen bekijken op welke manier we dat in de toekomst kunnen organiseren en ervoor zorgen dat er voldoende overleg zal plaatsvinden. Voor onze fractie is het heel belangrijk dat die zin wordt vastgepakt. We mogen dat niet losgelaten, we moeten daarmee aan de slag gaan.

De kwaliteitsbewaking, zowel voor de psycholoog als voor de patiënt, is voor ons cruciaal en moete, we kunnen garanderen in de toekomst.

Een tweede punt betreft een dossier waar in de commissie voor Gezondheid al jarenlang over wordt gedebatteerd, regeringen lang zelfs. Het gaat over de wet-Colla. Met het nu voorliggend wetsontwerp wordt die wetgeving afgeschaft. De wet-Colla heeft nooit gewerkt. Op een bepaald ogenblik hebben we paritaire comités opgericht. Er zijn toen commissies opgericht en we hebben adviezen gekregen waarin vaak ook beroepsgroepen en universiteiten tegenover elkaar stonden. Het is altijd een heel geanimeerd debat geweest. Het heeft vaak te maken gehad met evidencebased werken. Door de jaren heen staan we ter zake al heel wat verder. Het debat had ook betrekking op handelingen die al dan niet door andere gezondheidszorgberoepen worden uitgevoerd, zoals kinesisten, manueel therapeuten en andere. Kortom, we hebben daarover een heel brede discussie gevoerd. We zijn het erover eens dat de wet-Colla niet het juiste instrument is en dat wij naar de toekomst moeten kijken.

Wij hebben een deel van de wet toegepast voor homeopaten-artsen. Dat was toen heel belangrijk. Ik herinner mij nog dat collega Bacquellaine, nu niet aanwezig, er destijds sterk op aandrong dat artsen die handelingen zouden kunnen uitvoeren en niet-artsen niet. Ook daarbij was evidencebased werken een belangrijk element, hoewel er rond evidencebased werken en homeopathie uiteraard ook vragen kunnen worden gesteld; dat is echter een andere discussie.

Mijnheer de minister, vanmorgen is enige ongerustheid ontstaan in het werkveld over dit wetsontwerp. Die ongerustheid heeft voornamelijk te maken met twee punten.

Enkele jaren geleden hebben wij een beperkte btw-hervorming doorgevoerd, waarbij er vandaag een vrijstelling geldt voor gezondheidszorgberoepen. De vraag was of gezondheidszorgberoepen die onder de wet-Colla vallen, eveneens van de vrijstelling konden genieten. In 2019 hebben wij beslist dat dat het geval was. Op het werkveld leeft nu de vrees dat bij de afschaffing van de wet-Colla ook de bestaande btw-vrijstelling niet langer van

toepassing zou zijn. Hebt u dat schrijven van de verschillende groepen ontvangen? Bekijkt u, samen met uw collega-minister van Financiën, op welke manier daarop kan worden geantwoord?

Een tweede bezorgdheid van het werkveld, die voor mij verderaf staat en die ik zelf niet kan aftoetsen, reden waarom ik ze u voorleg, betreft een mogelijk probleem inzake kwaliteit en patiëntenrechten. Er wordt immers gesteld dat er een link zou bestaan tussen die rechten en de wet-Colla en dat bij de afschaffing van de wet-Colla de patiëntenrechten niet langer van toepassing zouden zijn op bezoeken bij bepaalde beoefenaars.

Voor al osteopathie komt daarbij sterk in beeld. We weten dat vandaag in ons land op jaarbasis ongeveer een miljoen patiënten osteopaten bezoeken. Mijnheer de minister, is dat een terechte bezorgdheid?

Die twee dingen wilde ik graag aan u voorleggen, mijnheer de minister.

14.09 Jeroen Van Lysebettens (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik meen dat ik geen geheim vertel als ik zeg dat ons oordeel over deze wet houdende diverse bepalingen nogal divers is. Er staan zeker goede zaken in, die we absoluut steunen. De collega's hebben er ook al naar verwezen. We kunnen bijvoorbeeld de vaccinatiegraad verhogen door de griepvaccins ook te laten toedienen door de apothekers. Daar staan we honderd procent achter. Het is goed dat dat nu wettelijk geregeld wordt. Ik meen overigens dat we een aantal dingen nog kunnen optimaliseren. Ik heb dat in de commissie ook gezegd. Ook versterkte griepvaccins kunnen bijvoorbeeld veel makkelijker door de apotheker toegediend worden.

Een divers oordeel wil zeggen dat er ook dingen in staan waar we het niet mee eens zijn. Het zal geen verrassing zijn als ik daarbij inga op de afschaffing van de verplichte stage. We maken daar een andere inschatting dan u, mijnheer de minister. U zegt dat het op het terrein onmogelijk gebleken is om die te realiseren, en dus schaffen we ze af. Wij krijgen signalen vanop het terrein, heel goede signalen, uitgewerkte plannen, over hoe men die stages wel zou kunnen realiseren. Onze buurlanden hebben vergelijkbare systemen opgezet. Fundamenteel zijn wij er wel van overtuigd dat enige praktijkervaring in de opleiding onder de vorm van een stage een kwaliteitsverbetering betekent voor de opleiding. Wij vinden dus dat men de stage moet behouden.

Daarbovenop schaft deze wet die verplichting af, maar komt er niets concreets in de plaats. In de commissie hebt u aangegeven dat u met het werkveld zult samenzitten om naar alternatieven uit te kijken. Die alternatieven zijn vandaag echter niet *in place*. Er wordt iets afgeschaft, maar er komt niets in de plaats.

Over dat aspect van deze wet zijn we het dus oneens met u. Daarom zullen we ons bij de stemming onthouden.

14.10 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de minister, ook al omvat onderhavig wetsontwerp, waarover we in commissie al twee keer debatteerden, technische aanpassingen, typisch voor een wet houdende diverse bepalingen, er worden hier ook belangrijke politieke keuzes gemaakt.

Een groot probleem in het ontwerp is de afschaffing van de verplichte professionele stage voor klinisch psychologen en klinisch orthopedagogen, stage die wordt vervangen door intervisie, supervisie en vorming. Iedereen begrijpt natuurlijk dat dat een zwak afkooksel is voor de stage. Blijkbaar vindt iedereen het normaal dat een arts in opleiding een jaar lang een professionele stage volgt als huisarts in opleiding, maar vindt men het veel minder belangrijk, wanneer het over mentaal welzijn gaat. Overigens, ook al in de vorige legislatuur had de minister de intentie om die professionele stage af te schaffen, zo vernam ik van collega's, maar slaagde onze fractie erin die maatregel tegen te houden.

De professionele stage is een belangrijke kwaliteitsvoorwaarde. Klinisch psychologen en orthopedagogen doen tijdens hun opleiding onvoldoende praktijkervaring op. Voor alle duidelijkheid, dat is niet mijn persoonlijke opinie. Dat zeggen eerst en vooral heel veel mensen uit het werkveld zelf. Dat zeggen ook de Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen en professor emeritus Nady Van Broeck, hoogleraar klinische psychologie aan de KUL. Zij vinden dat die praktijkervaring bijzonder relevant en essentieel is om kwalitatieve gezondheidszorg te kunnen bieden. De schrapping is dus nefast voor patiënten, die door hun psychische problemen vaak ook heel kwetsbaar zijn. Ik weet dat u en uw partij hiervoor gevoelig zijn, mijnheer de minister.

U zet nu – u wilt dat al langer doen – kwantiteit boven kwaliteit. Maar slechte kwaliteit leidt op termijn tot langere wachtlijsten en tot een slechtere zorg. Als patiënten niet onmiddellijk correct

behandeld worden, is de kans heel groot dat zij hervallen en opnieuw bij andere zorgverleners terecht moeten.

Patiënten krijgen dus niet de zorg die zij nodig hebben en de kosten voor onze gezondheidszorg lopen steeds verder op. Het is een vicieuze cirkel.

Zoals verschillende collega's hier al hebben beklemtoond, heeft de Vlaamse Vereniging van Klinisch Psychologen u de hand gereikt en u voorstellen gedaan om tot een traject te komen waarbij de professionele stage wel mogelijk wordt. U hebt gezegd dat u met de sector zou overleggen. Wij kennen echter ondertussen uw manier van overleggen al. U voert een monoloog, maar vindt het blijkbaar moeilijk om echt te luisteren naar wat het werkveld u vraagt. Zoals we deze legislatuur al herhaaldelijk in verschillende dossiers hebben onderstreept, komt overleg altijd van twee kanten.

Laten we eens bekijken wat u wel aanbiedt, namelijk intervisie, supervisie en permanente vorming. Dat is altijd de taak van elke zorgverlener en dus speelt dat in de discussie geen rol. Dat is met andere woorden een bliksemafleider en niet essentieel. Om die reden hebben wij in de commissie dan ook een amendement ingediend, maar de meerderheid stemde dat weg. Nochtans, als ik heel goed luister naar de collega's van cd&v, de N-VA en Les Engagés, dan is eigenlijk niemand tevreden met wat er nu voorligt en buigt men opnieuw voor uw wil, mijnheer de minister.

Ik heb dan ook niet nagelaten om ons amendement hier opnieuw in te dienen en ik zou het heel fijn vinden, mocht men daarover grondig nadenken en daarover opnieuw uitspraak doen, deze keer in de plenaire vergadering. De afschaffing van de professionele stage is immers geen goede zaak voor de geestelijke gezondheidszorg. Nogmaals, van een arts zouden we zoiets nooit aanvaarden.

Wat de griepvaccinatie betreft, wij zijn het erover eens dat de vaccinatiegraad omhoog moet, want dat komt de gezondheid van onze burgers ten goede en betekent minder uitgaven voor de gezondheidszorg. Vaccinatie moet dan wel zo eenvoudig en toegankelijk mogelijk zijn voor de patiënten. We vinden het een goede zaak dat men zich nu ook kan laten vaccineren door de apotheker.

Wat we echter niet goed vinden, is dat het wetsontwerp niet voorziet in de mogelijkheid voor artsen om vaccins ter beschikking te stellen, zodat ze hun patiënten onmiddellijk kunnen vaccineren. Vooral voor risicopatiënten is dat enorm relevant

en het zou kunnen bijdragen aan de verhoging van de vaccinatiegraad, zowel in Vlaanderen als in Wallonië.

Voor alle duidelijkheid, wij willen niet over een verplichting spreken. Het hoeft niet óf de apotheek óf de arts te zijn, het kan allebei zijn. Dat is ook niet schizofreen: iedereen is het ondertussen gewend dat de covidvaccinatiecampagne ook bij de huisarts loopt. Daarvoor kunnen dus wel vaccins worden aangekocht, terwijl de kwaliteit van de griepvaccins bij de huisartsen niet zou zijn gewaarborgd. We zien dus liever dat patiënten hun griepvaccin eerst op voorschrift bij de apotheek halen – dat doen oudere mensen vaak – en het nadien, ook al ligt het vaccin soms uren in de auto, door de dokter laten toedienen. Het is veel efficiënter dat artsen zelf de vaccinaties organiseren. Nogmaals, het gaat niet over een of-overhaal, maar over een en-enverhaal. Zo luiden ook het pleidooi en de schriftelijke adviezen van verschillende artsenverenigingen. Daarom dienen we ons amendement ter zake opnieuw in.

In commissie hebben wij tegen het geheel van wetsontwerp gestemd, omdat belangrijke amendementen niet werden goedgekeurd. Tot zover de toelichting bij mijn amendementen en onze appreciatie van het voorliggende wetsontwerp.

[14.11] Minister Frank Vandenbroucke: Collega's, dank u wel. Ik zal niet op alle punten ingaan. Sommige elementen die mevrouw De Knop heeft aangebracht, zijn voor een deel al beantwoord in de interventie van de heer Gatelier, die ik volledig steun. Ik wil wel op enkele nieuwe elementen en op de meest gevoelige kwesties terugkomen.

De wetgeving op de zogenaamde niet-conventionele praktijken is niet werkbaar gebleken, zoals mevrouw Muylle zei. Ik wil onderstrepen dat we onder meer in het regeerakkoord hebben opgenomen dat we de problematiek van de osteopathie zullen bekijken, mevrouw Muylle. Ik denk dat dit inderdaad moet gebeuren met de noodzaak van een kwaliteitskader in het achterhoofd. Vandaag beschikken we over een kwaliteitskader voor de erkende gezondheidsberoepen. We hebben een kwaliteitskader voor de gezondheidszorg via de wet inzake de patiëntenrechten. Ik vind dat als we de osteopathie grondig onderzoeken, we dit met die kaders in gedachten moeten doen en ook met de vraag welke rol de osteopathie in de gezondheidszorg inneemt.

De problematiek van de btw zal ik bekijken. Ik wil

daar nu niet op vooruitlopen. U brengt dat aan. Ik moet zeggen dat ik mij er niet van bewust ben dat ik daar zelf een brief over heb ontvangen, maar het is best mogelijk dat er een brief in mijn postbus zit. Het is goed dat u dat signaleert. Ik stel voor dat we dit bekijken. Ik wil daar op dit moment niet op vooruitlopen.

Wat niet werkbaar is, is niet werkbaar. Dan moet men alternatieve oplossingen zoeken.

Dat geldt ook voor het gevoelige probleem van de stages voor klinisch psychologen en klinisch orthopedagogen. Voor alle duidelijkheid, iemand heeft gezegd, wellicht de heer Van Lysebettens, dat we niet gelukkig kunnen zijn met de huidige situatie en met wat vandaag voorligt. Natuurlijk zijn we niet gelukkig, omdat we er allemaal van overtuigd zijn dat een inschakeling in het beroepsleven via gesuperviseerde praktijkervaring erg belangrijk en waardevol is. Daarvan zijn we echt allemaal overtuigd. Het probleem is echter dat we het niet van de grond krijgen. Als men dat jarenlang herhaaldelijk probeert en het lukt telkens niet, dan ontstaat er een situatie die nog slechter is, omdat dat veel onzekerheid creëert bij de studenten. Als men het zou willen forceren, bereikt men bovendien het omgekeerde van wat men wil. Ik wil toch even de cijfers herhalen. Op 14 april van dit jaar waren er voor de klinisch psychologen 139 stagemeesters en 239 stageplaatsen. Er zijn echter ongeveer 1.400 studenten die hun opleiding zullen afronden. Dat is natuurlijk een drama, want veel studenten zullen dan niet in het beroepsleven kunnen stappen. Dat mogen we niet laten gebeuren.

Het is niet de eerste keer dat we die vaststelling maken. Ik wil een aantal collega's toch tegenspreken. Jaar na jaar is er aan dat dossier getrokken en gesleurd. Er is zeer veel overleg geweest. Er zijn ook heel wat oproepen gedaan, onder andere in Vlaanderen via de beroepsvereniging van de klinisch psychologen. Zij hebben meerdere oproepen naar het werkveld gelanceerd om zich aan te melden. Universiteiten hebben via hun kanalen hetzelfde gedaan en de FOD heeft eveneens oproepen gedaan. Er zijn dus door de jaren heen veel oproepen geweest, maar die leverden geen resultaat op.

Daarom moesten alternatieven worden bedacht. Daarover wordt ook overlegd. Alleen dit jaar was er al informeel overleg met de beroepsgroepen, de universiteiten en de Federale Raad op 13 juni en 10 juli. Een ad-hocwerkgroep onder leiding van onze FOD Volksgezondheid en mijn beleidscel heeft op 24 oktober vergaderd. In die vergadering

is veel teleurstelling geuit. De deelnemers gaven aan absoluut ongelukkig te zijn over de situatie. Morgen om 16.00 uur is er opnieuw overleg. Op de agenda van morgen staat onder andere de vraag wat een ernstige supervisie inhoudt, wat een ernstige intervisie is en welke rol permanente vorming speelt. Mevrouw Eggermont, u hebt het hier toch wat op flessen getrokken door te zeggen dat men op café samen even zou gaan babbelen over het werk.

Dat is het natuurlijk niet en dat is precies ook de vraag die morgen voorligt. Als we een alternatief willen uitwerken dat we op korte termijn wel kunnen realiseren, gaat het over supervisie, intervisie en permanente vorming. Wat zijn daar de kwaliteitscriteria van? Daarover wordt morgen opnieuw met deze werkgroep overlegd. De universiteiten zijn erbij betrokken, evenals de voorzitter van de Federale Raad voor de Geestelijke Gezondheidszorgberoepen. Ook de beroepsgroepen, de werkgeversgroepen en de studentenvertegenwoordigers nemen deel. Ik hoop dat ondanks de teleurstelling over het feit dat een volledig uitgewerkte stage niet gelukt is, we toch een praktisch en werkzaam alternatief kunnen uitwerken dat een verbetering inhoudt.

Mevrouw De Knop, u hebt opnieuw een amendement ingediend met betrekking tot griepvaccins, maar ik denk dat de heer Gatelier daar het correcte antwoord op heeft gegeven. Dat zal ik dus niet herhalen.

Collega's, dit is inderdaad een wetsontwerp met nogal diverse bepalingen. Het zijn bepalingen die soms het resultaat zijn van de vaststelling dat er tussen wens en realisatie grote obstakels blijken te staan. Dat vormt voor meerdere onderdelen van dit wetsontwerp het uitgangspunt. Soms moet men echter realistisch beslissen dat iets herbegonnen of helemaal herbekeken moet worden, want anders gaat men luchtfietsen en dat kan toch niet de bedoeling zijn.

14.12 **Dominiek Sneppe** (VB): Dank u wel voor uw antwoorden, mijnheer de minister. Uiteraard waren ze gelijklopend met die in de commissie. De vragen waren echter ook gelijklopend.

Wat ik echter niet begrijp, is dat u zegt dat er heel veel overleg is geweest, terwijl wij een document hebben gekregen van de beroepsgroep waarin staat dat er in die tien jaar eigenlijk praktisch geen overleg is geweest. Wie liegt er dan? Het is een van de twee, mijnheer de minister. Ik zal me niet uitspreken over wie ik eerder zou geloven, maar goed.

Er wordt ook al tien jaar aan die stage gesleuteld en geprobeerd om ze op poten te krijgen. Er zijn dan maar enkele mensen die zich aanmelden als stagemeester. Stelt u zich dan niet de vraag waarom dat er zo weinig zijn? Er moet toch een reden zijn? Er zijn 14.000 klinisch psychologen in dit land, dus er zijn 14.000 mensen die zich kandidaat zouden kunnen stellen. Toch raakt u niet aan die paar duizend. Ik vind dat zeer vreemd. Nogmaals, de beroepsgroep zegt dat ze nooit gecontacteerd werden en u zegt hier iets heel anders. Ik vind dat toch zeer bizar.

Ik hoop dat u morgen inderdaad echt overleg hebt en dat er een alternatief wordt uitgewerkt. Diezelfde beroepsgroep heeft echter een alternatief voorgesteld, maar dat ligt waarschijnlijk nog ergens bij diezelfde brief waar collega Muylle het over had. Die ligt waarschijnlijk ook nog ergens in uw postbus. Doe tenminste de moeite om te reageren wanneer mensen contact met u opnemen, luister naar hen en ga in overleg.

14.13 **Natalie Eggermont** (PVDA-PTB): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

U hebt opnieuw de cijfers herhaald van het aantal stagemeesters in april 2025. Het punt is echter dat er 13.000 tot 14.000 potentiële stagemeesters zijn. Er bestaat dus voldoende mogelijkheid om kwalitatieve stages te organiseren op voorwaarde dat we die stagemeesters ook effectief zoeken.

U stelt dat er al verschillende jaren oproepen zijn geweest, onder meer door de Beroepsvereniging voor Klinisch Psychologen. Slechts 15 % van de erkende psychologen is bij die vereniging aangesloten. Aansluiting is niet verplicht, waardoor die vereniging niet iedereen bereikt. De vereniging heeft de FOD gevraagd om de lijst te mogen ontvangen, zodat ze kon helpen. De FOD heeft dat geweigerd. De FOD heeft evenmin uitnodigingen uitgestuurd en nu zijn er te weinig stagemeesters.

U beweert dat dat al jaren het geval is, maar het koninklijk besluit dat alle regelingen voor de stagemeesters vastlegt, bestaat pas sinds 2024. Dat is er dus nog maar een jaar. U kunt er dus niet al jaren mee bezig zijn.

Er is nu overleg geweest met de sector en u geeft mee dat u morgen opnieuw samenkomt. Ondertussen is alles echter al in kunnen en kruiken. Toen u hebt beslist om het stagejaar af te schaffen, heeft de sector een persbericht uitgebracht om te melden dat er geen consultatie had plaatsgevonden. De sector stipt aan dat die

werkwijze de minister intussen kenmerkt.

Nu stelt u dat er nadien overleg is geweest. Dat is echter niet de kern van de zaak. U hebt het stagejaar afgeschaft en gepubliceerd op de website van de FOD nog vooraleer er een parlementair debat heeft plaatsgevonden. Pas daarna hebt u de sector rond de tafel gebracht om te bespreken hoe een en ander nu moet worden opgelost.

Het feit dat intervisie, supervisie en permanente vorming geen vervangingen zijn van het stagejaar, is niet mijn uitspraak. Dat is wat de sector in zijn advies schrijft. Volgens de voorwaarden voor intervisie die nu voorliggen, zijn twee studenten die samen een casus bespreken, al voldoende om aan de voorwaarden voor intervisie te voldoen. Dat is duidelijk geen vervanging van een kwaliteitsvolle stage. Voor alle andere gezondheidszorgberoepen lukt dat wel, maar voor de klinisch psychologen blijkt dat niet belangrijk te zijn.

Wat ik niet begrijp, reden waarom ik daarover een vraag ik heb gesteld, is waarom we niet akkoord kunnen gaan met het alternatief dat uit het werkveld komt. Die vraag hebt u niet beantwoord. Collega Muylle geeft aan dat zij een en ander ook jammer vindt en dat ze wil zoeken naar oplossingen. De heer Bertels stelt eveneens dat de regeling tijdelijk moet zijn en dat naar oplossingen moet worden gezocht. Het werkveld stelt nu precies voor om de maatregel uit te stellen en om een werkgroep op te richten. Ondertussen kunnen de intervisie, supervisie en permanente vorming ingevoerd worden zoals u voorstelt, maar schaf het stagejaar niet af. Blijf voortwerken aan een duurzame oplossing. Ik hoor iedereen dat hier naar voren brengen, maar toch wordt uw wil doorgedrukt. Dat begrijp ik niet.

Inzake de ereloonsupplementen hadden enkele regeringspartijen blijkbaar wel de moed om hun voet dwars te zetten nadat er groot protest rees. Maar blijkbaar is de artsenlobby belangrijker en machtiger dan de Vlaamse vereniging voor klinisch psychologen. Iedere collega hier zegt het superbelangrijk te vinden, maar als puntje bij paaltje komt, zal iedereen van de meerderheid straks goedkeuren dat het stagejaar wordt afgeschaft. Word dan maar eens psycholoog na je studies. Je hebt nog nooit autonoom een gesprek met een kind of met een andere patiënt gehad, maar doe maar, dat is geen probleem, het maakt ons blijkbaar niet uit. Welnu, ik versta dat niet.

14.14 **Jeroen Van Lysebettens** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, bedankt voor uw nadere

uiteenzetting. Ik wil gewoon even meegeven dat ik ondertussen in mijn mailbox zelf ook de brief heb gevonden waarnaar mevrouw Muylle verwees. Ik heb ook niet direct een antwoord op de vragen die daaruit voortkomen.

Mijnheer de minister, het zal kwestie zijn om ook die ongerustheid zo snel mogelijk weg te werken, zoals u in uw antwoord aangeeft. Ik ben eigenlijk wel bezorgd, maar ik zal mij onthouden bij de stemming over de wet. Als iedereen dat doet, hebben we tijd om de wetgeving aan te passen.

14.15 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoorden, of voor uw niet-antwoorden, moet ik misschien eerder zeggen.

Ik begin met het thema van de vaccins bij huisartsen. U verwees eigenlijk alleen naar de antwoorden van collega Gatelier. Ik apprecieer die collega enorm en weet dat hij huisarts is, maar hij is nog steeds geen minister. Ik heb van u, noch van hem, geen enkel inhoudelijk argument gehoord waarom dat niet zou kunnen. Ik ken de bezorgdheden wel, maar er is geen inhoudelijk argument waarom huisartsen niet in staat zouden zijn om die vaccins te bewaren. We weten allemaal dat het een drogreden is, want andere vaccins houden ze wel bij. Daarbij wil ik herhalen dat dit geen statement tegen apotheken is. Ik vind het een heel goede zaak dat apotheken ook die vaccins kunnen toedienen, zonder dat men daarvoor speciaal naar de huisarts moet. Ik denk ook oprecht dat op die manier een ander doelpubliek wordt bereikt.

Ik kan niet genoeg herhalen dat het dus een gemiste kans is om de vaccinatiegraad te verhogen. Die vaccinatiegraad is noodzakelijk voor de gezondheid van onze mensen. Op die manier kunnen heel veel andere ziekten worden voorkomen en kan zeker ook worden voorkomen dat de kosten in onze gezondheidszorg verder oplopen. Als er nu iets is waarover u bekommerd over zou moeten zijn, dan is het toch wel de begroting van het gezondheidszorgbudget. Het is een heel concrete, gemakkelijke maatregel om onmiddellijk iets te doen aan het beperken van die kosten, maar u zegt neen. Nogmaals, mijnheer de minister, ik vind het flauw dat u verwijst naar de antwoorden van een collega-parlementslid in plaats van zelf als minister te antwoorden.

Kort wil ik nog ingaan op de professionele stage voor de klinisch psychologen. Er wordt hier vaak aan casuïstiek gedaan. Ik heb een nichtje, Eline, die ondertussen 30 jaar is. Ze studeerde eerst af

als criminologe, heeft daarna klinische psychologie gestudeerd en werkt nu bij een CLB. Zij is een extra specialisatie van vier jaar aan het volgen omdat zij vindt dat ze bijkomende competenties nodig heeft om als begeleidend therapeut aan de slag te kunnen gaan. Met haar doen vele andere studenten dat ook, op eigen kosten, terwijl dat een studie is die op jaarbasis 2.800 euro kost. Wat een engagement!

Maar hier wordt ondertussen gesteld dat die professionele stage niet nodig is. Wij vinden dus dat mensen zomaar rechtstreeks van de schoolbanken kunnen komen en beslissen of de patiënt die voor hen zit al dan niet een burn-out, een depressie of andere psychologische aandoeningen heeft. Daarover gaat het immers. Huisartsen kunnen dat zelf heel moeilijk inschatten, dus men heeft daarvoor specialisten nodig. Er gaat kostbare tijd verloren als men een diagnose niet op een correcte manier kan stellen. Dat wilde ik nog even gezegd hebben.

Slotsom, wij zullen dus tegen deze wet houdende diverse bepalingen stemmen.

De **voorzitter**: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? *(Non)*

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

We vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 85, 4) **(1076/4)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 85, 4) **(1076/4)**

Het wetsontwerp telt 15 artikelen.
Le projet de loi compte 15 articles.

Ingediende amendementen:
Amendements déposés:

Art. 5

- 12 – Irina De Knop (1076/8)
- 16 – Natalie Eggermont (1076/8)

Art. 6

- 13 – Irina De Knop (1076/8)
- 17 – Natalie Eggermont (1076/8)

Art. 6/1(n)

- 14 – Irina De Knop (1076/8)

Art. 14

- 15 – Irina De Knop (1076/8)
- 18 – Natalie Eggermont (1076/8)

*Besluit van de artikelsgewijze bespreking:
Conclusion de la discussion des articles:*

*Aangehouden: de amendementen en de artikelen 5, 6 en 14.
Réservés: les amendements et les articles 5, 6 et 14.*

*Artikel per artikel aangenomen: de artikelen 1 tot 4, 7 tot 13 en 15.
Adoptés article par article: les articles 1 à 4, 7 à 13 et 15.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen, de aangehouden artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

15 Voorstel van resolutie teneinde het beheerscomité van de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen performanter, inclusiever en representatiever te maken (710/1-2)

15 Proposition de résolution visant à rendre le Comité de gestion de la Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage plus performant, plus inclusif et plus représentatif (710/1-2)

Voorstel ingediend door:
Proposition déposée par:
Barbara Pas, Ellen Samyn, Kurt Moons.

De commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen stelt voor dit voorstel te verwerpen. **(710/2)**

La commission des Affaires sociales, de l'Emploi et des Pensions propose de rejeter cette proposition. **(710/2)**

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.
Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

De rapporteurs, de heer Vincent Van Quickenborne en mevrouw Eva Demesmaeker, verwijzen naar het schriftelijk

verslag.

15.01 Kurt Moons (VB): Het voorstel van resolutie gaat in wezen over eerlijk bestuur, transparantie en efficiëntie in ons sociaalzekerheidsstelsel. Als men in dit land werkloos wordt, kan men terecht bij een van de drie vakbonden of bij de Hulpkas voor Werkloosheidsuitkering, de HVW. Dat is de overheidsinstantie die zich bezighoudt met de uitbetaling van uitkeringen aan mensen die geen lid zijn van een vakbond. De hulpkas doet dat ook volledig gratis.

De vakbonden en de hulpkas betalen jaarlijks 4,3 miljard euro aan werkloosheidssteun uit. Hiervoor krijgen ze een werkingsvergoeding van de overheid van maar liefst 219 miljoen euro. Vanaf 1 januari 2026 zal de beperking van de werkloosheid in de tijd, de zogenaamde dopstop, in werking treden.

Tot wel 180.000 van de bijna 300.000 betaalde werklozen in het land zullen in de loop van volgend jaar aan de slag moeten. De vakbonden zullen dus de helft minder dossiers moeten behandelen. Men zou verwachten dat hun werkingsvergoeding ook met minstens de helft zou dalen. Dat is echter niet het geval. Van de 219 miljoen euro moeten ze slechts 27 miljoen euro inleveren. Dan blijft er nog 192 miljoen over.

Sommigen denken misschien dat de vakbonden dan moeten uitzoeken wie zijn uitkering verliest of dat zij mensen aan een job moeten helpen. Neen, zoals vaak in dit land is de situatie complex. Er zijn niet minder dan negen instanties bezig met de werkloosheidssteun. De VDAB, Forum, Actiris en de Duitstalige ADG controleren of men wel echt op zoek is naar werk. Zij mailen dan een bericht naar de RVA, die op zijn beurt gaat bekijken of men een uitkering krijgt en hoeveel die bedraagt. De RVA stuurt vervolgens een e-mail naar de vakbond of de hulpkas om te zeggen dat die persoon een bepaald bedrag mag ontvangen. Het enige wat de vakbond moet doen, is een e-mail lezen en een overschrijving inplannen, wat tegenwoordig bij elke bank automatisch kan, maar blijkbaar kost dat in België 220 miljoen euro per jaar.

Daarbij wensen we ook de discriminatie bij de vakbonden ACV en ABVV aan te kaarten. De vakbonden zijn namelijk helemaal niet zo representatief als ze beweren. Vlaams Belangleden worden actief geweerd. Het ACV en het ABVV sloten zelfs een pact om Vlaams Belangers uit hun organisatie te zetten. Toch claimen ze dat ze alle werknemers vertegenwoordigen. Dat is een democratisch

deficit: bijna een op de vier Vlamingen stemt voor het Vlaams Belang, maar hun stem wordt uitgesloten.

Het Vlaams Belang wil een einde maken aan de inefficiënte en perfide financiering van de vakbonden. De Belgische overheid betaalt immers grof geld aan instanties die nooit verandering willen zien. Met het voorstel van resolutie willen we drie doelen bereiken. Ten eerste, we willen de regering aanmanen er werk van te maken om de vakbonden uit het beheerscomité van de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen te weren. Dat is immers alsof Nike in het beheerscomité van Adidas zou zitten: ze boycotten hun eigen concurrentie ter veiligstelling van hun lucratieve verdienmodel.

Ten tweede, we wensen dat de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen de enige instelling is in dit land die de werkloosheidssteun uitbetaalt. Ze doet dat toch onpartijdig, gratis en goedkoper dan de vakbonden.

Ten slotte, we willen een doorgedreven digitalisering van de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen opstarten, zodat mensen niet langer moeten wachten en de efficiënte publieke dienstverlening krijgen, die ze verdienen.

Wij zijn niet de enige partij die een einde wil maken aan de grenzeloze waanzin van het systeem. De drie grootste partijen van dit land, de N-VA, de MR en het Vlaams Belang, evenals Open Vld, hadden dat voorstel in hun verkiezingsprogramma. Wij verwachten dan ook hun steun, omdat echte verandering begint met een herstructurering van onwerkbaar, geldverslindende instanties en bijbehorende inefficiënte werkmethoden.

De **voorzitter**: Geen andere spreker mag het woord nemen.
Plus personne ne peut prendre la parole.

De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel zal later plaatsvinden.
Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition aura lieu ultérieurement.

16 Voorstel van resolutie betreffende het vermijden van een maatschappelijke en sociaaleconomische isolatie van Limburg en zijn achterliggende regio's in een ruimere internationale context (595/1-3)

16 Proposition de résolution visant à éviter l'isolement social et socioéconomique du Limbourg et des régions environnantes dans un contexte international plus large (595/1-3)

Voorstel ingediend door:

Proposition déposée par:

Frank Troosters, Dieter Keuten, Britt Huybrechts, Kristien Verbelen, Kurt Ravyts, Alexander Van Hoecke.

De commissie voor Mobiliteit, Overheidsbedrijven en Federale Instellingen stelt voor dit voorstel te verwerpen. **(595/3)**

La commission de la Mobilité, des Entreprises publiques et des Institutions fédérales propose de rejeter cette proposition. **(595/3)**

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

De rapporteur, de heer Wouter Raskin, verwijst naar het schriftelijk verslag.

16.01 Frank Troosters (VB): Collega's, de titel van de resolutie spreekt eigenlijk al voor zich. Het komt erop neer dat we moeten vermijden dat Limburg, maar ook een bredere regio met Leuven, Brussel, de Kempen, Antwerpen en zelfs Oost- en West-Vlaanderen, in de toekomst sociaal, maatschappelijk en economisch geïsoleerd raakt. Waarover gaat het? Een week geleden stonden hier nog verschillende Limburgse politici op dezelfde plaats om te debatteren over de Einsteintelecoop. Ik geloof dat het mevrouw Gijbels was die terecht zei dat de komst van het Einsteinproject belangrijk is voor Limburg, strategisch binnen de Euregio Maas-Rijn. Het voorstel waarover het nu gaat, een onafhankelijke volwassen spoorverbinding met Maastricht, is strategisch minstens even belangrijk. Maastricht wordt immers het internationale knooppunt en is onze verbinding of vormt de poort naar de Euregio Maas-Rijn en andere regio's.

Een tweede opmerking naar aanleiding van het debat over de Einsteintelecoop betreft het verschil in benadering van politici. Sommige politici, waaronder mevrouw Gijbels, gaven terecht aan dat de Einsteintelecoop een deelstatenproblematiek is, maar dat we federaal ook verantwoordelijkheid moeten nemen en moeten ijveren om het project naar hier te halen. Wij hebben dat gesteund, maar het is wrang te moeten vaststellen dat dezelfde partij voor het dossier van de spoorverbinding van Vlaanderen naar Maastricht, dat het Vlaams Belang al sinds de vorige legislatuur op tafel legt,

alles afblokt met het argument dat het een deelstatenproblematiek betreft waarmee we ons federaal niet moeten bezighouden. Wanneer we een hoorzitting willen organiseren met Actiecomité Lijn 20, dat over uitgebreide spoorkennis beschikt, waarvan veel parlementsleden heel wat kunnen leren, wordt dat afgeblokt op basis van dezelfde redenering. Dat toont aan hoe een discours en een benadering kunnen veranderen naargelang het onderwerp.

Waarover gaat het hier? Ik maak een korte sprong in de tijd. Eind jaren '90 was het met het openbaar vervoer in Limburg zeer pover gesteld. Er moest ingegrepen worden, maar de Limburgse politici van die tijd waren nogal mak en vonden dat allemaal geen probleem. Zelfs wanneer spoorwegmaatschappijen niet geïnteresseerd waren in investeringen, werd gezegd dat ze het zelf wel zouden regelen, dat ze zelf voor een oplossing zouden zorgen in Limburg.

Zo is toen in Limburg het fameuze Spartacusproject geboren, het geesteskindje van Steve Stevaert. Wat wilden ze doen op de lijn Hasselt-Maastricht, waar eigenlijk al grotendeels al een spoor lag? Ze wilden daar rijden met een sneltram. Iedereen moest daar enthousiast over zijn. Diegenen die dat niet waren, werden doodgezwegen of verketterd: het spoorcomité, onze partij, die oren had naar rationele elementen, en het Rekenhof, die onafhankelijke instantie die brandhout had gemaakt van het hele project.

Dat telde allemaal niet. We hebben een evolutie doorgemaakt van meer dan 20 jaar, onder drie minister-presidenten en verschillende ministers van Mobiliteit van N-VA-signatuur, maar vandaag moeten we vaststellen dat het project van Steve Stevaert helemaal verwaterd is tot een armzalige trambus die naast de gewone bus die daar al rijdt, geen enkele meerwaarde biedt.

Tientallen miljoenen aan belastinggeld zijn over de balk gesmeten en verkwist. Het vertrouwen van de Nederlandse overheid jegens haar partners hier in Vlaanderen is geschonden. Tot slot hangt er ook nog een miljoenenboete boven de hoofden van de Vlaamse belastingbetalers. Dat is het parcours dat gereden is. Als men dat in een privéonderneming doet, krijgt men gewoon zijn C4. Dan is het gedaan.

We komen vandaag dus in een situatie dat men in Nederland zegt: uw project is daar helemaal vastgelopen; daar komt niets meer van; u hebt de spoorlijn die er nog lag intussen van de netkaart geschrapt; u hebt ze niet meer onderhouden en u bent ze zelfs aan het afbreken. Er komt dus

helemaal niets van een treinverbinding.

Wat gaat men nu doen? Die enige voor een spoorverbinding cruciale brug over de Maas dreigt men af te breken, omdat men daar andere projecten wil ontwikkelen. Dat willen wij voorkomen. De schade van het verleden is er. De schade van de toekomst, de schade voor de toekomstige generaties, kunnen we voorkomen door dit voorstel goed te keuren. Neem die spoorlijn, zet ze opnieuw op de kaart, onderhoud ze, en geef zo een geloofwaardig en duidelijk signaal. Haal diplomatiek alles uit de kast, ga smeken als het moet, om die brug niet af te breken. Daar moeten de Limburgse parlementsleden maar eens goed over nadenken. Zitten ze hier voor hun eigen partijpolitieke carrière of doen ze wat nodig en nuttig is voor de maatschappij, wat belangrijk is voor de mensen, de mensen dankzij wie ze hier zetelen? Daar moeten ze goed over nadenken.

Ik kan alleen nog zeggen dat als die brug effectief afgebroken wordt, we met ongelooflijke schade zitten en dat sommige politici dan een levenslang bestuursverbod zouden moeten krijgen.

De **voorzitter**: Geen andere spreker mag het woord nemen.

Plus personne ne peut prendre la parole.

De stemming over het voorstel tot verwerping van dit voorstel zal later plaatsvinden.

Le vote sur la proposition de rejet de cette proposition aura lieu ultérieurement.

17 Voorstel tot herziening van de Grondwet met het oog op de invoering van een nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten (I) (382/1-3)

- **Voorstel tot herziening van de Grondwet met het oog op de invoering van een nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten (II) (383/1-2)**

- **Voorstel van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, teneinde asymmetrische bevoegdheidsoverdrachten aan de Gemeenschappen en de Gewesten mogelijk te maken (312/1-2)**

17 Proposition de révision de la Constitution en vue d'instaurer un nouveau régime de répartition des compétences entre l'autorité fédérale et les entités fédérées (I) (382/1-3)

- **Proposition de révision de la Constitution en vue d'instaurer un nouveau régime de répartition des compétences entre l'autorité fédérale et les entités fédérées (II) (383/1-2)**

- Proposition de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, en vue de permettre les transferts de compétences asymétriques aux Communautés et aux Régions (312/1-2)

Voorstellen ingediend door:

Propositions déposées par:

Werner Somers, Barbara Pas, Marijke Dillen, Francesca Van Belleghem, Kurt Moons.

De commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing stelt voor deze voorstellen tot herziening van de Grondwet en dit voorstel van bijzondere wet te verwerpen. **(382/3)**

La commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel propose de rejeter ces propositions de révision de la Constitution et cette proposition de loi spéciale. **(382/3)**

Overeenkomstig artikel 88 van het Reglement spreekt de plenaire vergadering zich uit over dit voorstel tot verwerping, na de rapporteur en eventueel de indiener te hebben gehoord.

Conformément à l'article 88 du Règlement, l'Assemblée plénière se prononcera sur cette proposition de rejet après avoir entendu le rapporteur et, éventuellement, l'auteur.

De rapporteurs, mevrouw Kristien Van Vaerenbergh en de heer Steven Coenegrachts, verwijzen naar het schriftelijk verslag.

17.01 Werner Somers (VB): "In haar streven naar beter bestuur en meer democratie kiest de Nieuw-Vlaamse Alliantie logischerwijs voor een onafhankelijk Vlaanderen, lidstaat van een democratisch Europa." Dat stond te lezen in de beginselverklaring van de Nieuwe Vlaamse Alliantie uit 2001 en in nagenoeg dezelfde bewoordingen is dat streven nog altijd opgenomen in de statuten van die partij. De N-VA en het Vlaams Belang zouden eigenlijk natuurlijke bondgenoten moeten zijn, want zoals u weet, heeft het streven naar een Vlaamse republiek altijd in ons programma gestaan, eerst in het programma van het Vlaams Blok en nadien het Vlaams Belang.

De N-VA is echter een compleet andere weg ingeslagen. Eind januari 2014 hield de N-VA een congres over confederalisme. Een statenbond of confederatie is een op een verdrag gebaseerd verbond van soevereine staten, waarbij bij verdrag een aantal bevoegdheden worden overgedragen aan het confederale verband. De samenstellende delen van een confederatie blijven echter soeverein en in de bevoegdheden van de

confederatie kan alleen wijziging worden gebracht door een wijziging van het confederaal verdrag. Daarvoor is dus de medewerking vereist van alle samenstellende entiteiten.

Een confederatie heeft geen eigen constitutie en derhalve is een confederale staat complete nonsens. Een confederale staat is zoiets als een rond vierkant. Met andere woorden, een contradictio in terminis, iets wat niet bestaat. Het is misschien typisch voor het land van het surrealisme dat men op dat idee kwam. Een confederatie kan en zal nooit tot stand worden gebracht door de wijziging van de grondwet van een bestaande staat.

Wat de N-VA bedoelt met confederalisme, is in wezen een ver doorgedreven vorm van federalisme. In de congresstukken uit 2014 luidt het als volgt. "De verandering die dit land nodig heeft, heeft als uitgangspunt dat de deelstaten Vlaanderen en Wallonië eigenaar zijn van alle bevoegdheden. Ze kunnen die zelf uitoefenen of beslissen om bepaalde bevoegdheden samen uit te oefenen op het confederale niveau, in hun beider belang."

Hoe Wallonië en de Franstaligen in dit land daar ooit mee akkoord zullen gaan, is een groot vraagteken. Het Vlaams Belang wordt altijd verweten dat het streven naar een onafhankelijk Vlaanderen niet realistisch en utopisch is. In feite is dat echter veel minder utopisch dan dat ooit een confederaal België tot stand komt. Ik kan mij niet voorstellen dat de Franstaligen in dit land ooit akkoord zouden gaan met de splitsing van de sociale zekerheid, tenzij ze daarvoor ruimschoots financieel zouden worden gecompenseerd. In dat geval zou de splitsing van de sociale zekerheid voor een groot deel echter een lege doos blijken te zijn.

In het verkiezingsprogramma waarmee de N-VA nog niet zo lang geleden, namelijk op 9 juni 2024, naar de verkiezingen trok, stond het volgende te lezen: "We moeten naar een confederaal systeem waarbij alle bevoegdheden toekomen aan de deelstaten, die vervolgens kunnen beslissen voor welke bevoegdheden kan worden samengewerkt op het confederale niveau."

Er was zowaar sprake van een confederale paradigmashift. Van dat alles is echter helemaal niets terug te vinden in het federaal regeerakkoord en evenmin in de beleidsverklaring van de eerste minister.

We moeten het stellen met een schimmige

beleidsceel op het kabinet van de eerste minister. Iedereen vraagt zich af waarmee die medewerkers zich in hemelsnaam de hele dag bezighouden. Zij voeren waarschijnlijk Byzantijnse discussies over het geslacht van de engelen of produceren wetenschappelijke hoogstandjes. Ik vraag me werkelijk af waarmee ze hun dagen vullen. Die beleidsceel fungeert eigenlijk alleen als schaamlapje om zand in de ogen te strooien van de Vlaamsgezinde kiezers die de N-VA nog telt.

Die beleidsceel moet zich het hoofd breken over een langetermijnproject om onze staatsstructuur grondig te moderniseren. Zowel in het regeerakkoord als in de beleidsverklaring wordt echter met geen enkel woord gerept over confederalisme. De woorden 'confederaal', 'confederalisme' en 'confederatie' komen helemaal niet voor in de regeringsteksten. De N-VA heeft niet eens de moeite gedaan om ook maar iets wat van ver op confederalisme lijkt in het regeerakkoord te krijgen.

Wat er wél instaat over communautaire zaken, lijkt eerder op een herfederalisering. Immers, ook de huidige opvatting van de afschaffing van de Senaat, die uiteraard toe te juichen valt aangezien de Senaat momenteel een compleet overbodige instelling is, komt neer op een herfederalisering. De betrokkenheid van de deelstaten bij het proces van grondwetsherziening en bij de totstandkoming van bijzondere wetgeving valt immers volledig weg doordat de gemeenschapssensatoren, die in de Senaat zijn vertegenwoordigd, niet langer betrokken zullen zijn bij grondwetsherzieningen. De herziening van de Grondwet, waarin de bevoegdheidsverdeling tussen de federatie en de deelstaten is opgenomen, wordt daarmee een exclusieve bevoegdheid van de federatie.

We mogen het meemaken dat een regering met aan het roer een nominale Vlaams-nationalist – ik laat in het midden of de betrokkene zichzelf nog steeds als Vlaams-nationalist identificeert – erin is geslaagd om de eerste herfederalisering door te voeren sinds in 1970 de unitaire staat door Gaston Eyskens dood en begraven werd verklaard.

U mag straks reageren, mijnheer Ronse. Oefen nog even geduld.

De **voorzitter**: Hij zal inderdaad veel geduld moeten oefenen, want hij mag niet reageren.

17.02 Werner Somers (VB): Van mij mag dat gerust wel.

Onze wetsvoorstellen nr. 382, nr. 383 en nr. 312,

waarvan ik hoop dat ze niet worden verworpen, zodat de bespreking ervan in de commissie wordt voortgezet, beogen de Belgische Grondwet te herzien om een nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling in te voeren. Het nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling houdt in essentie in dat de gemeenschappen en gewesten, met uitzondering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – dat wij het liefst zo snel mogelijk naar de vuilnisbelt van de geschiedenis verwijzen, waar dat gewest altijd al heeft thuisgehoord, zoals meer dan ooit wordt bevestigd door de recente ontwikkelingen in Brussel –, eenzijdig kunnen verklaren dat bevoegdheden van het federale niveau moeten overgaan naar de deelstaten, naar de gemeenschappen of de gewesten. In dat geval zouden de betreffende bevoegdheden na een overgangsperiode van één jaar automatisch overgaan op de gemeenschappen of de gewesten, met uitzondering opnieuw van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dat is de reden waarom wij asymmetrische bevoegdheidsoverdrachten mogelijk willen maken, in afwachting van de volledige afschaffing van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. We willen dus het principe doorbreken dat momenteel in artikel 4 van de bijzondere Brusselwet is ingeschreven, waarbij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest exact dezelfde bevoegdheden heeft als het Vlaams en het Waals Gewest.

Het nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling dat met onze voorstellen wordt beoogd, komt in wezen neer op een soort van confederale logica, althans in de zin waarin het confederalisme door de N-VA wordt opgevat. Dat wil zeggen dat een bevoegdheid slechts zolang federaal blijft zolang de deelstaten, of één van de deelstaten, niet hebben beslist dat die bevoegdheid door de gemeenschappen of de gewesten moet worden uitgeoefend.

Het is volledig onbegrijpelijk dat ook de N-VA onze voorstellen in de commissie heeft weggestemd. Het is eigenlijk niet compleet onbegrijpelijk. Het zou compleet onbegrijpelijk zijn als de N-VA een echte, consequente Vlaams-nationale partij zou zijn.

Steeds meer heb ik echter de indruk dat van dat Vlaams-nationalisme bij de N-VA nog maar heel weinig overblijft.

Iedereen verdient een tweede kans, wordt weleens gezegd. Daarom, mijnheer Ronse, bieden wij u en uw fractieleden de kans om uw vergissing recht te zetten en tegen de verwerping van onze voorstellen te stemmen. Collega's van de N-VA, wees eindelijk consequent. Herinner u de woorden

die uw grote leider, eerste minister Bart De Wever, heeft uitgesproken op de avond van de verkiezingen van 9 juni 2024, wat voor u blijkbaar een eeuwigheid geleden is. Die woorden luiden: "Zelfbestuur is de beste kuur." Mijnheer Ronse, bewijs dat uw woorden over een confederale paradigmashift niet om te lachen waren, maar ernstig gemeend waren. Toon twee seconden politieke moed en voeg eindelijk de daad bij het woord. Stop uw kiezersbedrog.

De **voorzitter**: Geen andere spreker mag het woord nemen.

Plus personne ne peut prendre la parole.

De stemming over het voorstel tot verwerping van deze voorstellen zal later plaatsvinden.

Le vote sur la proposition de rejet de ces propositions aura lieu ultérieurement.

18 Inoverwegingen

18 Prises en considération

In de laatst rondgedeelde agenda komt een lijst van voorstellen voor waarvan de inoverwegingneming is gevraagd.

Vous avez pris connaissance dans l'ordre du jour qui vous a été distribué de la liste des propositions dont la prise en considération est demandée.

Indien er geen bezwaar is, beschouw ik de inoverwegingneming van deze voorstellen als aangenomen. Overeenkomstig het Reglement worden die voorstellen naar de bevoegde commissies verzonden.

S'il n'y a pas d'observations à ce sujet, je considère la prise en considération de ces propositions comme acquise. Je renvoie les propositions aux commissions compétentes conformément au Règlement.

Geen bezwaar? (*Nee*)

Aldus zal geschieden.

Pas d'observation? (*Non*)

Il en sera ainsi.

Urgentieverzoeken

Demandes d'urgence

18.01 Charlotte Verkeyn (N-VA): Mijnheer de voorzitter, ik vraag de urgentie voor het wetsvoorstel tot bekrachtiging van koninklijke besluiten inzake inkomstenbelastingen, nr. 1189/1.

Het eerste koninklijk besluit werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 18 december 2024. Dit KB regelt de bedrijfsvoorheffing die werkgevers

dienen in te houden op inkomsten betaald of toegekend vanaf 1 januari 2025. Het besluit wordt geacht geen uitwerking te hebben gehad indien het niet bij wet bekrachtigd is binnen 12 maanden na datum van de bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*.

We zijn vandaag 20 november, dus we dienen onze verantwoordelijkheid te nemen en het wetsvoorstel zo spoedig mogelijk door de Kamer te doen aannemen en bekend te laten maken in het *Belgisch Staatsblad*. Vandaar de gevraagde urgentie.

De **voorzitter**: Collega's, mag ik vragen om wanneer iemand aan het woord is niet al te veel alternatieve vergaderingen te organiseren? En mag ik vragen aan de sprekers om in de micro te spreken?

18.02 Alexia Bertrand (Open Vld): Onze fractie steunt het urgentieverzoek, aangezien we medeondertekenaar zijn. Het gaat over vier KB's die voor het einde van het jaar bij wet moeten worden bekrachtigd. Het is misschien ook een gelegenheid om te herhalen dat wij ook wetteksten hebben ingediend en dat u ook medeondertekenaar van die teksten mag zijn. Ze gaan over economische hervormingen, flexi-jobs, nachtarbeid, overuren en de energienorm.

De **voorzitter**: Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

De urgentie wordt aangenomen bij zitten en opstaan.

L'urgence est adoptée par assis et levé.

Madame Thémont vous demandez l'urgence pour la proposition de loi (Sophie Thémont, Marie Meunier, Caroline Désir, Ludivine Dedonder, Patrick Prévot, Frédéric Daerden, Dimitri Legasse, Lydia Mutyebele Ngoi) instaurant une exception à la limitation dans le temps des allocations de chômage pour les demandeurs d'emploi engagés dans une formation préparant à un métier en pénurie ou à une fonction critique, n° 1187/1.

18.03 Sophie Thémont (PS): Monsieur le président, comme vous le savez, l'urgence de cette mesure est une évidence, puisque la réforme du chômage entre en vigueur dans un peu plus d'un mois. Dans quelques semaines, des milliers de demandeurs d'emploi risquent d'être exclus, alors qu'ils cherchent activement à se former. Beaucoup ne peuvent pas commencer leur formation avant le

31 décembre, certaines ne démarrant qu'en début d'année scolaire, d'autres n'offrant que peu de sessions et de places. Et certains ignorent même encore aujourd'hui qu'ils risquent l'exclusion, faute d'informations de l'ONEM.

Pour toutes ces raisons, monsieur le président, je demande l'urgence sur cette proposition de loi.

Le **président**: Je vous propose de nous prononcer sur cette demande.

Ik stel u voor om ons over deze vraag uit te spreken.

L'urgence est rejetée par assis et levé.

De urgentie wordt verworpen bij zitten en opstaan.

Naamstemmingen

Votes nominatifs

Stemafspraken

Pairages

Collega's, alvorens we overgaan tot de naamstemmingen, vraag ik u de stemafspraken bekend te maken waarbij een lid zich onthoudt bij de stemming in overleg met een afwezig lid.

Chers collègues, avant de procéder aux votes nominatifs, je vous propose d'annoncer les pairages par lesquels un membre s'abstient de voter en accord avec un membre absent.

Zijn er stemafspraken?

Y a-t-il des accords de pairage?

18.04 **Alexia Bertrand** (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, collega Van Quickenborne heeft een stemafpraak met Georges-Louis Bouchez, die bezig is met de Brusselse onderhandelingen. (*Rumoer*)

De **voorzitter**: Ik begrijp dat die stemafpraak alleen voor deze week geldt.

Dan gaan we nu over tot de naamstemmingen. Nous allons donc maintenant procéder aux votes nominatifs.

19 **Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Barbara Pas over "de berekening en de aanpak van de welvaartsoverdracht van Vlaanderen naar Wallonië" (nr. 166).**

19 **Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Barbara Pas sur "le calcul du transfert de richesses de la Flandre vers la Wallonie et les mesures pour y remédier"**

(n° 166).

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Financiën en Begroting van 12 november 2025.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission des Finances et du Budget du 12 novembre 2025.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 166/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Barbara Pas;

- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Charlotte Verkeyn.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 166/1):

- une motion de recommandation a été déposée par Mme Barbara Pas;

- une motion pure et simple a été déposée par Mme Charlotte Verkeyn.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

19.01 **Barbara Pas** (VB): Mijnheer de voorzitter, het was minister Jambon, in zijn hoedanigheid van minister-president, die in 2021 zelf stelde dat de transfers van Vlaanderen naar Wallonië en Brussel transparanter moeten zijn. Hij zei dit naar aanleiding van een studie die de Vlaamse regering had besteld. Het is helaas de recentste studie waarover we beschikken. Op aandringen van het Vlaams Belang had de Vlaamse regering die studie toen eindelijk besteld. Naast over het gebrek aan transparantie was minister Jambon ook teleurgesteld over het feit dat hij zelf niet meer kon doen, omdat men daarvoor "federaal aan de knoppen moet zitten", aangezien dit via de bijzondere financieringswet loopt.

Ik dacht hem een plezier te doen door hem daar nu aan te herinneren, nu hij federaal aan de knoppen zit als minister van Financiën. Ik heb hem de vraag gesteld om die transfers te berekenen. Dat hij die zal afbouwen, geloof ik niet, het staat ook niet in het regeerakkoord. Zeer opmerkelijk is trouwens dat de Vlaamse regering deze ambitie vroeger wel had, maar sinds de N-VA de Vlaamse minister-president levert, is deze ambitie uit elk Vlaams regeerakkoord verdwenen. Dat was zo met Bourgeois, met Jambon en nu ook met Diependaele.

Ik had dus geen hoop dat hij de transfers zou afbouwen, maar op zijn minst verwachtte ik dat hij voor meer transparantie zorgt. Als minister van Financiën heeft hij toegang tot alle gegevens, om elke discussie en twijfel over de exacte cijfers weg te nemen.

Het is niet de eerste keer dat ik deze vraag stel, ik stel ze elke weer. Ook bij de vorige N-VA-minister van Financiën, Johan Van Overtveldt, ving ik bot. Er werd geweigerd om dat te berekenen. Er werd geweigerd om in debat te gaan. Kom dus achteraf dus niet klagen dat er geen draagvlak is als u zaken als deze doodswijgt.

Ik reken erop dat u de motie zult steunen.

De **voorzitter**: Bedankt, mevrouw Pas.

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 1)		
Ja	103	Oui
Nee	34	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	138	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.
La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

20 Moties ingediend tot besluit van de interpellaties van:

- mevrouw **Katleen Bury** over "de audit van het FAGG met betrekking tot de fertiliteitscentra" (nr. 168)

- mevrouw **Irina De Knop** over "de audit van het FAGG met betrekking tot de fertiliteitscentra" (nr. 178)

20 Motions déposées en conclusion des interpellations de:

- Mme **Katleen Bury** sur "l'audit de l'AFMPS concernant les centres de fécondation" (n° 168)

- Mme **Irina De Knop** sur "l'audit de l'AFMPS concernant les centres de fécondation" (n° 178)

Deze interpellaties werden gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Gezondheid en Gelijke Kansen van 12 november 2025.

Ces interpellations ont été développées en réunion publique de la commission de la Santé et de

l'Egalité des chances 12 novembre 2025.

Drie moties werden ingediend (MOT nr. 168/1):

- een eerste motie van wantrouwen werd ingediend door mevrouw **Katleen Bury**;
- een tweede motie van wantrouwen werd ingediend door mevrouw **Irina De Knop**;
- een eenvoudige motie werd ingediend door de heer **Jan Bertels**.

Trois motions ont été déposées (MOT n° 168/1):

- une première motion de méfiance a été déposée par Mme **Katleen Bury**;
- une deuxième motion de méfiance a été déposée par Mme **Irina De Knop**;
- une motion pure et simple a été déposée par M. **Jan Bertels**.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.
La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?
Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

20.01 Katleen Bury (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, wat vandaag voorligt, gaat over de kern van volksgezondheid. Het gaat over een controlesysteem dat moest beschermen, maar dat nooit heeft gefunctioneerd. Dat is geen politieke stelling, het is letterlijk wat de Federale Interne Audit zwart op wit vaststelt.

Achttien jaar lang werd een wettelijk controlesysteem op menselijk lichaamsmateriaal niet uitgevoerd. Inspectieverslagen uit de periode tussen 2019 en 2025 toonden steeds opnieuw dezelfde tekortkomingen: hepatitis B-testen die niet werden afgenomen, onwettige samenwerkingsovereenkomsten, gebrekkige traceerbaarheid, waarbij stalen niet meer te linken waren aan patiënten, onsteriele labopraktijken en gameten die circuleerden buiten het vergunde circuit. Ondanks deze flagrante inbreuken heeft het FAGG deze tekortkomingen niet als kritiek aangemerkt, niet naar het parket doorgestuurd en hiervoor geen enkele erkenning geschorst of ingetrokken. Wie drie keer betrappt werd, kreeg gewoon een vierde keer de tijd voor een nieuw actieplan.

Dat is waar de politieke verantwoordelijkheid begint. Minister **Vandenbroucke** is voogdijminister van het FAGG. Hij had moeten zien dat de wettelijke controle niet bestond. Hij had moeten zien dat de inspectieverslagen jaar na jaar

waarschuwden dat de tekortkomingen grotendeels dezelfde waren. Hij heeft zelfs verklaard dat hij moeite had om de verslagen te lezen omdat ze zo erg waren, maar hij heeft nooit ingegrepen of een audit bevolen. Integendeel, tijdens de vorige legislatuur werd een audit meermaals geweigerd toen het Parlement er expliciet om vroeg.

Ondertussen krijgen wij van de zorgkundigen op het werkveld steeds dezelfde boodschap. De minister luistert niet, negeert signalen, houdt informatie achter en heeft ons vertrouwen volledig verloren. Dat is geen oppositieretoriek, dat is realiteit.

Collega's, dit dossier gaat over afstamming, genetische identiteit en veiligheid van patiënten. (...)

De **voorzitter**: Mevrouw Bury, uw twee minuten spreektijd zijn om.

Vraagt nog iemand het woord?

20.02 Irina De Knop (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik wil mijn motie nog heel kort toelichten. Een spreektijd van twee minuten is hoe dan ook heel beperkt, maar mevrouw Bury heeft het onderwerp perfect ingeleid.

Ik wil van de gelegenheid gebruikmaken om de Kamerleden mee te geven dat de conclusies van de auditoren over de werking van het FAGG echt vernietigend zijn. Zij wijzen duidelijk op een structureel falen van het beleid met betrekking tot de controle op menselijk lichaamsmateriaal.

Dat is uiteraard ernstig, aangezien het gaat om dossiers waarmee het leven van mensen geïmpacteerd wordt. Uit de inspectiedossiers van 2020 tot vandaag blijkt dat er bij fertiliteitscentra steeds opnieuw ernstige en terugkerende tekortkomingen worden vastgesteld. Er is nooit ernstig ingegrepen. Nooit is een enkele erkenning ingetrokken of geschorst. Die nalatigheid kunnen wij enkel op dezelfde hoop leggen als wat wij vandaag hebben gehoord over fraude. De minister wacht gewoon veel te lang om ernstig actie te ondernemen. Dat raakt zeker en vast zijn politieke verantwoordelijkheid.

Daarom hebben wij de moeite genomen om een motie in te dienen, om alle leden te overtuigen van de ernst van deze situatie. Uiteraard rekenen wij erop dat u onze motie zult steunen.

De **voorzitter**: Bedankt, collega.

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 2)		
Ja	102	Oui
Nee	36	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	139	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervallen de moties van wantrouwen.

La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, les motions de méfiance sont caduques.

21 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van de heer Alexander Van Hoecke over "de islamitische terreurdreiging tegen de eerste minister en politici in dit land" (nr. 150)

21 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de M. Alexander Van Hoecke sur "la menace terroriste islamique contre le premier ministre et des responsables politiques en Belgique" (n° 150)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie voor Justitie van 12 november 2025.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 12 novembre 2025.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 150/1):

- een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Alexander Van Hoecke;

- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Phaedra Van Keymolen.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 150/1):

- une motion de recommandation a été déposée par M. Alexander Van Hoecke;

- une motion pure et simple a été déposée par Mme Phaedra Van Keymolen.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.

La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring?
Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote?

21.01 Alexander Van Hoecke (VB): Collega's, ik zou nog even jullie aandacht willen vragen voor iets dat hier ondertussen alweer ondergesneeuwd

dreigt te raken. Meer dan een maand geleden zijn we opnieuw net ontsnapt aan een islamitische terreuraanslag. Twee verdachten van 23 en 18 jaar, van Marokkaanse en Tsjetsjeense origine, wilden met relatief beperkte middelen en kennis een aanslag plegen op politici. Er is ook opnieuw een enorme stijging in het aantal terreurdossiers en al even problematisch is het aantal minderjarigen dat daarbij betrokken is.

Volgens de minister is die stijging geen weerspiegeling van een imminente terroristische dreiging.

Wij zijn het daar duidelijk volmondig mee oneens. De sluimerende islamitische dreiging blijft de grootste bedreiging voor onze samenleving. Laat daar geen enkele twijfel over bestaan. De vrijdelde aanslag was een wake-upcall en er zullen – daar kunt u zeker van zijn – nog wake-upcalls volgen.

Ik wil u daarom vragen om vanavond uw verstand te gebruiken en niet gewoon over te gaan tot de orde van de dag met een eenvoudige motie. Ontken het licht van de zon niet, zorg voor een plan van aanpak, neem de radicalisering ook in onze gevangenissen eindelijk ernstig en keur onze motie mee goed, in het belang van onze veiligheid.

De **voorzitter**: Bedankt, mijnheer Van Hoecke.

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 3)		
Ja	103	Oui
Nee	36	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	140	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.
La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

22 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Marijke Dillen over "de kaderuitbreiding bij de rechtbank van eerste aanleg en het hof van beroep te Antwerpen" (nr. 153).

22 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Marijke Dillen sur "l'extension des cadres du tribunal de première

instance et de la cour d'appel d'Anvers" (n° 153).

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie van de commissie voor Justitie van 12 november 2025.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 12 novembre 2025.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 153/1):
- een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Marijke Dillen;
- een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Phaedra Van Keymolen.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 153/1):
- une motion de recommandation a été déposée par Mme Marijke Dillen;
- une motion pure et simple a été déposée par Mme Phaedra Van Keymolen.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.
La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)
Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 4)		
Ja	103	Oui
Nee	36	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	140	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.
La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

23 Moties ingediend tot besluit van de interpellatie van mevrouw Marijke Dillen over "de versterkte strafrechtelijke keten bij het parket en de rechtbank van eerste aanleg Limburg" (nr. 154)

23 Motions déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Marijke Dillen sur "le renforcement de la chaîne pénale au parquet et au tribunal de première instance du Limbourg" (n° 154)

Deze interpellatie werd gehouden in de openbare vergadering van de commissie van de commissie voor Justitie van 12 november 2025.

Cette interpellation a été développée en réunion publique de la commission de la Justice du 12 novembre 2025.

Twee moties werden ingediend (MOT nr. 154/1):
 - een motie van aanbeveling werd ingediend door mevrouw Marijke Dillen;
 - een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Phaedra Van Keymolen.

Deux motions ont été déposées (MOT n° 154/1):
 - une motion de recommandation a été déposée par Mme Marijke Dillen;
 - une motion pure et simple a été déposée par Mme Phaedra Van Keymolen.

Daar de eenvoudige motie van rechtswege voorrang heeft, breng ik deze motie in stemming.
 La motion pure et simple ayant la priorité de droit, je mets cette motion aux voix.

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (*Nee*)
 Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (*Non*)

Begin van de stemming / Début du vote.
 Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
 / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 5)		
Ja	103	Oui
Nee	36	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	140	Total

De eenvoudige motie is aangenomen. Bijgevolg vervalt de motie van aanbeveling.
 La motion pure et simple est adoptée. Par conséquent, la motion de recommandation est caduque.

24 Aangehouden amendementen en artikel van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen om de forfaitaire bedragen te bevroren en de indexering van de financiering van de politieke partijen op te heffen voor de begrotingsjaren 2025-2029 (nieuw opschrift) (1065/1-6)

24 Amendements et article réservés de la proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, afin de geler les montants forfaitaires et de supprimer l'indexation du financement des partis politiques pour les années budgétaires 2025 à 2029 (nouvel intitulé) (1065/1-6)

Stemming over amendement nr. 4 van Barbara Pas cs tot invoeging van een artikel 1/1(n). **(1065/6)**
 Vote sur l'amendement n° 4 de Barbara Pas cs tendant à insérer un article 1/1(n). **(1065/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.
 Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
 / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 6)		
Ja	30	Oui
Nee	109	Non
Onthoudingen	2	Abstentions
Totaal	141	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
 En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 5 van Sofie Merckx cs op artikel 2. **(1065/6)**
 Vote sur l'amendement n° 5 de Sofie Merckx cs à l'article 2. **(1065/6)**

Begin van de stemming / Début du vote.
 Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
 / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
 Einde van de stemming / Fin du vote.
 Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 7)		
Ja	30	Oui
Nee	110	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 2 aangenomen.
 En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 2 est adopté.

25 Geheel van het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 4 juli 1989 betreffende de beperking en de controle van de verkiezingsuitgaven voor

de Kamer van volksvertegenwoordigers, de financiering en de open boekhouding van de politieke partijen om de forfaitaire bedragen te bevrozen en de indexering van de financiering van de politieke partijen op te heffen voor de begrotingsjaren 2025-2029 (nieuw opschrift) (1065/5)

25 Ensemble de la proposition de loi modifiant la loi du 4 juillet 1989 relative à la limitation et au contrôle des dépenses électorales engagées pour l'élection de la Chambre des représentants, ainsi qu'au financement et à la comptabilité ouverte des partis politiques, afin de geler les montants forfaitaires et de supprimer l'indexation du financement des partis politiques pour les années budgétaires 2025 à 2029 (nouvel intitulé) (1065/5)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 8)		
Ja	139	Oui
Nee	0	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	139	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsvoorstel aan. Het zal als wetsontwerp aan de Senaat worden overgezonden.
En conséquence, la Chambre adopte la proposition de loi. Elle sera transmise en tant que projet de loi au Sénat.

(M. Denis Ducarme a voté comme son groupe.)

26 Aangehouden amendementen en artikelen van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake gezondheid (1076/1-8)

26 Amendements et articles réservés du projet de loi portant des dispositions diverses en matière de santé (1076/1-8)

Stemming over amendement nr. 12 van Irina De Knop tot weglating van artikel 5. (1076/8)
Vote sur l'amendement n° 12 de Irina De Knop visant à supprimer l'article 5. (1076/8)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 9)		
Ja	47	Oui
Nee	93	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	141	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 16 van Natalie Eggermont op artikel 5. (1076/8)
Vote sur l'amendement n° 16 de Natalie Eggermont à l'article 5. (1076/8)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 10)		
Ja	53	Oui
Nee	88	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	141	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 5 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 5 est adopté.

Stemming over amendement nr. 13 van Irina De Knop tot weglating van artikel 6. (1076/8)
Vote sur l'amendement n° 13 de Irina De Knop visant à supprimer l'article 6. (1076/8)

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 11)		
Ja	47	Oui
Nee	93	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	141	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 17 van Natalie Eggermont op artikel 6. (1076/8)

Vote sur l'amendement n° 17 de Natalie Eggermont à l'article 6. **(1076/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 12)		
Ja	53	Oui
Nee	87	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 6 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 6 est adopté.

Stemming over amendement nr. 14 van Irina De Knop tot invoeging van een artikel 6/1(n). **(1076/8)**
Vote sur l'amendement n° 14 de Irina De Knop tendant à insérer un article 6/1(n). **(1076/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 13)		
Ja	7	Oui
Nee	104	Non
Onthoudingen	29	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.
En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 15 van Irina De Knop tot weglating van artikel 14. **(1076/8)**
Vote sur l'amendement n° 15 de Irina De Knop visant à supprimer l'article 14. **(1076/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 14)		
Ja	52	Oui
Nee	80	Non
Onthoudingen	9	Abstentions
Totaal	141	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen.

En conséquence, l'amendement est rejeté.

Stemming over amendement nr. 18 van Natalie Eggermont tot weglating van artikel 14. **(1076/8)**
Vote sur l'amendement n° 18 de Natalie Eggermont visant à supprimer l'article 14. **(1076/8)**

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 15)		
Ja	45	Oui
Nee	87	Non
Onthoudingen	9	Abstentions
Totaal	141	Total

Bijgevolg is het amendement verworpen en is artikel 14 aangenomen.
En conséquence, l'amendement est rejeté et l'article 14 est adopté

27 Geheel van het wetsontwerp houdende diverse bepalingen inzake gezondheid (1076/4)

27 Ensemble du projet de loi portant des dispositions diverses en matière de santé (1076/4)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? *(Nee)*

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? *(Non)*

Begin van de stemming / Début du vote.
Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?
/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?
Einde van de stemming / Fin du vote.
Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 16)		
Ja	80	Oui
Nee	35	Non
Onthoudingen	26	Abstentions
Totaal	141	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het wetsontwerp aan. Het zal aan de Koning ter bekrachtiging worden voorgelegd.
En conséquence, la Chambre adopte le projet de loi. Il sera soumis à la sanction royale.

Reden van onthouding? *(Nee)*

Raison d'abstention? *(Non)*

28 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Sociale Zaken, Werk en Pensioenen van het

voorstel van resolutie teneinde het beheerscomité van de Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen performanter, inclusiever en representatiever te maken (710/1-2)

[28] Proposition de rejet par la commission des Affaires sociales, de l'Emploi et des Pensions de la proposition de résolution visant à rendre le Comité de gestion de la Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage plus performant, plus inclusif et plus représentatif (710/1-2)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 17)		
Ja	123	Oui
Nee	17	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel van resolutie nr. 710/1 is dus verworpen.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de résolution n° 710/1 est donc rejetée.

[29] Voorstel tot verwerping door de commissie voor Mobiliteit, Overheidsbedrijven en Federale Instellingen van het voorstel van resolutie betreffende het vermijden van een maatschappelijke en sociaaleconomische isolatie van Limburg en zijn achterliggende regio's in een ruimere internationale context (595/1-3)

[29] Proposition de rejet par la commission de la Mobilité, des Entreprises publiques et des Institutions fédérales de la proposition de résolution visant à éviter l'isolement social et socioéconomique du Limbourg et des régions environnantes dans un contexte international plus large (595/1-3)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 18)		
Ja	123	Oui
Nee	17	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel van resolutie nr. 595/1 is dus verworpen.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de résolution n° 595/1 est donc rejetée.

[30] Voorstel tot verwerping door de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing van het voorstel tot herziening van de Grondwet met het oog op de invoering van een nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten (I) (382/1-3)

[30] Proposition de rejet par la commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel de la proposition de révision de la Constitution en vue d'instaurer un nouveau régime de répartition des compétences entre l'autorité fédérale et les entités fédérées (I) (382/1-3)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken? / Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 19)		
Ja	123	Oui
Nee	17	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	140	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel tot herziening van de Grondwet nr. 382/1 is dus verworpen.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de révision de la Constitution n° 382/1 est donc rejetée.

[31] Voorstel tot verwerping door de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing

van het voorstel tot herziening van de Grondwet met het oog op de invoering van een nieuw stelsel van bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de deelstaten (II) (383/1-2)

31 Proposition de rejet par la commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel de la proposition de révision de la Constitution en vue d'instaurer un nouveau régime de répartition des compétences entre l'autorité fédérale et les entités fédérées (II) (383/1-2)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 20)		
Ja	123	Oui
Nee	16	Non
Onthoudingen	0	Abstentions
Totaal	139	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel tot herziening van de Grondwet nr. 383/1 is dus verworpen.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de révision de la Constitution n° 383/1 est donc rejetée.

32 Voorstel tot verwerping door de commissie voor Grondwet en Institutionele Vernieuwing van het voorstel van bijzondere wet tot wijziging van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen, teneinde asymmetrische bevoegdheidsoverdrachten aan de Gemeenschappen en de Gewesten mogelijk te maken (312/1-2)

32 Proposition de rejet par la commission de la Constitution et du Renouveau institutionnel de la proposition de loi spéciale modifiant la loi spéciale du 12 janvier 1989 relative aux institutions bruxelloises, en vue de permettre les transferts de compétences asymétriques aux Communautés et aux Régions (312/1-2)

Vraagt iemand het woord voor een stemverklaring? (Nee)

Quelqu'un demande-t-il la parole pour une déclaration avant le vote? (Non)

Begin van de stemming / Début du vote.

Heeft iedereen gestemd en zijn stem nagekeken?

/ Tout le monde a-t-il voté et vérifié son vote?

Einde van de stemming / Fin du vote.

Uitslag van de stemming / Résultat du vote.

(Stemming/vote 21)		
Ja	119	Oui
Nee	9	Non
Onthoudingen	1	Abstentions
Totaal	129	Total

Bijgevolg neemt de Kamer het voorstel tot verwerping aan. Het voorstel van bijzondere wet nr. 312/1 is dus verworpen.

En conséquence, la Chambre adopte la proposition de rejet. La proposition de loi spéciale n° 312/1 est donc rejetée.

Reden van onthouding?

Raison d'abstention?

De heer Somers heeft zich bij de stemming onthouden en wenst zijn stemgedrag te verantwoorden.

32.01 **Werner Somers** (VB): Mijnheer de voorzitter, ik vind de stemming van de Nieuw-Vlaamse Alliantie hallucinant. Dat ze voor de eerste twee voorstellen niet tegen de verwerping stemmen, kan ik in hun positie misschien nog begrijpen. We weten immers al lang dat ze hun confederale principes overboord hebben gegooid. Dat ze ook tegen de wijziging van de bijzondere Brusselwet stemmen, kan ik echter totaal niet begrijpen. Als er nu één zaak is die de ontwikkelingen van de laatste maanden heeft bewezen, is dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest compleet failliet is, letterlijk en figuurlijk.

Collega's van N-VA, wanneer gaan jullie dat eindelijk eens onder ogen zien? Wanneer gaat Bart de Wever, jullie premier, jullie grote leider, eindelijk eens schoon schip maken in Brussel?

33 Goedkeuring van de agenda

33 Adoption de l'ordre du jour

De **voorzitter**: We moeten overgaan tot de goedkeuring van de agenda voor de vergadering van volgende week.

Nous devons procéder à l'approbation de l'ordre du jour de la séance de la semaine prochaine.

Zijn er dienaangaande opmerkingen? (Nee)

Bijgevolg is de agenda aangenomen.

Y a-t-il une observation à ce sujet? (Non)

En conséquence, l'ordre du jour est adopté.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 27 november 2025 om 14.15 uur.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 27 novembre 2025 à 14 h 15.

De vergadering wordt gesloten om 19.15 uur.

La séance est levée à 19 h 15.

De bijlage is opgenomen in een aparte brochure met nummer CRIV 56 PLEN 073 bijlage.

L'annexe est reprise dans une brochure séparée, portant le numéro CRIV 56 PLEN 073 annexe.

DETAIL VAN DE NAAMSTEMMINGEN**DETAIL DES VOTES NOMINATIFS**

Naamstemming - Vote nominatif: 1

Ja	103	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedonder Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	34	Non
-----	----	-----

Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Di Nunzio Sandro, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Mertens Peter, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Bellegem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Van Quickenborne Vincent

Naamstemming - Vote nominatif: 2

Ja	102	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent,

Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	36	Non
-----	----	-----

Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, D'Amico Roberto, Dedecker Jean-Marie, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Di Nunzio Sandro, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Mertens Peter, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Van Quickenborne Vincent

Naamstemming - Vote nominatif: 3

Ja	103	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaike, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	36	Non
-----	----	-----

Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Coenegrachts Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Di Nunzio Sandro, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Mertens Peter, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Van Quickenborne Vincent

Naamstemming - Vote nominatif: 4

Ja	103	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	36	Non
-----	----	-----

Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Coenegrachts Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Di Nunzio Sandro, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedeboom Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Mertens Peter, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Van Quickenborne Vincent

Naamstemming - Vote nominatif: 5

Ja	103	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den

Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	36	Non
-----	----	-----

Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Coenegrachts Steven, Daems Greet, D'Amico Roberto, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Di Nunzio Sandro, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedeboom Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Mertens Peter, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Van Quickenborne Vincent

Naamstemming - Vote nominatif: 6

Ja	30	Oui
----	----	-----

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedeboom Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Mertens Peter, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Nee	109	Non
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Onthoudingen	2	Abstentions
--------------	---	-------------

Handichi Youssef, Van Quickenborne Vincent

Naamstemming - Vote nominatif: 7

Ja	30	Oui
----	----	-----

Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Daems Greet, D'Amico Roberto, Depoortere Ortwin, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedeboom Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Mertens Peter, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Pas Barbara, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Nee	110	Non
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Daerden Frédéric, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 8

Ja	139	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedeboom Raoul, Hilgsmann Serge, Huybrechts Britt, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau

Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truymen Lieve, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandenberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lommel Reccino, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	0	Non
-----	---	-----

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 9

Ja	47	Oui
----	----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bertrand Alexia, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Courard Philippe, Daerden Frédéric, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, Dermagne Pierre-Yves, Di Nunzio Sandro, Gabriëls Katja, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Magnette Paul, Maouane Rajae, Meunier Marie, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Pas Barbara, Prévot Patrick, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaut Éric, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Lysebettens Jeroen, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Nee	93	Non
-----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Van Quickenborne Vincent

Naamstemming - Vote nominatif: 10

Ja	53	Oui
----	----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daems Greet, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Dedonder Ludivine, Depoortere Ortwin, Dermagne Pierre-Yves, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Magnette Paul, Maouane Rajae, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Pas Barbara, Prévot Patrick, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Lysebettens Jeroen, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Nee	88	Non
-----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tournour Aurore, Truyma Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donck Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 11

Ja	47	Oui
----	----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bertrand Alexia, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Courard Philippe, Daerden Frédéric, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, Dermagne Pierre-Yves, Di Nunzio Sandro, Gabriëls Katja, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Magnette Paul, Maouane Rajae, Meunier Marie, Moons Kurt, Mutyebele Ngoi Lydia, Pas Barbara, Prévot Patrick, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Lysebettens Jeroen, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Nee	93	Non
-----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Moscufo Nadia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tonniau Robin, Tournour Aurore, Truyma Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Van Quickenborne Vincent

Naamstemming - Vote nominatif: 12

Ja	53	Oui
----	----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daems Greet, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Dedonder Ludivine, Depoortere Ortwin, Dermagne Pierre-Yves, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Magnette Paul, Maouane Rajae, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Pas Barbara, Prévot Patrick, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Lysebettens Jeroen, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Nee	87	Non
-----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tournour Aurore, Truyma Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 13

Ja	7	Oui
----	---	-----

Bertrand Alexia, Coenegrachts Steven, De Knop Irina, Di Nunzio Sandro, Gabriëls Katja, Vander Elst Kjell, Van Tigchelt Paul

Nee	104	Non
-----	-----	-----

Almaci Meyrem, Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Bury Katleen, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoortere Ortwin, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hiligsmann Serge, Huybrechts Britt, Jadoul Pierre, Keuten Dieter, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Moons Kurt, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Pas Barbara, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Sneppe Dominiek, Soete Jeroen, Somers Werner, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Troosters Frank, Truymen Lieve, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Rooy Sam, Van Vaerenbergh Kristien, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Verkeyn Charlotte, Vermeersch Wouter, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Onthoudingen	29	Abstentions
--------------	----	-------------

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daems Greet, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Dedonder Ludivine, Dermagne Pierre-Yves, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Magnette Paul, Mertens Peter, Meunier Marie, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Prévot Patrick, Ribaud Julien, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Van den Bosch Annik, Van Quickenborne Vincent, Yigit Ayse

Naamstemming - Vote nominatif: 14

Ja	52	Oui
----	----	-----

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Katleen, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Courard Philippe, Daems Greet, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Depoortere Ortwin, Dermagne Pierre-Yves, De Witte Kim, Di Nunzio Sandro, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Magnette Paul, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Pas Barbara, Prévot Patrick, Ribaud Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Van Tigchelt Paul, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Nee	80	Non
-----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hiligsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Onthoudingen	9	Abstentions
--------------	---	-------------

Almaci Meyrem, Maouane Rajae, Schlitz Sarah, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent

Naamstemming - Vote nominatif: 15

Ja	45	Oui
----	----	-----

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Bury Kathleen, Chahid Ridouane, Courard Philippe, Daems Greet, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Dedonder Ludivine, Depoortere Ortwin, Dermagne Pierre-Yves, De Witte Kim, Eggermont Natalie, Hedebouw Raoul, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Magnette Paul, Mertens Peter, Meunier Marie, Moons Kurt, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Pas Barbara, Prévot Patrick, Ribaudo Julien, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van den Bosch Annik, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter, Yigit Ayse

Nee	87	Non
-----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hiligsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truyma Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Onthoudingen	9	Abstentions
--------------	---	-------------

Almaci Meyrem, Coenegrachts Steven, Maouane Rajae, Schlitz Sarah, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Lysebettens Jeroen

Naamstemming - Vote nominatif: 16

Ja	80	Oui
----	----	-----

Bacquelaine Daniel, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bombled Christophe, Buysrogge Peter, Cornillie Hervé, Cuylaerts Dorien, Daenen Nele, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, D'Haese Christoph, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hiligsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Mahdi Sammy, Matagne Julien, Matheï Steven, Metsu Koen, Meuleman Brent, Michel Mathieu, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vandenberg Victoria, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yzermans Alain

Nee	35	Non
-----	----	-----

Aouasti Khalil, Bayet Hugues, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Boukili Nabil, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Courard Philippe, Daems Greet, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Dermagne Pierre-Yves, De Witte Kim, Di Nunzio Sandro, Eggermont Natalie, Gabriëls Katja, Hedeboom Raoul, Lacroix Christophe, Legasse Dimitri, Magnette Paul, Mertens Peter, Meunier Marie, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Prévot Patrick, Ribaudo Julien, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Van den Bosch Annik, Vander Elst Kjell, Van Tigchelt Paul, Yigit Ayse

Onthoudingen	26	Abstentions
--------------	----	-------------

Almaci Meyrem, Bury Kathleen, Depoortere Ortwin, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Maouane Rajae, Moons Kurt, Pas Barbara, Samyn Ellen, Schlitz Sarah, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Vanbesien Dieter, Vandemaele Matti, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Naamstemming - Vote nominatif: 17

Ja	123	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedeboom Raoul, Hiligsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaudo Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie,

Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	17	Non
-----	----	-----

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 18

Ja	123	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	17	Non
-----	----	-----

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Samyn Ellen, Sneppe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 19

Ja	123	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hiligsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse

Nee	17	Non
-----	----	-----

Bury Kathleen, Depoortere Ortwin, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Lommel Reccino, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 20

Ja	123	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquelaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Deborsu Charlotte, Dedecker Jean-Marie, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Freilich Michael, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedebouw Raoul, Hiligsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Lutgen Benoît, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Schlitz Sarah, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie,

Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	16	Non
-----	----	-----

Bury Katleen, Depoortere Ortwin, Huybrechts Britt, Keuten Dieter, Moons Kurt, Pas Barbara, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Somers Werner, Troosters Frank, Van Belleghem Francesca, Van Hoecke Alexander, Van Rooy Sam, Verbelen Kristien, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Onthoudingen	0	Abstentions
--------------	---	-------------

Naamstemming - Vote nominatif: 21

Ja	119	Oui
----	-----	-----

Almaci Meyrem, Aouasti Khalil, Bacquellaine Daniel, Bayet Hugues, Bergers Jeroen, Bertels Jan, Bertrand Alexia, Bilmez Kemal, Bombled Christophe, Boukili Nabil, Buysrogge Peter, Chahid Ridouane, Coenegrachts Steven, Cornillie Hervé, Courard Philippe, Cuylaerts Dorien, Daems Greet, Daenen Nele, Daerden Frédéric, D'Amico Roberto, Dedonder Ludivine, De Knop Irina, Delcourt Catherine, De Maegd Michel, Demesmaeker Eva, Demon Franky, Depoorter Kathleen, Dermagne Pierre-Yves, De Roover Peter, De Vreese Maaïke, De Wit Sophie, De Witte Kim, D'Haese Christoph, Di Nunzio Sandro, Dubois Xavier, Ducarme Denis, Dufrane Anthony, Eggermont Natalie, El Yakhoulfi Achraf, Farih Nawal, Foret Gilles, Frank Luc, Gabriëls Katja, Gatelier Jean-François, Gielis Tine, Gijbels Frieda, Goffin Philippe, Grillaert Leentje, Handichi Youssef, Hansez Isabelle, Hedeboom Raoul, Hilgsmann Serge, Jadoul Pierre, Kompany Pierre, Lacroix Christophe, Lamarti Fatima, Lambrecht Annick, Lanjri Nahima, Lasseaux Stéphane, Legasse Dimitri, Lejeune Marc, Magnette Paul, Mahdi Sammy, Maouane Rajae, Matagne Julien, Matheï Steven, Mertens Peter, Metsu Koen, Meuleman Brent, Meunier Marie, Michel Mathieu, Moscufo Nadia, Mutyebele Ngoi Lydia, Muylle Nathalie, Nuino Ismaël, Oru Funda, Peeters Lotte, Piedboeuf Benoît, Pirson Anne, Prévot Patrick, Ramlot Carmen, Raskin Wouter, Reuter Florence, Ribaud Julien, Ronse Axel, Safai Darya, Scourneau Vincent, Seuntjens Oskar, Soete Jeroen, Tas Niels, Taton Julie, Thémont Sophie, Thiébaud Éric, Tonniau Robin, Tourneur Aurore, Truymen Lieve, Vanbesien Dieter, Vandeberg Victoria, Vandemaele Matti, Van den Bosch Annik, Van den Heuvel Koen, Vandeput Steven, Van der Donckt Wim, Vander Elst Kjell, Van der Straeten Tinne, Van Hecke Stefaan, Van Hoof Els, Van Keymolen Phaedra, Van Lysebettens Jeroen, Van Quickenborne Vincent, van Riet Katrijn, Vanrobaeys Anja, Van Tigchelt Paul, Van Vaerenbergh Kristien, Verkeyn Charlotte, Weydts Axel, Wollants Bert, Yigit Ayse, Yzermans Alain

Nee	9	Non
-----	---	-----

Bury Katleen, Huybrechts Britt, Pas Barbara, Samyn Ellen, Snelpe Dominiek, Troosters Frank, Van Hoecke Alexander, Vereeck Lode, Vermeersch Wouter

Onthoudingen	1	Abstentions
--------------	---	-------------

Somers Werner

